

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izobraževanje vseh dan svojih izvenmisti nedelje in praznikov.

Inserati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parle in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica: št. 5 telefon št. 85.

Objektivnost deželnega odbora.

Če si je dr. Šusteršič izza mladih let ohranil še kaj humora, potem se je moral v zadnji seji deželnega zbora sam sebi prav presrečno smejati, kakor se smeje le človek, ki se mu je posrečil izborni dvotip. Ko je namreč dr. Novak v preponižni obliki izrazil svoj dvom, da bi bil deželni odbor nesrečne in že od vsega sveta pomilovane vojvodine Kranjske objektivni, tedaj je dr. Šusteršič zbral svoje igralske talente, zložil svoj obraz v resne gube in je s pridigar-skim slovesnostjo poklical dr. Novaka k redu, češ, da ne dopušča dvomov o objektivnosti kranjskega deželne-ga odbora.

Ne vemo, če bo v deželnozbor-skem zapisniku pri tej izjavi dr. Šusteršiča zapisano »Živahna veselost v celi zbornici«, gotovo pa je, da iz-java dr. Šusteršiča zasluži to opazko, kajti napravila je vsestransko vtisk, da se je dr. Šusteršič sam kr-avvo ponorčeval iz klerikalne veči-ne dež. odbora, nekako tako, kakor so v času bosanske ustaje Turčini satirčno tolažili kristjane s prijazni-mi besedami »ne boj se, brate« pot-tem pa mu hladnokrvno prerezali vrat.

V resnici — dr. Šusteršičeva iz-java ni drugega, kakor ironija in za-smeh tistih, ki zahtevajo, naj bo de-želni odbor vesten, pravičen in ne-pristranski.

Kako umejejo dr. Šusteršič in njegovi tovariši v deželnem odboru objektivnost, tega ni treba razlagati in pojasnjevati, to kažejo v preobilni meri dejanja.

Klerikalci so za svoje vodilno načelo pri deželni upravi proglasili bojot naprednjakov. S tem so proklamirali, da za naprednega človeka na kranjskem ni pri deželnem odboru nobene pravice in nobene posta-ve. Proklamiranje bojota pa ni ostalo samo na papirju. Klerikalci ga izvršujejo z brutalno brezobzirnost-jo. Zgodilo se je, da so za svoje delo plačani dež. odborniki naprednjake celo metali iz pisarne dež. odbora samo zato, ker so drugačnega poli-tičnega prepričanja. Bojot se je že nešteto krat pokazal pri razdeljeva-nju podpor iz deželnih sredstev. Če pijana vlačuga v cinični brezstidno-sti na javni cesti privzdiguje krila in razkazuje svoje ude, ni to tako

ostudno, kakor če deželni odbornik javno razglasa, da je »za liberalce ves deželni denar zapravljen«, kajti vlačuga stori svoje dejanje le v pi-janosti, deželni odborniki pa izrekajo take izjave v treznem stanju in s preudarkom.

Objektivnost deželnega odbora ilustrira dobro postopanje pri javnih napravah na dež. stroške, ki naprav-lja večkrat vtisk, da se gre samo za razdeljevanje dež. denarja med klerikalne pristaše. Pri preganjanju na-prednih učiteljev, šikaniranju na-prednih obrtnikov, — zatiranju na-prednih občin, bičanju naprednih žu-panov, se kaže objektivnost dež. od-bora v ravno tako lepi luči, kakor pri sprejemanju klerikalnih pristašev v dež. službo — pri gojenju koritar-stva, »sodelovanju« pri občinskih vo-litvah in pri nešteti drugih že dosti-krat popisanih slučajih. Kako daleč sega objektivnost dež. odbora, je po-kazalo zadnjič priobčeno pismo no-tarja Hafnerja glede cestnega odbo-ra kostanjeviškega in razkritje dr. Novaka v dež. zboru o postopanju dež. odbora napram Stavbni in kre-ditni zadrugi v Idriji.

Če bi hoteli rekapitulirati samo najbolj kričeče že dokazane slučaje objektivnosti kranjskega deželne-ga odbora, bi morali napisati celo debe-lo knjigo. Pa to ni treba. Kranjska javnost ima že ustanovljeno, na dej-stva se upirajoče prepričanje o ob-jeektivnosti deželnega odbora in zato je tudi sprejela dr. Šusteršičevo iz-javo tako, kakor jo je edino mogoče sprejeti, kot krvavo ironijo, kot za-smeh lastne stranke, pa tudi kot za-smeh političnih nasprotnikov.

Cuvaja in Tiszo je laglje prenaša-ti, kakor objektivnost kranjskega dež. odbora, o kateri je še zaslužen pristaš klerikalne stranke, bivši de-želni glavar javno proglasil tako uničevalno sodbo. Tako objektivne-ga deželne-ga odbora kakor na Kranj-skem ni nikjer in je taka objektiv-nost v vsaki drugi kronovini popol-noma nemogoča, že zato, ker bi ce-sarska vlada takega početja nikjer drugje ne trpela. Pri nas je za cesar-ska vlada napravila s klerikalno stranko svoj pakt na podlagi princi-pa, da roka roko umiva: Klerikalna stranka je stopila v vladno službo in zato ji je vlada izročila deželno kranj-sko tako, kakor je časih beneški dož posamičnim kondotierom podeljeval grške otoke »za dominiranje in eksploatairanje«.

Nalaganje pupilarnega denarja.

Po ces. patentu l. 1854. se je smelo za posamezne varovance in oskrbovance (pupile in kurande) na-lagati v hranilnicah samo do 500 gld. st. den. ali 1050 K. Ta očitno za-starela naredba se je po zakonu z dne 15. septembra 1909 izpremenila v toliko, da so se dopustne vloge pri hranilnicah in pri c. kr. poštni hranilnici izvišale na 3000 K. Ta znesek presegajoči denar se mora naložiti na hipoteke, v sirotinskih blagajnah ali pa se nakupiti državne ali dežel-ne obligacije, zadolžnice železnic in raznih zavodov, katerim se taka pravica podeli po zakonu.

Nalaganje pupilarnega denarja v hranilnicah je tedaj še vedno zelo omejeno, ako je še tako varno nalo-žen in se tudi razumno dobro obre-štuje. Pri vrednostnih papirjih, ki se plačujejo po zelo nestanovitni kurz-ni vrednosti, pa ni meje, katera bi se ne smela prekoračiti. Namen zakona ni skrb države za imetje varovancev in oskrbovancev, ampak skrb za to, da laglje in boljše razpečava svoje papirje. Mnoge hranilnice čutijo, da justična uprava ravno sedaj ob času najhujše denarne krize s prenapeto vno dviguje denar iz hranilnic ter nakupuje z njim državne obligacije. Akoravno se ne more trditi, da je tako postopanje nezakonito, vendar smelo trdimo, da je vsako forciranje v tem oziru gospodarsko kvarno in da naj bi se posebno pri tistih varo-vancih, kateri se v kratkem času od-pravijo, denar ne jemal iz hranilnic, kjer je popolnoma varen. Sploh naj bi se vsa akcija raztegnila na daljšo dobo iz gospodarskih ozirov. Ako morajo hranilnice brez stvarnih po-treb izplačevati preveč pupilarnega denarja, ne morejo dajati posojil tu-di v nujnih slučajih in proti popolni varnosti. Zeleti je tedaj, da tudi ju-stična uprava uvažuje sedanje gos-podarske razmere ter ne poostruje težavnega položaja zaradi oblike.

Občinske volitve v Trzinu.

Končano je. Iztrgan je naš Trzin nemškimi kremljem, upajmo, za vedno. Čeprav je volitev v tork na videz izpadla za Slovence neugodno, vendar je uspeh zadovoljiv, če se

vpoštevata grozničavi napor nasprot-nikov iztrgati nam ves l. razred. Groznje, obljube in sleparstva — vse ni nič pomagalo — slovenska lista je prodrila s tremi kandidati. V pone-deljek še so bili Nemci tako gotovi svoje zmage, da se je popivalo pri Globočniku pozno v noč, v tork po-poldne pa so hodili okrog ko kazno-vani šolarji — poparjeni, obupani. Interesantno je, kakih sredstev so se posluževali ti »pravičniki« v tem bo-ju. Volilko Urh so dobili za-se na ta način, da so ji dali sedaj v visokem poletju nasipati občinska pota. Vo-lilki Verdir je baron Born naravnost z tojotom zagrozil. Volilka Ferlan je dobila za svoj glas voz drva. Da ni šlo pri volitvi sami brez nepostav-nosti, se razume samoobsebi. Tako ni smel voliti naš volilec Kralj za svojo ženo, volil pa je lahko Doinar, ki je bil pred par meseci sodnijsko kaznovan radi tatvine. Pomagali so s svojimi glasovi in z agitacijo tudi tri-je socijalni demokratje Neincem re-šiti se »teroristične kapitalistične klike« v Trzinu. Najbolj se je pehal gostilničar Kavčič, ki je bil že pri vo-litvi v krajni šolski svet toliko nesra-men, da je oddal svoj glas, ki mu je bil poverjen pred štirimi leti od Slo-venec, za nemške kandidate. Koliko mu je pač župan Mally obljubil za to izdajstvo? Sploh sodimo, da se je grozilo in obljubovalo vse od nem-ske stranke, kar se je sploh moglo. Ali pa ne bo razočaranja? — Med izdajalce je šel tudi nadučitelj Gros v Zagorju. Tam najstrastnejši Slove-nec, no ta njegova zavest ga ni niti najmanj motila, da bi ne bil dal svoje pooblastilo Nemcem. Poleg že star-ih, znanih petoliznikov Belharja, Jegliča, V. Theuerschuha in kovača Dornika, dobili smo v to zbirko to-rej še čisto novih, ki so prvim v čast. Vse gori imenovane izdajalce naše dobre stvari naj si izpiše vsak zavedni Slovenec, pridene naj še ime starega Gašperina, za katerega bi bilo bolje, da bi ostal doma, in naj si jih obesi tako, da jih bo imel vsak dan pred očmi. Treba je, da si jih do-bro zapomnimo, kajti mogoče je, da jih bo treba včasih malo opomniti na to njihovo nečedno delo. Koristi pač niso mogli pričakovati od svojega izdajstva, lahko pa je, da so hoteli obično s tem svojim postopanjem naravnost oškodovati. Mi smo pa le veseli. Po toliko stoletjih smo stili to grozno verigo, po tolikih letih svobotne diše Slovenec na svoji grudi, in kaže se mu lepa, prijetna

bodočnost. Kako ne? Bratu bo go-spodaril brat in bratova roka ne bo tako težka, kakor tujčeva pest. Raz-merje v novem občinskem odboru je pač tako, da je veljavna Nemcev pa-dla za vedno. Sedaj, v začetku bo 13 Slovencev, 4 Nemci in 1 socijalni de-mokrat; sedaj smo poudarili zato, ker smo mnenja, da sta pravoizvolje-na občinska odbornika Dečman in Vidic, ne pa dr. Hawlina in Kavčič. Prepričani smo pa tudi, da bo uprav-no sodišče ravnotako razveljavilo izvolitev dr. Hawlina in izdajalca Kavčiča, kakor je razveljavila dežel-na vlada izvolitev Dečmana in Vidi-ca, potem bo pa razmerje 15 : 3 in to bo tudi prav. To je pa tudi odgovor na neslane čvekarije v »Zarji« z dne 22. t. m. O »lažeh« naj pa »Zarja« kar lepo molči, ker ni več daleč čas, ko bomo pojasnili kaj čedne slučaje delovanja naših sodrugov za »delav-sko čast«. Tat ne sme nikdar govo-riti o tatvini, naši sodrugi ne o la-žeh.

Veni dator munerum —

(Škica iz Ribnice.)

Birma — seveda v stilu XX. stoletja: par mlajev, prepri po hi-šah radi zastav, zvonjenje in po-zdravni govori ob prihodu najvišje-ga cerkvenega funkcionarja v deže-li — šikane in zbadanja — oguljena formalistična komedija.

Kdo se bo brigal za te podro-bnosti, ko bo pisal historijo našega razvoja? Morda se bo zaril med akte in korespondenco specialist, ki bo slikal našo dobo, ekonom, če bo iskal viro dohodkov visokega cerk-venega dostojanstvenika na Kranj-skem v začetku našega veka. Čudo-vite in neverjetne stvari bi našel, morda bi sestavil celo poglavje o birmi, o vsotah, ki jih na tako ele-ganten način iztisne škof pri svojih duhovnih sobratih; za sveto stvar vneti mož, ki se ne boji pota v viso-ke gore, v samotne vasi, kjer čaka sv. zakramenta par otrok, a žup-nik z resignacijo zbira kovinski tri-but za Presvetlega. Mogoče se bo zanimal kak čudak celo za molitve te škofove svetosti in prišel do čud-nega zaključka, da je izvirala ta der-viška udanost v težavni poklic samo odtod, ker je bil Dominus Antonius tako univerzalen talent, da je združil v harmonično celoto čednosti krist-jana iz katakomb z vrlinami moder-nega borzijanca — evolucija evan-

LISTEK.

Aškerc in Japonec.

V zapuščini Antona Aškercja se nahajata tudi zbirka japonskih podob. Te podobice so spomin na zanimivo epizodo iz Aškercjevega življenja. Pripovedoval mi je o njej pred leti obširno, a vsega si seveda nisem zapomnil. Ostalo mi je pa v spomi-nu, nekaj malenkosti.

Namenjen na večje potovanje ne vem več kam mislim pa da na Rusko se je Aškerc peljal proti Dunaju in je v kupeju našel otožnega Japonca, ki je nepremično sedel v svojem ko-tu in gledal v nebo. Aškercja je mož seveda takoj zanimal in dasi se Ja-ponec še zmešal ni, ga je vendar ogovoril in sicer — po ruski. In Ja-ponec je znal izvrstno ruski in je bil ves vesel in srečen, da je našel ru-skega jezika zmožnega človeka. Samo ruski in japonski je znal ta ek-sotični mož in je bil zato tako žalo-sten, ker že več tednov ni mogel z nikomur govoriti.

Kdor je poznal Aškercja, ta ve, da se je Japonec do Dunaja moral po-šteno nagovoriti. Aškercja je namreč Japonec resnično zanimal in če se je

Aškerc za kako stvar zainteresiral, potem ni nehal in ni miroval, nego hotel vse izvedeti, pa že prav vse.

Na tem potu na Dunaj je Aškerc izvedel o Japoncih več, kakor bi mu bile povedale cele skladovnice knjig in kričaje — kričal je skoro vedno — mi je potem pravil, kar mu je bil ta Japonec povedal.

S krepkimi besedami, kakor kak zadovoljen soprog, ki mora oblačiti že-no in več hčera, mi je pripovedoval, da se ženska moda na Japonskem nikoli ne izpremeni. Kadar se Jap-onka omoži, dobi novo svileno oblači-lo, podobno dolgi srajci, in to oble-ko nosi potem celo življenje. Vedno eno obleko! Ena sama toaleta zado-stuje Japonki za vse žive dni. Klo-bukov pa sploh nič ne rabi — frizu-ra pa nekaj cvetlic, naravnih ali iz tankega papirja narejenih, to je ves okras njene glave. Pohištva tudi ni-ma nič, razen nekaj iz svile ali papir-ja narejenih sten, ki jih poljubno prestavlja menda za kratek čas po sobah; na letovišča in v kopališča ne hodi nikoli in pušča možu popol-no svobodo.

Aškercu je to vse silno ugajalo in nekaj časa kar ni mogel prehvati-ti Japonk in jih postavljati za vzor vsemu žensstvu. S posebno vno pa je pripovedoval, da si Japonke nohte skrbno strižejo in pilijo, ker na Ja-ponskem nohti ne smejo nikdar se-

gati čez prste. Dolgih nohtov Aškerc kar ni mogel trpeti.

»Prosim vas — taki nohti, ki čez prste stoje — to je vendar grdo, to so kremlji, da, kremlji pa ne nohti, to je vendar živalsko, pa ne člo-veško« — tako se je Aškerc več-krat posebno glasno hudoval in je vselej srdito pogledal takratno na-takarico pri Friedlu, ki je imela na malem prstu tak »kremlj«. Punica je bila sicer simpatična in jako po-zorna, toda Aškerc je ni maral, samo zaradi njenega nesrečnega »kreml-ja«.

Japonec, s katerim se je vozil Aškerc, je našemu pesniku seveda moral pojasniti tudi vse druge raz-mere njegove domovine. Govorila sta o japonski filozofiji, o japonskem pesništvu, o japonskem gledališču in o japonski umetnosti. Aškerc je vedel o tem mnogo pripovedovati, ugajalo mu le to ni, da na Japon-skem nimajo romanopiscev, imajo tudi le malo pesnikov. Z japonskim stališčem glede lepe literature se ni-kakor ni mogel sprijazniti in videl je v tem dokaz, da so Japonci vendarle še vedno pravi barbari, naj se sicer še tako oprijemajo evropske civili-zacije in poljščajo sadov evropske kulture.

Takrat pa se je Aškerc zaintere-siral za japonsko umetnost in najbrž

si je v tistem času nabavil podobice, ki so jih našli v njegovi zapuščini.

Aškercjeva unema za Japonce je seveda trajala le malo tednov. Izra-čunal je kmalu, da ne bo imel nikoli toliko denarja, da bi mogel kdaj po-tovati na Japonsko. Mikalo ga je to pač, a ko je spoznal, da se mu želja ne izpolni je svojo ljubezen do Ja-poncev kar zatrl.

Eno stvar pa je tudi še več let pozneje rad omenil. Če je kje v ka-kem ilustriranem listu zagledal na-slikane Japonce, oblečene evropsko, je vselej zanesljivo začel praviti:

»Kakor opice izgledajo, prave opice — a kdo ve, kako bi mi izgle-dali, če bi se japonsko oblekli. Ko bi dobil kako japonsko obleko takoj bi je oblekel — mislim, da bi izgledal kakor strašilo.« In obširno je znal razpravljati, kaj bi pač Japonci na-redili če bi se on v japonski obleki prikazal med njimi.

Kdo je bil tisti Japonec, s kate-rim se je vozil, tega Aškerc ni mogel dognati. Japonec je bil jako izobra-žen, a ni hotel nič povedati, ne od kod da prihaja, ne kam da je name-njen, ne kaj da je, ter je na Dunaju tiho in brez slovesa izginil kakor bi se bil v zemljo pogreznil. Aškerc je bil prepričan, da je bil mož vohun, pa ne vohun za Japonsko, marveč izdajalec svoje domovine in vohun v službi ruske vlade.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Mau-passant. — Prev. Oton Žu-pančič. (Dalje.)

Georges je nosil priprost jopič, ki ga je narejenega kupil pri vaškem kramarju, in je spremljal Suzano ali peš ob bregovih, ali v ladji. Venomer sta se objemala, vsa trepetajoča, ona nedolžna, on v veliki nevarnosti, da oimahne. A znal se je brzdati. In ko ji je rekel: »Jutri se vrneva v Pariz, vaš oče mi je dovolil vašo roko,« — je zašepetala naivno: »Ali že? Tako lepo se mi zdi, biti vaša žena!«

X.

Temno je bilo v malem stano-vanju v rue de Constantinople, kajti Georges Du Roy in Klotilda de Ma-relle sta se bila srečala na vratih in sta hitro vstopila, in še predno je utegnili odpreti oknice, mu je rekla: »Torej, ti si oženiš s Suzano Walterjevo?«

Mirno ji je potrdil in je prista-vil:

»Ali nisi vedela?«

Stala je pred njim, srdita in ogorčena, ter je povzela:

»S Suzano Walterjevo se ože-niš! To je pa preveč! To je pa pre-več! Sedaj se mi že tri mesece do-

gelija: visoko nad Tolstojem stoji episcopus Bonaventura.

Exemplum: S cveticami so posipali pot Nazarencu, ko je šel v Jeruzalem, cvetke so bile simbol čuvstev, ki so kipela v nestanovitnih srcih naroda. — Gospod Anton so se pa rodili skoro 2000 let pozneje — cvetka je v špekulaciji izven kurza in duhovni bratje dobro poznajo nadloge in zmožnosti svojega pastirja: raz prižnice so teptali cvetove, to, kar je devojki najdražji znak naklonjenosti, ki ga more podariti — denar, denar, denar; 40 vinarjev po glavi so plačala dekleta mesto šopka. Če bi bili zlobni, bi vsteli duhovnim gospodom ta faktum kot koruptiven akt, podiranje čuvstvenih vrednot naroda. O, finance niso poezija...

No, pa saj to je bilo po celi deželi. Pri nas v Ribnici smo pa doživeli še nekaj posebnega. Zjutraj na dan pred škofovim prihodom je visela pred župniščem deska z napisom: Veni dator munerum — pridi delitelj darov. Kdo ve kam so merile te besede — na sv. zakrament, ki ga bodo prejeli otroci, ali pa je bil »dator« (defitelj) je evfemizem za »destructor« (odnašalec). Faktum je, da je deska popoldne nenadoma skopnela in ostala samo girlanda. Morda so se zbal gospodje ribniške šegavosti ter sneli desko — mogoče se je komu izmed njih zdel stavek na tem mestu blasfemija, mogoče je tudi to, da se je našemu g. dekanu zdelo le preneumno, da bi pustil ta pozdrav, ko je pomislil na kaso in pohlepne poglede izpod škofovske mitre — kratkomočno: deska je zginita in to je, kar se nam zdi velikega pomena.

Naj se brigajo drugi, koliko je šlo kapitala iz Ribnice in napredni zastopnik v občinskem odboru, ki je zelo reprezentativen gospod, se bo morda pobrigal zato, če so posegli ob tej priliki v kaso tudi trški očetje — nas zanima zaenkrat samo sneta deska; tu ni bilo vse v redu. Če bi bil napis ostal, naj bo; morda bi se bilo prezrlo kako neumesten je ta pozdrav, a zanimivo bi bilo zvedeti kaj je napotilo gospode, da so jo »dol potegnili« — nekaj je gnijela v krajevstvu Danskem — obsodili so se sami.

Če se ne motim, je bil cesar Hadrijan, ki je vpeljal v Rimu davek na stranišča. Njegovemu sinu se je zdelo nečastno, da bi štel med svoje dohodke denar, ki prihaja iz smrada — toda oče mu je pomolil pod nos nov z besedami »non olet« — ne smrdi — in kar se tiče denarja, ima menda tudi Dominus Antonius precej zamašen nos — gospodje duhovni so bili odkritosrčni in konfiscirali desko, a ostala je girlanda brez besed — kako so redki trenutki iskrenosti, malenkostni in brez pomembni momenti na videz, ki se pa pri njih ostavi opazovalec, da jih konstatira v velikem toku, da jih izroči potomcem, ki nas bodo sodili trezno in brez strasti — sine ira et studio; kako neznan je časih tak moment, velika množica ga ni opazila, a v njem je bil mogoče skrit simbol. Šli so mi mogoče, samo kronist je gledal, videl in zapisal.

Glas iz St. Ruperta.

Mislili smo, da bo naš kaplan Štrajhar zadovoljen in dal mir, ko mu je polovica šentrupertskega občana prepustila občinsko gospodar-

stvo. Toda hudobna duša ni srečna v miru; njegova brezmejna ošabnost in maščevalnost nadalje seje nemir, prepir, razdor, sovraštvo; njegov jezik strupeno opravlja, obrekuje, zavija resnico, hujska in ščuje nati-homa in javno, krade čast in poštenje uglednim občanom in išče sredstev, da bi jim škodoval in jih uničil. Kar ne zmore sam s svojimi petolizci, pa skuša doseči s pomočjo deželnega odbora, dr. Lampeta, dr. Zajca e tutti quanti. Tudi poslanec Hladnik se mu vsede na lim. Celo božje resnice zavija in uporablja v svoje strankarske namene. V »Domoljubu« ne neha napadati prejšnjega župana, obče priljubljenega poselnika g. Zupančiča, ker ga vzlic kaplanovemu sovraštvu spoštujemo kot najboljšega za občni blagor vnetega občana. Temu vrlému možu nihče ne more ničesar slabega očitati, vsak pravičnik ve, koliko truda, potov, izgube časa in stroškov je že imel zaradi občinskih in drugih javnih poslov, da v vsakemu pomaga, komur le more, čeprav ima družino in ne 24 ur na dan prostih. Ker je tih miren značaj, pa udrihata fajmošter in kaplan brezskrbno po njem. Ne mine teden, da se ne bi čez njega lagalo doma in v »Lažljub«. Inkakoznajo po lisiče zavijati ti malovredneži! Da ne bi bili občani plačevali prevelikih doklad, se je vsako leto proračunalo kar mogoče malo, zato županstvo v začetku ni imelo denarja na razpolago, ker davkarja izplačala občinsko doklado pozneje, večinoma v drugi polovici in zadnje mesece leta. Ker pa ima županstvo stroške in izplačila že v prvih mesecih, je g. Zupančič za ta čas, dokler se ne dobi denar od davkarje, založil svojega brezobrestno, ki so mu ga seveda morali povrniti klerikalci, ko so prevzeli občino. In sedaj namesto da bi bili hvaležni na vpjejo, da je Zupančič dolg naredil, denar pobral ali zapravil. Ne povejo pa, da bodo ta denar dobili od davkarje. Ali ni to lumparsko? En zapeljan revček je bil zaradi tega obrekovanja že obsojen, pa bo še drugi. Le škoda, da ni kaznovan provzročitelj teh laži, to je znani »Lažljubov« dopisnik. Isti tudi opravlja, da so liberalci iz občinske pisarne ukradli blagajnični dnevnik in da je ta politični tat zdrobil šipe pri pisarniškem oknu. V resnici pa ni nihče šipe udril, ker te šipe že več let pri oknu ni bilo. Ko bi hoteli liberalci ta dnevnik ukrasti, bi ga lahko odstranili poprej, ne pa ga oddali nepoškodovanega klerikalcem. Torej bi mi lahko z večjo sigurnostjo rekli: klerikalci so ga sami skrivaj odstranili, ker imajo vse v rokah, o tatu ni nobenega sledu. Zopet lumparsko početje.

Kaplanu Štrajharju, voditelju klerikalnih plazivcev, pa rečemo: Vsaka reč ima svoj konec in tudi njegovo hudobno početje ga bo našlo. Ako ne preneha z napadi na poštene osebe ki mu nič nečejo in ga v miru pustijo, tedaj neha sicer ljudi ponižna potrpežljivost, ker so primorani nastopiti pot samoobrambe, da ubri-nijo sebe in svoje družine, branjo čast, poštenje in pravico. In tedaj se-le se prične boj, ki ga Štrajhar vedno oznanjuje. Ne bomo samo odkrivali njegova ničvredna dejanja, kako pretvarja v svoje samopašne strankarske namene vsako stvar, celo verske resnice, ampak vsi samostojni možje in fantje — dosti jih je, ki komaj čakajo tega trenutka — se organiziramo z lastnimi močmi v krepko četo najboljših občanov, ki

bodo odbijali Štrajharjeve ostudne napade. Do zdaj se niti bojevali nismo, boj se šele potem začne, ne boj z noži in kamni, z lažmi in obrekovanjem, ampak bojevali se bomo dostojno v postavnih bojah z resnico za pravico, zoper laž in krivico, brezobzirno, da bo vsak spoznal hujeno v ovčji obleki in se zavežejo strupeni jeziki. Neradi začnemo ta boj, ker nimamo časa za to, a čut samobrambe nas bo prisilil, da se žrtvuemo in ustavimo hudobije pobesnelega človeka.

Kar počenja St. Rupertske kaplan je namreč nečuvno. Ob službo je spravil prejšnjega dacarja in onesrečil njegovo nedolžno družino. Sedaj se je spravil nad žandarmerijskega stražmojstra g. Abrama, ker je nepristranski in se drži svojih službenih predpisov. Že pred meseci so klerikalci pravili, da bo kaplan stražmojstra preč spravil. Nismo verjeli tem govoricam, ker je stražmojster vesten, točen in nepristranski. Njegovo vedenje in nastop v službi in izven službe je brez hib in vzorno. A kar se nam zdi nemogoče, se je zgodilo. Ker ni ščitil klerikalnih razgrajčev in nikamor, tudi h kaplanu ni hodil po svete, kaj naj stori ali opusti, ampak postopal po zakonitih določilih, ga je začel kaplan črtiti in črniti. Kaplanu na pomoč je priskočil lažnjivi poslanec Hladnik, ki je Štrajharjevo poslušno orodje. Kako lopovsko je ta poslanec napadel orožnike v deželnem zboru, je znano, ni pa znano, da je ta državno-zborni poslanec z Dunaja pisal žandarmerijskemu poveljstvu, da stražmojster Abram popiva pozno v noči, da je po krivici aretirani nedolžnega človeka, to je klerikalnega razgrajčarja. Na to lažnjivo ovadbo in menda tudi še na druge je sledila stroga preiskava. Zaslislale so se razne stranke, tudi klerikalne. Večkrat se je šlo zaslišavati tudi kaplana, ki pa se je vselej skril, da mu ni bilo treba pričati — resnice. Uspeh vsestranskega poizvedovanja in preiskovanja je bil, da so vse kaplanske ali Hladnikove ovadbe bile lažnjive. Niti najmanjše protipostavne, strankarske ali slabe stvari se ni moglo pri g. Abramovi najti. Še celo nasprotniki, klerikalci so ga morali pohvaliti. Iz vsestranske preiskave je izšel Abram čist kot solnce in njegov strogi oblastnik ga niso mogli in smeli kaznovati. Tedaj pa stopi — gotovo po kaplanovem povelju — klerikalni poglavar Šusteršič na noge in ukaže: Abram mora iz St. Ruperta! In visoka oborožena moč se je uklonila in g. Abram je dobil ukaz, da mora nekam na Gorenjsko. Torej namesto priznanja za vestno nepristransko službovanje in vzgleden nastop pa kazen, da se mora s svojo vzgledno družinico seliti in plačevati mnoge selitvene stroške, ki mu jih nihče ne povrne.

Nauk: Orožniki naj store to, kar velevaljo politikujoči strankarski kaplani, njih lažnjive ovadbe naj potrajajo, v kazni, zapore in nesrečo spravljajo poštenjake, ki ne klonijo tilnika pred kaplani, a ščitijo naj klerikalne razgrajčarje, ker kaplan je »Oberkommandant«!

Nas pa uči to dejstvo, kakšna je pravica na Kranjskem, taka da moramo izgubiti zadnje zaupanje v moč in pravice gotovih državnih organov. In kaj sledi temu? To naj odgovorjajo v klerikalnem jarmu tihoč občastniki. — »Der grösste Schuft im ganzen Land das ist und bleibt der Denunciant,« pravi neki nemški

pesnik. Kaj pa je tisti, ki izmišljotine razširja in z lažmi denuncira, kakor St. Rupertske »Lažljubov« dopisnik?

V temni noči od 10. do 11. t. m. sta priletela dva po kilogram težka kamna v sobo, kjer spe orožniki. Kamna sta priletela hkratu, od dveh strani, skozi dvoje oken, tedaj sta bila vržena od dveh oseb. Predrla sta šipe v okenih in eden je priletel v sobo po dolgem, razbil podobno na nasprotni steni v drobne kosce in odletel nazaj v sredo sobe, drugi kamen pa je skozi drugo okno priletel na orožnikov postelji, k sreči je na vznožje, sicer bi bil ubil spečega orožnika. Tako daleč je prišlo v St. Rupertu!

Kdo je to naredil? Prijatelj oborožene moči? Ne! Kdo je kriv temu? Ne moremo si misliti drugega kot one, ki obrekujejo vestne orožnike in ščujejo proti njim. Taki naj bodo sadovi najnovjšega izobraževanja, saj se neprenehoma sliši: boj, v boj proti liberalcem. To menda zato, ker je Zveličar velel: mir vam bodi.

Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli.

Eno zadnjih nedelj sta zjutraj pred prvo sv. mašo na St. Rupertske trgu prodajali dve revni ženi češnje. Ena revica jih je dva dni poprej nabirala in težko prinesla s strmega hriba na trg, da bi mogla potem kupiti soli in moke za se, za otročiče in bolnega moža. Pa prikroča St. Rupertske fajmošter — svetnik in preden gre v cerkev, kjer naj daruje živega Boga in kliče usmiljenje božje nad sebe in ljudi, pa stopi k ubogima ženicama, ju surovo ozmerja in jima neusmiljeno prebrne koša s češnjami. Vse, ki smo gledali, aas je pretresla ta nečuvstva hiriška surovost in v srce se nam je smilila uboga ženica, ki je pobirala razstresene češnje in bridko jokala, ker krajcarjev za sol ne bo dobila.

In vsako nedeljo pred prvo mašo zabrni veliki zvon:

St. Rupertske fajmošter so tič,
Srovi so kot brič,
Smili se doma jim lepa krava,
Ne smili pa se jim človeška para.

Proces proti atentatorju na komisarja Cuvaja.

V Z a b r e b u, 26. julija.

V ponedeljek dne 29. t. m. se prične pred tukajšnjim sodiščem obravnava proti Luki Jukiću in enajstotrici njegovih tovarišev radi atentata na kraljevskega komisarja Slavka pl. Cuvaja.

Da se bo obravnava, o kateri bomo seveda poročali, bolje razumela, podajamo tu izvleček iz obtožnice, ki obsega sicer 61 na stroju pisanih strani, pove pa pravzaprav jako malo, ker se isti dogodki večkrat v obtožnici ponavljajo in premlevajo.

V razlogih čitamo v obtožnici med drugim:

V zadnjih letih se je organiziralo dijaštvo na Hrvaškem s programom napredne stranke, katere glavni organ je bil »Pokret«. Kasneje si je dijaštvo ustanovilo svoj organ »Vale«, ki je jel propagirati revolucijo duha, ki se naj javlja v narodnem edinstvu Hrvatov in Srbov in v antiklerikalizmu. Del dijaštva ni bil zadovoljen s praznim teoretiziranjem. Ti so zahtevali praktično delo. Ti nezadovoljni elementi so »Vale« premestili v Prago ter počeli snovati dijaške

organizacije v Zagrebu in po drugih hrvaških mestih, v Pragi, na Dunaju, v Gradcu in v Pešti.

Program teh organizacij je bil: narodno edinstvo Hrvatov in Srbov po načelih, sličnih klubu »Narodno ujedinenje« v Belgradu: narodno edinstvo Hrvatov in Srbov je treba utrditi ter v ugodnem času izvajati vstajo, da se Hrvaška, Bosna in Dalmacija združijo s Srbijo v — jugoslovansko demokratsko republiko (!)

Zato je treba z bombami odstraniti vse mogotce, pričeti pa je treba s tem v Zagrebu. Propagatorji teh idej pa so bili po lastnem priznanju obtoženci in tako se je morda tudi zgodilo, da se je Jukić odpravil v Srbijo, da bi si v delno uresničenje tega programa nabavil potrebna sredstva.

Prvi odjek onih dijaških organizacij in onega dijaškega programa je bila dijaška stavka, ki je izbruhnila 9. marca 1912. Na čelu te stavke so bili obtoženci Jukić, Cvijić, Neidhardt, Cesarec in Horvat.

Že v tem času se je pri vsaki priliki razpravljalo o atentatu na komisarja Cuvaja in o potrebi, da se komisarja usmrti. Naglašalo se je v družbi zarotnikov, da bi se to najlaglje izvedlo z bombami.

Da bi si nabavili eksplozivnih stvari, potrebnih za sestavljanje bomb, je potoval Jukić nekaj dni pred napovedanim izletom hrvaških akademikov v Belgrad, kjer je ostal približno tri tedne.

Tu se je seznanil z nekim makedonskim četnikom — vstašem, ki mu je preskrbel zabojček pikrina (trinitrofenola) in pet do šest komadov neke druge eksplozivne tvarine. Od neke druge osebe je dobil tu tudi browning revolver.

Prišedši nazaj v Zagreb, je te eksplozivne tvarine shranil na stanovanju VI. Badalića. Kasneje je Jukić one snovi skrli v spremstvu svoje družbe v duplini neke vrbe na Srebrnjaku, kjer je ta eksplozivni material 27. maja slučajno našel učenec Španić ter ga izročil policiji.

Strokovnaška preiskava je na to dognala, da je bila ona bomba strokovnaška sestavljena in najbrže napravljena v kakšnem vojnem arzenalu.

Ker Jukić kasneje te bombe ni več našel in ker se mu ponesrečil tudi poskus, da bi sam napravil novo bombo, je končno posegel po revolverju, da s tem izvede svoj prvotni načrt...

Obtožnica napravlja vtisk polovičarstva: vidi se, da je preiskava najprej hotela konstruirati veliko veleizdajniško zaroto kot sad trilateralne težnje. S tem pa bi bili najbolj prizadeti — pravaši. To so le-ti tudi čutili ter s pomočjo svojih zvez, da se je z Dunaja dal migljaj, naj se iz veleizdajniške zarote napravi navaden umor.

In tako se je zgodilo, da je obtožnica atentatorja Jukića, ki je bil notoričen pravaš in sotrudnik »Mladine Hrvatske«, glasila pravaške mladine, napravila — naprednjaka ter ga napravila »Vale«, organu hrvaško-srbske napredne mladine.

Pravijo, da je pri tej stvari imel svoje prste vmes tudi vodja vaše klerikalne stranke dr. Šusteršič, ki je baje v svrhu, da se odstrani nevarnost, ki je grozila pravašem s strani obtožbe, interveniral na vseh koncih in krajih, da se je ob koncu koncev vendarle spremenil tenor obtožbe.

Od tistega časa baje tudi datira veliko prijateljstvo med vašim Šusteršičem in našim Cuvajem...

Da, dandanes v dobi splošne demoralizacije in korupcije je mogoče tudi to.

Stajersko.

Iz Trbovelj: Na dan sv. Vilibalda se je slišalo vpitje iz gostilne gospej Kallanove, katere je oddana v najem gospej Katri Vidmajer. Slišalo se je: »Heil und Sieg — Porca...« da boš ti vedel, koga sekiraš. To vpitje je izustila gospa Katra Vidmajer, o kateri smo že večkrat poročali, da kali našemu ljudstvu mir. Nad kom se je tako jezila? Nad svojim možem. Mogoče radi tega, da je ni hotel ubogati, da bi šel na nadzorovanje vinotočev, katere opozarjamo, naj se pred to patrolo varujejo. Opozarjamo pa tudi patrolo, da naj odneha. Imamo že tako preveč paziti na druge, ki so pooblašcene za ta posel. Ako vse to ne bo de ni pomagalo pridemo z ogromnim gradivom, katerega imamo v zalogi, na vrhunec! Kaj pravite gostje iste gostilne?

Vinotoči. Trbovlje. Slavnost, ki se vrši o prilik 12. zleta Celjske sokolske župe in razvija prapora dne 4. avgusta t. l. obeta biti največja prireditev, kar jih je doslej videla trboveljska dolina. Svojo udeležbo je prijavilo več blizu 200 Sokolov v kroju, ki jih ob 1/4 na 9. dopoldne sprejme na kolo-

brišač, samo da si mi laže prikrival. Ves svet že ve, samo jaz ne. Moj mož mi je povedal!«

Duroy se je zasmeljal, vendar je bil nekoliko v zadregi; položil je klobuk na kamin ter je sedel v naslanjač.

Ona mu je gledala naravnost v obraz in mu je rekla z razdraženim, podmolkljim glasom:

»Odkar si se ločil od svoje žene, si že meril na to, mene pa si obdržal lepo za metreso, za tačas? O ti lopov, ti!«

Zavzel se je:

»Zakaj? Imel sem ženo, ki me je varala. Zasačil sem jo, dosegel ločitev, in sedaj si vzamem drugo. Kaj je bolj naravnega?«

Trepetal, je in zamrmrala:

»O, kako nevaren pretkanec si ti!«

Zopet se je nasmehnil:

»Streha — mevže in šleve dobe vedno po repu!«

Ona pa je razpredala svoje misli naprej:

»To bi bila morala slutiti takoj izpočetka. Pa ne! Nisem mogla verjeti, da si tak poniglavce.«

Vzpel se je, pa veličavo:

»Opozarjam te, da dobro pazi na svoje besede.«

To njegovo ogorčenje jo je pogrelo:

»Kaj! Ti zahtevaš sedaj, naj si oblečem rokavice, predno pridem k tebi! Odkar te poznam, se vedeš po-

barabsko proti meni, pa mi hočeš usta zamašiti? Varaš ves svet, izkoriščaš ves svet, jemlješ zabavo in denar povsod, pa hočeš, naj govorim s teboj kakor s poštenjakom?«

Vstal je, in ustnice so mu drhte:

»Molči, če ne te poženem od tod.«

Zajecjla je:

»Poženeš odtod... Poženeš odtod?... Ti me hočeš pognati odtod?... ti?... ti?...«

Beseda se ji je utrgala, tako jo je lomila jeza; in nenadoma, kakor da je predrla besnost svoje zatvor-nice, je izbruhnila:

»Poženeš odtod?... Ali si torej pozabil, da sem ga jaz plačevala, od prvega dne, to stanovanje? O, da, res je, od časa do časa si ga pač vzel na svoj račun. Ampak kdo ga je najel?... Jaz... Kdo ga je obdržal?... Jaz... In ti me hočeš pognati odtod? Molči, ničvredneži! Ali misliš, da ne vem, kako si ukradel Madelēni polovico Vaudrecove dedščine? Ali misliš, da ne vem, kako si spal s Suzano, da si jo prisilil, da te vzame...«

Zgrabil jo je za rame in jo je tresel:

»Ne misli mi o tem! To ti prepovem!«

Zakričala je:

»Spal si z njo, vem.«

Prinesel bi bil karkoli, a ta laž ga je razjarila. Ob vseh resničnih

očitkih, ki mu jih je brusila v zobe, se je zdrazil od notranje togote, a ta krivica proti deklici, ki ima postati v kratkem njegova žena, ga je razdrastila, da mu je zagomazelo po dlaneh in bi bil najrajši udaril.

Ponovil je:

»Molči... Varuj se... Molči...«

In tresel jo je kakor vejo, s katere hoče ostresti sad.

Tulila je, vsa razmršena, na vsa usta z blaznimi očmi:

»Spal si z njo!«

Izpustil jo je in ji dal tako zauš-nico v obraz, da se je opotekla proti steni. A še se je obrnila proti njemu, stopila na prste in mu zaklicala še enkrat:

»Spal si z njo!«

Vrgel se je nanjo, jo spravil pod se in jo tolkel, kakor bi mlatil po moknem.

Nenadoma je utihnila in začela ječati pod njegovimi udarci. Ni se več genila. Skrila je bila obraz v kot in je milo pohtevala.

Nahal jo je biti in se je vzvračal. Potem je stopil parkrat po sobi, da bi se pomiril: spomnil se je, šel v drugo sobo, nafil v umivalnik mrzle vode in je vteknil glavo vanjo. Potem si je umil roke ter se vrnil gledat, kaj dela ona; skrbno si je otiral prste.

Se vedno se ni premaknila. Zlek-njena po tleh je tiho ihtela.

Prašal je:

»Ali še boš kmalu nacmerila?«

(Dalje prihodnja.)

Ivoru nad 50 članov broječa četa domačih Sokolov z godbo na čelu. V soboto 3. avgusta priredi društvo svoji kumici, gđ. Anici Kramarjevi serenado. — Na električno razsvetljenem vrtu bo stalo 15 šotorov, v katerih se bo poleg jedi in pijače nudila udeležencem cela vrsta razvedrila kakor: plesišče, streljišče, muzej itd. Vse priprave so v rokah veseličnega odseka, kateremu pripada nad 20 narodnih dam, kar jamči za izvrsten aranžma cele veselice. Cena jedilom in pijači ne bodo pretirane, vsled česar pričakujemo, da se z oziranjem na nizko vstopnino 50 v za celo slavnost udeležijo ogromna množica domačega in tudi občinstva iz sosednjih krajev, ki naj nikar ne zamudi te prilike, ki jim bo nudila obilo zabave, trboveljskemu Sokolu pa gmotne in moralne podpore.

Nasprotja v »Slovenskem klubu«. Pisali smo že večkrat — in sicer na podlagi jako točnih informacij — da obstoji v klerikalnem deželnozborskem klubu skupina treh mož, ki jim ni povolji dr. Koroščeva vihrava in prenegokrat naravnost protinarodna politika. So to deželnega glavarja namestnik dr. I. Jankovič, deželni odbornik Robič in kmečki poslanec Meško. Prva dva sta gotovo najuglednejša člana slovenskega klerikalnega deželnozborskega kluba. Oba sta že bila deželna poslanci v tisti dobi, ko so se Slovenci v štajerski deželni zbornici sicer vojskovali ravno tako odločno, kakor sedaj, a pri svojem boju so ostali stvarni, dosledni in zato tudi želi lepe uspehe. Zlasti deželnemu odborniku Robiču bo pred očmi lepa kmetijska šola v St. Jurju ob Južni želez., sad »liberalne« obstrukcije v štajerskem deželnem zboru in težko mu je, da bi obveljala sedaj dr. Koroščeva politika — praznih rok. Meško se je kot deželni poslanec obnesel morda bolje kot je bilo pričakovati. Hitro je spoznal dr. Korošča in mu že bral, kakor pravi fama, hude levite zaradi njegove narodnostne brezbriznosti. Kake cilje zasleduje ta Robičeva skupina glede pogajanj za delazmožnost štajerskega deželnega zbora, smo pisali že zadnjič. Naša izvajanja so posneli tudi graški listi z različnimi komentarji. Dr. Korošcu seveda ne more biti prijetno, ako se preveč govori o razmerah v njegovem klubu in zato »dementira« »Slovenski Gospodar«, da bi se pokazala v »Slovenskem klubu« kaka nasprotja. A ta dementi je zelo značilen: da so bila že pri zadnjih pogajanjih nasprotja, ne taji, samo sedaj da se še niso pokazala, ker še ni imel »Slovenski klub« nobene seje. »Slovenski Gospodar« potrjuje torej enostavno to, kar smo povedali mi. Sicer pa se čudimo, kako je mogel dr. Korošec brez ukrepov svojega kluba deželnemu odborniku Attems na Dunaju kaj obljubljati?

Zmaga nemškutarjev v Peklu pri Poljčanah. Dne 25. julija so se vršile v močno ogroženem Peklu pri Poljčanah občinske volitve. Nemškutarji so zmagali tudi v III. razredu in dobili s tem občino popolnoma v svoje roke. Od volilnih slovensko - klerikalnih politikov ni bilo nikogar blizu, da bi pomagal pekelskim pristajšem v boju proti nemškutarji. Tega pravzaprav bodo seveda zopet krivi — liberalci.

Iz Zalca. (Škof dr. Napotnik in dr. Krek.) Te dni se je končalo birmovanje po prelepi Savinski dolini. Mesece in mesece so kateheti trenirali glavnice šolski mladci, da bi odgovarjalo kakor mlin. Župniki so s strahom pričakovali usodnega dne in si belili glave z skrbjo, kako bi najsijajneje sprejeli škofa, dobro vedoč, da slavnostna parada odločuje končni uspeh. Roditelji so bili v zadregi radi botrov in stroškov. Župani so imeli veliko brigo z ogovorom na škofa. Celo župniškim kuharicam je delalo birmovanje, oziroma velika pojedina marsikateri preglatice, kako bi pokazale svojo spretnost v kuhanju in odobrovoljile prevzvišenega. Skratka tedne in tedne je bilo vse razburjeno in zbegano po župnijah. Le brezskrbni otroci so se veselili birmovanja, nadejajoč se nove obleke in birmških darov. Na darove sv. Duha niso toliko mislili, ker so nevidni. Srebrna ura, zlati uhami, svetle kronice, medica in medena potica in druge slastne jedi so pa tako vabljive, kakor tisto jabolko v izgubljenem raj. In kdo bi zameril to nedolžnim otrokom, ko vender ob tej priliki tudi duhovniki čutijo, da še stoji na zemlji in da ljubijo vsaj to, kar se v domovini izvali in vzgoji, t. j. perutnino in dobro vino. Škof se je poslovil pri ljudstvu v St. Pavlu zelo ginjaivo. Saj je bil letos zadnjič se sprejet tu z večjo, tam manjšo svečanostjo. Da tega triumfalnega slavlja ne bode več žviljal, ta misel ga je silno užalostila. Kako vzvišeno čustvo pač mora škofa navdihniti, ko gleda pred seboj na stotine razgovorov in v prahu klečečih trpinov, ki pričakujejo njegovega blagoslova. Čez šest let bo delil škof dr. Napotnik svojo ab-

solutno in neomejeno oblast s krega-jočim se Kekom. Sama nomina omi-na! Ali je škof dr. Napotnik morda komu napoti v naši domovini? Oči-ta se mu res, da je ohol, maščeva-len in trd, ampak ta njegova svoj-stva bi se pokrila, ko bi bil iz duše vdan svojemu ubogemu narodu, t. j. ko bi bil pravi rodoljub in bi razmer-no žrtvoval iz svojih sijajnih dohod-kov za občestvenost slovensko. Re-venije njegove znašajo najmanj toli-ko, da bi se z njimi lahko udobno preživelo 40 (štirideset) učiteljev vsako leto. Kako mogočno pa bi vpli-val na narod še le njegov zgled! Saj v nekem mestu niso razvili sloven-skih zastav, samo iz rahločutnih ozi-rov do škofa ne. — O imenitnih mo-žeh so navadno razširjene razne zgod-bice. Ni čudo, da tudi o škofu kroži med ljudstvom mnogo pove-stic, izmed katerih sta naslednji zelo znakoviti! Pri nekem birmovanju je vprašal škof preprostega delavca nekaj iz krščanskega nauka; mož pa odvrne nekako podomače zaupno, da ne zna drugega, ko šnops piti. Škof stisne pesti, obraz se mu porde-či, oči se zaiskre — poklicati hoče žandarje. Ali uvidevši, da ne seže njegovo samoderštvo in njegova apo-stolska oblast tako daleč, vpre le svoje oči v moža, kakor da bi ga ho-tel prebosti ubogega človeka, ki so se mu izmuznile te bedaste besede iz ust. V družbi duhovnikov je pozneje pripovedoval sam škof o tem dogod-ku in pridjal premotreč oblastno vse pristotne: Jaz si ne dam od nikogar ugovarjati. — Ljudje tudi govorijo o tragični smrti nekega duhovnika pri »Belem volu« v Celju. Škof se je ba-je igral z njim kakor maček z mišjo; je rafinirane brezsrčnosti pa ni bilo moči prenašati siromaku župniku; prestrigel je sam nit svojemu mlade-mu življenju. Sicer sta pa Krek in škof iz istega grobega testa; razlika med njima je le ta, da kani Krek vse narodnjake na mah brez vseh cere-monij ubiti, škof pa na tihem dehti, da bi vsi naprednjaki slovenski iz-vedli na sebi operacijo »harakiri«. No, te pobožne želje se ne bodo iz-polnile ne temu ne onemu. — Ker se dobri vladarji ne branijo svetov, do-voljujemo si izraziti to le misel: Kaj pa, ko bi Krek opustil pri birmova-nju ves ta paganski pomp; s tem bi ljudstvu prizanesel mnogo nepotrebnih skrbí in stroškov; ko bi o tej priliki miril in tolažil ubogi narod in se sam prepričal, je-li otroci tudi to razumejo, kar znajo tako dobesedno na pamet iz katekizma; ko bi poseb-no poudarjal in zabičeval delavnost, pridnost, štedljivost, zmrnost, lju-bezen do lastne grude in strpljivost politično s svojimi sobratji. Glej, te-daj bi sv. Duh razlil svoje darove in preobrazil našo domovino. Navduše-ni in iz ljubeznijo bi sprejemali škofa in poljubljali mu roke — blažene in mile in zlate in zares knežje! Tega seveda ne bomo nikoli čakali. — V današnjih okoliščinah se samo ču-dimo, kako morejo moške prvak, — sivolasi — riniti se v ospredje, ka-kor da so poblašeni in se v potu svojega obraza prenizko poklanjati škofu in mu opoljubljati roke, ki so odprte le tujcem, rojake pa pestijo!

Iz Maribora. (Novi most in regulacija Glavnega trga ter Magdalenskega nabrežja.) Že v enem izmed zadnjih mariborskih dopisov v »Slov. Nar.« smo omenili, da so si naši mestni očaki zaradi novega mostu za občo-dovanja vredno vstrajnostjo v laseh. O težavah pri odkupu hiš in posestev smo že govorili. Financijelne posledice te nemško - nacijske zagre-znosti, ki ni hotela mostu pred »Na-rodnim domom« bomo še dolga le-ta čutili. Sedaj je pa na vrsti vpraš-anje, kako Glavni trg in Magdalens-ko nabrežje regulirati, oziroma za-zidati, da se bode neposredna okoli-ca vsaj nekoliko prilagajala mostove-mu slogu. Dr. Orosel je predlagal v mestnem svetu, naj bi se razpisalo 4000 K kot nagrade za najboljšo za-zidavne načrte. Dr. Orosel je stavil ta predlog z dodatkom, da hodi vsprejeti načrt tudi po dodeljeni na-gradi duševna last mesta in se ta načrt nima predložiti nikaki special-ni jury, v kateri bi bili tu li veščaki za stavbo mest, marveč le razsodi-šči z domačini (menda za to, da bi g. doktor potem lažje pomagal: kakš-nemu protežeju do 2000kronske na-grade). Proti temu predlogu: se je odločno postavil stavbenik Friedri-ger. Le-ta je zahteval, da se razpiše nagrada 5000 K in dal delo posamez-niku veščaku. V ta namen je predla-gal stavb. svet. Fassbenderja, ali pa, če bi se odklonilo tega, kogar dru-gega, ki ima na tem polju zadosti izkušnje. Friedrigerjev predlog je bil sprejet z enim glasom večine. Dr. Oroslov je torej propadel. To ga je pa tako raztogotilo, da je zabrusil akte na mizo in v sveti jezi zarohel nad navzočimi: Pod temi pogoji od-klanjam vsako nadaljno sodelovanje v tej zadevi. Že pri drugi seji — pr-va je morala biti preložena vsled »razburjenosti« nekaterih gospodov

— pa se je dalo dr. Oroslu zadošče-nje. O stvari se ni več razpravljalo in se — tudi najbrže ne bo. Glavni trg in njegov preporod sta napravila mnogo prahu, vendar le za to, da pojde vse med pozabljene akte, ali pa, da se bode končno gospoda ven-dar sporazumela in stvar tako ali ta-ko nekako sretala v medse-bojno zadovoljnost vseh — razun davkoplačevalcev.

Drobne novice. Redna ži-vinska ogledovanja se vrše: 27. avgusta v Ormožu, 28. avgusta v Slovenjgradcu, 29. avgusta v Sevnici, 30. avgusta v Celju, 31. avgusta v Kapli pri Vranskem, 2. septembra v Ljubnem in 3. septembra v Vele-nju. — Slovensko čebelar-sko društvo za Sp. Štajer-sko priredi v dnevih od 15. do 19. septembra 1912 v Celjski okolici čebelarsko razstavo. Razstavi lahko vsak čebelar, četudi ni ud društva. — Občesloven. obrtno dru-štvo v Celju priredi v nedeljo 28. t. m. zlet v Laški trg. Skupen odhod ob 2. popoldne, zbirališče na kapu-cinskem mostu. — Slovensko del. podporno društvo v Ce-lju priredi v nedeljo dne 11. avgu-sta veliko ljudsko veselico pri Ko-željici na Bukovem žlaku. — Umrl je v Vinskem vrhu pri Sv. Miklavžu krčmar in posestnik Anton Pajtler. — Umrl je v Mišjem dolu pri Sv. Lenartu nad Laškimi župan Ferdi-nand Trupej. — Iz Šmartne ob Paki poroča »Slov. Gosp.«: Lan-sko leto se je podalo od tukaj v Me-ran na južnem Tirolskem več fan-tov za zaslužkom. Med njimi je bil 19letni mizarški pomočnik Franc Resnik. Fant je storil v tujini nesre-čno smrt. V noči od 14. do 15. julija so ga namreč tamošnji nemški pretepa-či na grozovit način umorili. Razbili so mu glavo in ga z nožem ranili po celem telesu. Nato so ga vrgli v ne-ko mlako, kjer so ga drugi dan našli njegovi rojaki mrtvega. — Iz Ma-ribora. Pred dvema dnevoma je izročil mesar Pirš svojemu 22letne-mu pomočniku Francu Zorku 240 kron z naročilom, naj gre k nekemu kmetu v Sviničo po kravo in jo naj plača. Zork je pa zašel v Pobrež v neko kvartopirsko družbo, zaigral večji znesek gospodarjevega denar-ja in potem zginil. — Iz Maribo-ra. Neznani umorilec je ukradel železničnemu uradniku Wasshuberju v Tegetthofovi ulici 15 ameriških kunccev. — Staršvinjar. V Pi-schelsdorfu na Sr. Štajerskem so za-prli 79letnega lajmarja Franca Kul-merja zaradi pravnostnih zločinov na 6-11letnih solarih. — Iz Ce-lja. Zaradi krivde je obsodilo tukajš-nje okrožno sodišče trgovca Albina Vedenika iz Trbovelj na 5 tednov in njegovo ženo Antonijo na 14 dni za-pora. Prezadolžena sta bila za 21 ti-soč kron. — Deželno kopali-šče Rogasško Slatino je do 23. julija obiskalo 1668 strank z 2551 osebami. — Deželno kopali-šče Dobro je do 23. julija obis-kalo 274 strank s 428 osebami.

Koroško.

Samomor. Včeraj popoldne so našli v vojaškem oskrbovališču obe-šenega delavca, 47letnega Hriberni-ka. Hribernik je visel, kakor je kon-statiral zdravnik že več ur. Mož je bil zelo priden in zanesljiv delavec in trezen človek. Izvršil je samomor bržkotne v hipni blaznosti. — Na mestnem pokopališču celovškem so našli včeraj mladega neznanega člo-veka, ki je bil ustreljen v prsa. Ne-znanec je izvršil samomor. Odpeljali so ga v bolnišnico. Njegove identi-tete še niso dognali.

Primorsko.

Klerikalni volilni sleparji v Go-jacah. V ponedeljek 15. t. m. so se vršile v Gojačah občinske volitve, pri katerih so se klerikalci trudili na vse mogoče načine, da bi dobili trdna tla v občinskem zastopu. Seveda so se posluževali pri svoji agitaciji tudi sredstev, ki so klerikalcem tudi na Kranjskem že prišla v kri in zaradi katerih je že marsikateri klerikalni veljak — izvzeti seveda tudi niso na-ši dušni pastirji politikujoči duhovni — sedel na obtožni klopi in odnesel občutno kazen. Ker se torej klerikal-ci v Gojačah za svojo blamažo niso mogli drugače maščevati, so vložili pritožbo v kateri so trdili, da je bil sejni zapisnik falsificiran. Županstvo je pritožnik tožilo in 33 klerikalnih volilcev je šlo pred sodišče v Ajdov-ščino. Izmed teh 33 obtožencev je obsodilo sodišče 7 klerikalnih lažni-kov na globe od 30—50 K. Pri volit-vi je dobila v tretjem razredu na-predna lista 48 glasov, klerikalci pa so odnesli le 25 glasov. V drugem razredu so zmagali naprednjaki s 16 proti 13 glasovi, v prvem razredu pa niso dobili klerikalci niti enega gla-sa. Kakor pravijo, pride na dan še več klerikalnih sleparij in se bo pre-

iskava proti tem katoliškem stebrom še nadaljevala.

Povzročitelj nameravanega aten-tata na nadvojvodo Josipa Ferdinan-da katoliški vikar Kadenaro je še vedno v preiskovalnem zaporu. Zup-nišče je še vedno zastraženo od vo-jajstva in ne sme nikdo notri. Duhov-sko službo v Srednjem opravila du-hovnik iz Ročinja, ki pa tudi ne sme v farovž. Ko je pred kratkim krstil nekega otroka ni mogel vpisati v krstno knjigo, marveč si je moral na-pisati uradne podatke na poseben li-stič. Pač pa je dala oblast nekoliko očitati stanovanje Kadenarovo, ker bi se sicer osmradila celo okolica. Pred vsem so pokopali nagnite gnja-ti in izmedli smeti iz njegovih sob. Kdaj bo preiskava proti Kadenaru zaključena, še ni znano.

Velika pevška slavnost na Pro-seku pri Trstu, 25letnica pevškega društva »Hajdrih«. V letih narodne-ga preporoda slovenskega na trža-ških tleh, zavzemala je slovenska pesem prav odlično mesto narodne-ga buditelja. Po mestu in okolici so se zbirali za narod navdušeni može in mladeniči ljubitelji petja v male zbore in s svojim navduševalnim petjem slovanskih pesmi budili na-rod iz spanja. S pesmijo so navduše-vali narod in v njem vzbujali zaved-nost. Spodbujeni po krasnih vspehih vedno bolj in bolj rastočega števila pevcev, kakor tudi zavednih nara-dnih sinov in hčera so se snovali v mestu in okolici pevška društva in prvo ki vrši to hvalevredno delo za narod 25 let je pevsko društvo »Haj-drih« na Proseku. Vsled tega je pev-sko društvo »Hajdrih« ob svoji 25-letnici sklenilo proslaviti buditeljico, slovensko pesem z veliko slavnostjo. Vredna je, da se jo dostojno slavi, saj ista po vsem slovenskem svetu ved-no vrši in zavzema odlično mesto narodnega buditelja. Da se ta sloves-nost, ta slovanski pevski praznik čim dostojnejše in vredno proslavi, vabi pevsko društvo »Hajdrih« vsa slovenska pevška društva k prijaz-nemu sodelovanju, ozir. soudeležbi. Temu vabilu se je dosedaj odzvalo že več društev, mnogo jih gotovo še sledi. Slovesnost se bode vršila 8. septembra t. l. v velikem krasnem senčnatem gaju, s krasnim razgle-dom na morje Jadransko. Ta pogled bode izvalil tisoč in tisoč udeležencem iz dna duše s pravim občutkom mogočne akorde skupnega zbora Hajdrihove himne »Jadransko mor-je«, ter jih podkrepil z novimi močmi za nadaljno vstrajno narodno delo. Slovenska društva! Priglasite se v obilnem številu pravočasno k tej vele-polembni slovesnosti ob obalah jadranskega morja. Natančnejša po-jasnila daje pevsko društvo Hajdrih na Proseku. Okrepi naj se vez slo-vanskega bratstva, utrdi s skupno slovansko pesmijo živ in nerazruš-ljiv jez proti skupnemu sovražniku, nasilnemu Germanu in Romanu. Na-vduši naj skupno vse za skupne ci-lje, za boljše bodočnost Slovanstva nerazrušljivo orožje Slovanstva pesem.

Spomenik cesarice Elizabete v Trstu in sicer v vrtne parku pred južnim kolodvorom bo kmalu izgo-tovljen in postavljen. Odkritje spo-menika se vrši konec septembra. Deputacija setavljena iz članov od-bora za napravu spomenika je bila že na Dunaju in je povabila cesarja k slovesnemu odkritju spomenika. Kabineta pisarna cesarjeva je od-govorila, da se udeleži odkritja spo-menika v imenu cesarja nadvojvoda Franc Ferdinand.

Kuga v Trstu. Na Lloydovem parniku v Trstu »Amphitrite« sta obolela dva mornarja za kugo. Pri enem bolniku in sicer pri 55letnem Nikolaju Gaspiču so zdravniki defi-nitivno konstatirali kugo. Parnik so odpeljali v pomorski lazaret, moštvo je pod zdravniškim nadzorstvom. Na parniku, ki vozi navadno v Siri-jo, so našli v skladišču več mrtvih podgan, ki so poginile za kugo.

Nemška bojna ladja v Trstu. Poveljnik nemške križarke »Geier«, korvetni kapitan Hall je obiskal vče-raj v spremstvu nemškega konzula dr. Winkla civilne in pomorske obla-sti v Trstu. Križarko »Geier« so od-peljali v ladjedelnico pri Sv. Roku, ker ima več znatnih poškodb.

Ponesrečen deček. 12letni de-ček Karl Stoka iz Kontovelja je pri-nesel kosilo svojemu očetu, ki dela pri gradbi ceste v Barkovljah. Med tem ko je oče kosil, se je deček igral na cesti. Kakih 200 m v bregu nad cesto se je utrgala nenadoma velika plast zemlje in se valila navzdol. Na cesti je podsula dečka. Oče je takoj hitel dečku na pomoč in ga takoj s pomočjo drugih delavcev odkopal. Toda bilo je že prepozno, deček je bil že mrtev.

Petrolejska. Snoči je izbruhnil požar v stanovanju brivca Vedova v četrtm nadstropju neke hiše na ce-sti via Giuliani. Ogenj je zanelila goreča petrolejska, ki jo je prevrgel otrok raz mizo. V hiši v kateri sta-moj 52 strank je nastala velika pa-

nika, vendar se ni pripetila nobena nesreča. V stanovanju je pogorela vsa oprava. Škodo cenijo na 800 kron.

Tatvine v ljudskem kopališču v Trstu se vedno bolj množe. Več ta-tov so že prijeli, toda tatvine se kljub temu vedno bolj množe. Vče-raj so ukradli iz zaklenjene celice tatovi neki dami vso obleko, in se je morala okradena peljati domov, ko-maj na pol oblečena. Nekemu gospo-du baje Kraupu so ukradli tatovi tudi iz zaklenjene celice potno torbico v kateri je imel več kot 70 kron denar-ja. Tatovi imajo ponarejene ključe vseh celic.

Stekli psi. V Vodnjanu sta po-padla dva stekla psa 4 otroke. Od-peljali so jih v Pasteurjev zavod na Dunaj. Psa so ujeli in pobili.

Iz preiskovalnega zapora so iz-pustili mestna uradnika v Pulju Kar-la Presila in Blaža Polla, ki sta bila na sumu, da sta se udeležila velikan-skih sleparij pri mestnem gospodar-stvu v Pulju. Preiskava se seveda nadaljuje.

Iz Istre. V Istri se mračí. V Opatiji je dr. Knavs pripravljat tla za lepe načrte »dobro rejenih nara-dnih borilcev«, v Pazinu pa dr. Krek in dr. Korošec. Pazin je bil 24. in 25. t. m. črn. Od vseh strani so prišli »kateheti« posvetovat se, kako bodo počrnilo mladino. Kaj so sklenili, ve samo »kloster«, ker so bili gospodje lepo med seboj. Bodočnost bo tudi to odkrila. Koristi od tega imeli bodo sami, kakor so pokazali ravno sedaj najbolje. Oni delajo le za sebe, obrtnikov in sploh naroda ne poznajo. Ti naj delajo, molčijo te jih volijo za poslane, vse drugo bodo že gos-podje preskrbeli. Da jim je korist obrtnikov le na jeziku, pokazali so z bojkotom narodnih gostiln. Niti ena izvoljenca ni bilo videti v naših gostilnah. Jezuitski pazinski katehet in njegov opoda Jože sta se poka-zala v pravi luči. Igrat in kvartat ho-dijo v to družbo, katero pa drugače napadajo z vsem »poštenim« oro-žjem, kakor pravi klerikalci. Začeli ste z bojkotom naših ljudi, ki se z ve-liko težavo borijo za svoj obstanek, ki plačajo velik davek za narodne namene, da ne poginemo. Vse posledice padejo na vas. Vrgli ste krinko s hinavskega lica. Dosti je slepomije-nja — le tako naprej — odprle se bodo narodu oči.

Od Turkov ogrožene avstrijske ladje. Včeraj je priplul na Reko par-nik »Ungaro-Croate«. Kapitan je ja-vil pomorski oblasti, da je turško vo-jajstvo iz obrežja pri San Giovanni di Media začelo streljati s puškami na parnik. Kroglice so padale v morje ne daleč od parnika. Na parniku je na-stala velika panika. Ravnotako se je godilo Lloydovemu parniku »Alba-nia«. Turki so se pozneje opravičili, da strelji niso bili namenjeni parni-kom, marveč so ga imeli turški vo-jaki le strelne vaje (z ostrimi patro-ni?) in so streljali zaradi varnosti proti morju.

„Mladika“.

I.

Kdor se le nekoliko zanima za naše javno življenje, mora priznati, da je naše narodno ženstvo stalo vedno v prvih vrstah, kadar je šlo na ta ali oni način pomagati sloven-skemu narodu do kakega napredka. Poglejmo le naša narodna obrambna društva. Kdo drugi je glavna opora družbi sv. Cirila in Metoda nego slo-vensko narodno ženstvo? Toda tudi na humanitarnem polju je zopet slo-vensko narodno ženstvo oni činitelj, ki se ne boji ne truda ne žrtev, da pomaga trpečim in siromašnim slo-jem. Dejstvo pa je, da ima to naše narodno ženstvo mnogo, mnogo so-vražnikov, katerim je narodnost po-stranska stvar.

Naše narodno ženstvo pa tudi prav dobro ve, da bo njeno delo le tedaj trajne vrednosti, če bo vzgoji-lo tudi bodoče generacije v pravem narodnem duhu. To pa doseže le te-daj, če odgaja mladino v tem duhu in to svojo nalogo izvršuje naše na-rodno ženstvo s tisto vnmemo, s tisto navdušenostjo, kakor vse svoje osta-le narodne dolžnosti.

Ljubljana je središče Slovenije. V Ljubljani se takorekó koncentrir-a vse narodno delo. Ljubljana je pa tu-di naše kulturno središče. In tako mora prihajati tudi naša mladina v Ljubljano, če si hoče pridobiti oni duševni kapital, ki ga rabi v ek-sistenčnem boju, v narodnem boju. Če se pa naj ta mladina sistematično vzgojuje za svoje poznejše stališče v narodnem boju, tedaj je treba pred vsem enotnega vodstva. In naše na-rodno ženstvo je to zahtevo prav do-bro spoznalo ter prišlo do prepriča-nja, da je treba predvsem zbrati vso ono slovensko žensko mladino, ki prihaja v Ljubljano pripravljat se za poznejše delo, ter jo skupno vzgoje-vati. Dozda je marsikatera mati za-upala svoj hčerko ljudem, katerim ni bilo za drugega nego da so vsake-

ga prvega dobiti toliko in toliko kron za prehrano in oskrbo deklice, za njeno pravo vzgojo se pa niso brigali. In marsikatera hči zavedne narodne matere se je na ta način pokvarila ter se šestokrat odtujila svoji materi, svojemu narodu. Če se pa naj tem nedostatom odoporne, tedaj je treba zavoda, v katerem dobe slovenske mladenke svoj drugi dom, zavoda, kateremu skrbna mati brez vsake bojazni zaupa svoje dete.

Te misli so vodile naše narodno ženstvo, ko je ustanavljalo prepotrebno žensko vzgojevalno in izobraževalno društvo »Mladika«, ki si je med drugim postavilo tudi nalogo ustanoviti in vzdrževati penzionat za deklice, ki v Ljubljani obiskujejo kako šolo ali ki že izpopolniti svojo izobrazbo v kaki stroki.

Meseca septembra 1911. se je za penzionat »Mladika« dogradilo posebno dvonadstropno poslopje, ki se nahaja v najlepšem delu mesta, poleg mestnega dekliškega liceja, na oglu Šubičeve in Levstikove ulice ter ima svoje glavno pročelje obrnjeno proti Tivoljskemu gozdu. Kroginkrog je obdano s vrtom in parkom.

Poslopje je popolnoma moderno opremljeno, ima vodovod, električno razsvetljavo, centralno kurjavo, sedem kabin za kopeli in veliko dvorano za igranje v zimskem času. V njem je prostora za 100 in več gojenk.

V penzionatu »Mladika« dobivajo gojenke skrbno vzgojo. Skrbijo se tudi zato, da se priuče lepim obsevalnim oblikam ter da se sploh vzgoje za domačnost in za praktično življenje.

V penzionatu »Mladika« se goji glasba in petje. Gojenke se udeležujejo primernih umetniških prireditvev in imajo v zavodu na razpolago posebno knjižnico.

V higieničnem oziru je za gojenke »Mladike« kar najboljša preskrbljeno.

Zavod ima svojega hišnega zdravnika, ki je za slučaj potrebe vsak hip na razpolago; za oholelo gojenko je vestno preskrbljeno v posebnem oddelku, ki je od drugih prostorov popolnoma ločen ter ima tudi svojo kabinjo za kopel.

Splošje je poslopje kar najmodernejše urejeno.

O nadaljnjem delovanju društva in društvenega vodstva hočemo spregovoriti v drugem članku.

Dnevne vesti.

† Najvišja oblast pri nas in na Češkem. Pri nas klerikalci kaj radi poudarjajo pri volitvah za deželni zbor, češ: on ima v teh zadevah zadnjo in odločilno besedo. Res je imel pri verifikaciji Reisnerjevega in Ribnikarjevega mandata deželni zbor — contra rationem legis — zadnjo in odločilno besedo, ter se deželni predsednik ni zganil. Na Češkem pa je drugače. Tam je izjavil knez Thun, da vlada ne bo potrdila volitve gospe Kunetice, tudi če jo potrdi deželni zbor. Vlada ima torej vendarle zadnjo besedo, če se ne piše slučajno njen zastopnik za barona Schwarza.

† Uspeh vstrajnosti. K včerajšnji notici pod tem zaglavjem smo prejeli nastopno pojasnilo. Meseca februarja so se po inicijativi finančnega in notranjega ministrstva sešle na Dunaju v posvetovanje vse zveze avstrijskih hranilnic. Na tem važnem sestanku, katerega sta se udeležila tudi zastopnika slovenskih hranilnic, dr. Čmunt za Svaz českých spořitelien v Čechách, Na Moravě a ne Slezsku, in A. Trstenjak za Zvezo jugoslovanskih hranilnic, sta se oba zastopnika slovenskih hranilnic med drugim krepko potegnili, naj bi osrednja statistična komisija preskrbela za slovenske hranilnice slovenske tiskovine. Po trudu se je doseglo, da je osrednja statistična komisija dala takozvane vprašalne pole za hranilnice takoj (meseca marca) prevesti na slovenski jezik. Čehom na češki jezik itd. Naše hranilnice naj torej le v vlnjavi obliki zahtevajo slovenske tiskovine in dobile jih bodo. Vašemu poročevalcu ni bilo znano, da je pridobitev slovenskih tiskovin uspeh tihega dela, kajti na Dunaju so se z vsjo silo upirali, a naposled so se vendar udali. Ako je katera slovenska hranilnica prejela nemške tiskovine, naj jih le vrne in prosi slovenskih. Važno pa je po tem, da hranilnice vprašalne pole čim prej izpolnijo in pošljejo na Dunaj. V statističnem uradu se je osnoval poseben oddelček in vlada posvečuje statistiki avstrijskih hranilnic posebno pozornost. Nabrala in izdala je že obsežno gradivo, ki je sila poučno za vse narode radi gospodarske sile, ki jo zastopajo posamezne hranilnice v posameznih krajih. Slovenske hranilnice torej le na delo. Statistika je sploh važna znanstvena stroka, posebe pa statistika o denarnih zavodih.

† Čuki — politiki. Telovadna društva in najže-nosijo sokolsko ali

čukovsko ime — so nepolitične organizacije, ki se kot take ne smejo baviti s politiko. Kakor se klerikalci v svojem javnem delovanju ne oziirajo na zakone in delajo to, kar se jim zljubi, ne da bi se jim bilo treba bati, da jih zgrabi roka pravice, tako tudi mislijo, da so društvena pravila samo na papirju in da njih čisto nič ne brigajo. Tako poroča »Mladost«, da je imel na občnem zboru telovadnega odseka »Orel« v Moravčah društveni odbornik kaplan Demšar v govor, v katerem je rekel med drugim: »Tudi v političnem življenju naj bi se »Orel« pokazal v prvih vrstah in kazal pot vsem drugim.« Torej čukarska organizacija naj bo v prvi vrsti politična in v teh družtvih se naj v prvi vrsti goji politika. Stvar se sicer ne strinja s pravili, pa to pobožnih klerikalcev čisto nič ne moti, saj vedo, da se jim pod vlado barona Schwarza ne skrivi niti lasu, naj uganjajo, karkoli hočejo. Seveda če bi naprednjaki storili kaj takega, bi takoj imeli na vratu državno oblast. Naj bi na primer kak odbornik »Sokola« na občnem zboru govoril tako, kakor je govoril kaplan Demšar v Moravčah, čisto gotovo bi temu govoru sledil za petami razpust dotičnega sokolskega društva. Seveda Čuki pa niso Sokoli, za to jih pardonira tudi državna oblast.

† Pritožba proti občinskim volitvam v Mostah je bila včeraj vložena pri županstvu v Mostah. Ker živimo sedaj v času vseh mogočih neverjetnosti, se je duplikat te pritožbe doposlal naravnost na kompetentno mesto. To se je storilo za slučaj, ako bi se morda pritožba po kakšnem nesrečnem naključju izgubila. V pritožbi so navedeni takšni horendni slučaji nezakonitosti s strani gerenta Oražma in volilne komisije, da mora vlada, ako je še količak ohranila objektivnost, stante pede razveljaviti volitve. Pri prihodnjih volitvah pa se bomo spogledali malo drugače, pred vsem pa bomo skrbeli za to, da se skrutinij ne bo vršil še — drugi dan. Joža Oražem bo nas razumel.

† Nemški list o jugoslovanskih težnjah. Z ozirom na trditve bivšega ogrskega ministra grofa Julija Andrassyja, da je trializem samo strah, ki je na sredi votel, zunaj pa ga nič ni, piše »Grazer Volksblatt«: »Ni naša naloga, da bi branili trializem. Ne da pa se utajiti, da je nezdravo stanje, ako se nahajajo enotni pasmi pripadajoči Slovenci, Srbi in Hrvati v tem času v treh raznih državnih organizmih. En del stanuje v Avstriji, drugi na Hrvaškem, ki jo Madžari smatrajo za svojo kolonijo, tretji del pa v državi, viseči v zraku, v Bosni in Hercegovini. Da bi se ti Jugoslovani, združeni v eno enotno celoto, kulturno hitreje razvijali in da bi tudi na gospodarskem polju lahko več storili kakor doslej, o tem ne more biti prav nobenega dvoma. Na popolno ločitev in tako nemogočo spojitve, kakor sedaj obstoji med Avstrijo in Ogrsko, se pri tem seveda ne sme misliti. Z narodnega stališča je trializem treba pozdravljati. Iz Avstrije bi se s tem izločilo malodane 2 milijona Jugoslovancev, s čimer bi bila premoč nemškega vpliva trajno zagotovljena. Prav tako bi bila izločitev Hrvatov tudi Madžarom na korist. Da-li bi se novi državni organizem s svojimi 6 milijoni prebivalcev ne mogel držati, je vprašanje, o katerem je lahko človek drugega mnenja, kakor grof Andrassy. Saj obstoje še veliko manjše jugoslovanske države kakor na primer Srbija in Crna gora, ki si vendarle vedo ohraniti svojo neodvisnost. Zanimiva je aluzija, da bo morda bodočnost prinesla popolnoma novo ureditev monarhije, ki bo morda usiljena Ogrski kot kazni. Zato vztraja grof Andrassy pri tem, da mu je ljubše, ako se v Avstriji in na Ogrskem v najvažnejših zunanjih vprašanjih absolutno vlada, kakor da se skuša omajati dualizem, ki pušča Madžarom veselje, da se izgrajajo kot gospodari neodvisne države.« — Priznati se mora, da sodi ta nemški list dokaj objektivno o trializmu. Čudimo se, da »Slovenec« ni citiral mnenja tega — krščansko-socialnega lista. »Grazer Volksblatt« je namreč glasilo nemške krščansko-socialne stranke na Štajerskem. Morda ne bo težko uganiti, zakaj »Slovenec« neče citirati »Grazer Volksblatt«! »Grazer Volksblatt« je povedal lani par prav gorkih našim klerikalcem, zato »Slovenec« še danes ignorira ta list. Vrhu tega pa »Slovenec« tudi ni všeč, da trdi »Grazer Volksblatt«, da pripadajo enemu enotnemu plemenu Slovenci, Hrvati in — Srbi. O Srbih in o bratstvu z njimi neče namreč ta »jugoslovanski« list, ki se po krivici imenuje »Slovenec« ničesar vedeti. Za to je pač neprijetno, ako mu daje lekcijo o bratstvu nemški in še celo krščansko-socialni list!

† Padanja nemstva drugod in pri nas. Pri nas na slovenskem jugu, zlasti na Slovenskem nemški živijo očividno napreduje ne samo po številu, marveč tudi na politični moči. Dokaz tega je, da so se Nemci v zadnjem desetletju na Slovenskem znatno pomnožili in da so prišli celo do veljave v občinskem svetu slovenske prestolice Ljubljane. Koga v tem oziru zadene glavna krivda, nečemo raziskovati: fakt je ta in s fakti je treba računati. Na jugu torej Nemci napredujejo, dočim nazadujejo na vsi črti na severu avstro-ogrške monarhije. Evo za to dokazov: V Pragi je bilo l. 1855. 73.000 Nemcev in samo 50.000 Čehov. L. 1900. pa so našli v Pragi samo še 20.000 Nemcev proti 180.000 Čehov. V Galiciji je bilo Nemcev: leta 1880: 323.612; l. 1890: 227.158; l. 1900: 212.327; l. 1912 pa samo še 90.416. — V Budimpešti je bilo l. 1880. še 33% Nemcev (120.000 proti 198.000 Madžarom), l. 1890 je bilo Nemcev samo še 25%, l. 1900. je bilo Nemcev 104.520 (14%), Madžarov pa 578.458, l. 1910. pa je bilo Nemcev samo še 78.882 (9%), Madžarov pa 756.070. Iz teh podatkov je razvidno, da je edino ugodno polje za nemško ekspanzijo pri nas na Slovenskem in na slovenskem jugu vobče.

† Padanja nemstva drugod in pri nas. Pri nas na slovenskem jugu, zlasti na Slovenskem nemški živijo

očividno napreduje ne samo po številu, marveč tudi na politični moči. Dokaz tega je, da so se Nemci v zadnjem desetletju na Slovenskem znatno pomnožili in da so prišli celo do veljave v občinskem svetu slovenske prestolice Ljubljane. Koga v tem oziru zadene glavna krivda, nečemo raziskovati: fakt je ta in s fakti je treba računati. Na jugu torej Nemci napredujejo, dočim nazadujejo na vsi črti na severu avstro-ogrške monarhije. Evo za to dokazov: V Pragi je bilo l. 1855. 73.000 Nemcev in samo 50.000 Čehov. L. 1900. pa so našli v Pragi samo še 20.000 Nemcev proti 180.000 Čehov. V Galiciji je bilo Nemcev: leta 1880: 323.612; l. 1890: 227.158; l. 1900: 212.327; l. 1912 pa samo še 90.416. — V Budimpešti je bilo l. 1880. še 33% Nemcev (120.000 proti 198.000 Madžarom), l. 1890 je bilo Nemcev samo še 25%, l. 1900. je bilo Nemcev 104.520 (14%), Madžarov pa 578.458, l. 1910. pa je bilo Nemcev samo še 78.882 (9%), Madžarov pa 756.070. Iz teh podatkov je razvidno, da je edino ugodno polje za nemško ekspanzijo pri nas na Slovenskem in na slovenskem jugu vobče.

† Aškerčeva zapuščina. Pretekli tork in sredo se je vršila na Bleiweisovi cesti prostovoljna dražba v Aškerčevo zapuščino spadajočih premičnin: hišne opravke, knjižnice in zlatnine. Dražbo je vodil eden magistratnih uradnikov; dediča pa je zastopal gosp. notar dr. Schmidinger. Dragocena hišna opravka, bogata knjižnica in razni drugi predmeti so bili lepo razvrščeni v stanovanju in vse to kakor tudi spoštovanje in ljubezen do pokojnega pesnika je privabilo k temu aktu nebroj občinstva. Oba dneva je bil naval k dražbi tak, da je dobil človek nehotne vtisk, da gre tu za pribojitev relikvij kakega svetnika. Ta nebrojna množica je žrtvovala čas in denar, da je le mogla priti do kakega predmeta, ki bi ji služil v spomin na slavnega pesnika, obenem pa je pričala, kako iskreno narod — nota bene: narodna inteligenca kakor tudi priprosto ljudstvo — svoje slavne in zaslužne može časti! Občinstvo vseh slojev si je izdrazilo razne predmete, od knjižnice pa si je nabavila več lepih in primernih del tudi mestna občina. Obsejni invent. seznamek je vseboval nad 280 predmetov in moderna hišna opravka, slike, kakor tudi lepo urejena knjižnica ter dragocene perzijske preproge so pričale, kakšen okus je imel pokojni do okrasbe privatnega bivališča ... Slava Aškerčevemu spominu!

† Deželno jamstvo na klerikalne zadruge ni nič drugega, kot podpora klerikalne politike iz deželne blagajne. Namesto da bi klerikalno zadružništvo samo imelo na razpolago gospodarska sredstva, se je mora še podpirati. Cela ta zadeva je zelo značilna in odgovarja popolnoma prekanjenosti katoliške duhovščine. Za podporo visoke katoliške politike so romali milijoni in milijoni slovenskega kmečkega denarja v Galicijo in Dalmacijo. Če bi bile odločale koristi našega kmeta, bi bilo vendar čisto naravno, da bi se bil moral denar iz »njegovih« zadrug porabiti doma. Sedaj, ko pa pri nas doma rabi naš klerikalizem denarja, ker se mu stališče daje, pa dobiva za svojo politiko na tak rafiniran način deželna denarna sredstva na razpolago. Tako zna cerkev posegati indirektno v blagajne deželnih davkoplačevalcev v svrhu podpore čisto svojih interesov in vplivov, ki deželi prav nič niso mar. Pocestni roparji starih časov so izginiti. Dandanes so se naučili ti Kristusovi soldatje, da v obliki lepih gesel, z rokavicami v rokah samo od ubožne kranjske dežele popolnoma na »zakonit« način izvabljajo na milijone kontribucije za svoje politične boje. — Odpirajmo sedaj v času politične in izletov našim kmečkim množicam oči, da jim naročimo »Slovenski Dom«, ki izhaja v Ljubljani vsak teden in velja za celo leto samo tri krone.

† »Slavisches Tagblatt« prične na jesen zopet izhajati. Bivši izdajatelj tega lista so si namreč osnovali na Dunaju svojo tiskarno, katero so krstili »Adrijo« in v tej tiskarni bo »Slavisches Tagblatt« od jeseni naprej izhajal. Da izhaja na Dunaju slovenski organ, pisan v nemškem jeziku, je živa potreba, zato je samo pozdravljati podjetje, ki ima namen — takemu listu zagotoviti obsanek in bodočnost.

† Naše narodno ženstvo vedno in povsod izpolnjuje svojo narodno dolžnost; vendar pa nima naše narodno ženstvo po širni slovenski domovini še onega stika, ki bi ga moralo imeti. Treba je predvsem trdne in sistematizirane organizacije. Nalogo si je postavilo glasilo slovenskega ženstva »Slovenska žena«, ki si je pridobilo že mnogo simpatij. Pogrešamo pa še mnogo slovenskih žen, ki še niso izpolnile svoje dolžnosti ter se naročile na ta važen list.

† Dolgoleten aspirant na kakšno korito je »literarni kritik« Ante Gaber. Toda kljub temu, da se že leta sem obeša na Štefetove škrice ter se Peganu vsiljuje menda za šoferja za njegov avtomobil, vendar ni nade, da bi mu klerikalci preskrbeli kako skromno koro. Zato je sedaj jel markirati, kakor poročamo na drugem mestu, versko gorečnost. Ker nima drugega posla, se udeležuje procesij ter kakor ris pazi na vsakogar, ki bi morda imel na glavi kako pokrivalo v času, ko se mimo pomika sprevid brunnih žena in globoko vernih mož pod vodstvom njega — Ante Gabra. Ni vrag, da bi takšna gorečnost gospodu Gabru ne pomagala, da bo sčasoma vendarle izpodrinil še učenjaka Mantuanija, ki po Antetovemu mnenju itak preveč pozre. In on Gaber bo čisto gotovo veliko cenejši kakor Mantuani, zato že s stališča deželnih financ želimo, da bi se bivšemu Sokolu in velikemu srbofilu posrečilo dobiti najmanj ravnateljsko mesto v deželnem muzeju.

† Ali sme orožnike že res vsakdo žaliti? Pri občinskih volitvah v Mostah so vzdrževali mir in red ondotni orožniki. Orožniška služba je težavna, kakor nobena druga, ker je zvezana z veliko odgovornostjo. Toda so ljudje, ki store vse, da bi orožnikom napravili službo še težavnejšo. Zato jim namenoma nagajajo ter jim skušajo metati polena pod noge v izvrševanju njihove odgovorne službe. Tako so tudi moščanski orožniki vestno izvrševali ves ljubi dragi dan svojo dolžnost ter vzorno skrbeli za mir in red pri volitvah, pa se postavili pred enega izmed orožnikov neki Peganov pisar, ki sliši na ime Kocmur, in javno očita orožnikom, da postopajo pristransko in krivično. Menimo, da za orožnika ni večje žalitve, kakor če se mu očita pristranost in krivičnost, zato smo mnenja, da bi bila dolžnost poklicane oblasti, da z vsjo odločnostjo nastopi proti takšnim očitanjem ter primerim potom preskrbi na nesramen način v njihovi osebnosti in stanovski časti kruto žaljenim orožnikom popolno zadoščenje. Kam pa pridemo, če bo smel že vsak subjekt brez kazni žaliti može, ki so glavni stebri vsake urejene države?

† Odsek za kanalizacijo je imel danes sejo, v kateri je soglasno sklenil, da se razpišejo kanalizacijska dela proračunena na okroglo 740.000 K. Pozovejo se k oferiranju specialne tvrdke pa tudi vse domače tvrdke. Oftere je vložiti tekom treh tednov ter se imajo dela izvršiti vsaj v dobi 300 dni, ki bodo za delo sposobni. Obenem se bo studiral tudi projekt bi se-li kanali — nabiralniki ne dali podaljšati do baron Codelljevih zemljišč. To podaljšanje bi pa mogla mestna občina prevzeti le tedaj, če bi dobila izdatno podporo, bodisi od dežele, bodisi tudi od države.

† Oddelek mestnega stavbnega urada, ki bo nadzoroval stavbo kanalov nastani se v kratkem v Schreyerjevi hiši.

† Ustanova za slepce. Kakor se nam poroča, se od 1. meseca septembra 1912 v c. kr. vzgojnem zavodu za slepce na Dunaju eno mesto ustanove dvornega svetnika viteza Zhismana. Do tega mesta imajo pravico slepi ubožni otroci obojega spola in brez razlike veroizpovedanja v starosti od 7. do 12. leta in v dovoljenjem c. kr. nižjeavstrijskega namestništva celo do 14. leta starosti, in sicer najprvo takšni, ki so rojeni na Kranjskem, potem takšni, ki so rojeni na Koroškem in naposled takšni, ki so rojeni na Štajerskem. Prošnje, ki jih ob dokazanem ubožstvu ni treba kakovati, je vložiti pri ravnateljstvu c. kr. vzgojnega zavoda za slepce (Direktion des k. k. Blinden-erziehungsinstitutes) na Dunaju II./2 Wittelsbachstrasse 5, najkasneje do 15. septembra 1912.

† Vsaka gospodinja ve, da samo s Kolinsko kavno primesjo more napraviti res okusno kavo, ki se mora vsakemu priljubiti. Zato vsaka gospodinja tudi najraje kupuje Kolinsko kavno primes, ki je prišla sploh na glas najboljšega kavnega pridatka. Da se je Kolinska kavna primes tako zelo udomačila pri slovenskih gospodinjah, je seveda vzrok tudi to, da je pristno domače blago.

† Od Dev. Mar. v Polju. V št. 164. »Slovenca« je znani dopisnik skušal odgovorjati na naše trditve. Pri tem je pa pregledal zadevo, za katero gre, ter začel prav po klerikalni navadi napadati in sumničati pošteno, samostojno misleče može. Mi se borimo le proti raznim nepravilnostim in sleparijam, ki so se pred sodiščem dokazale in zaradi katerih mora trpeti par zapeljanih žrtve. Nikdar se pa nismo vmešavali v privatne razmere in nikdar nismo denuncirali, kakor klerikalci, katerim je denuncijantstvo prešlo že v kri in mozeg. Toda dopisnik je s tem svojim odgovorom pokazal, kako resničen je pregovor, ki pravi: »Ako stopiš psu na rep, pa zavili.« Temu človeku je pa stopilo na prste držav-

no pravdnštvo. In ker se ne more drugače braniti, je začel kar navprek udrihati po naših poštenih možeh. Tako se predbaciva nekemu naprednjaku, ki je baje največji stebler napredne stranke, da je občinski gnoj kradel. Imena seveda dopisnik previdno ne pove. Dopisnik se pač boji, da bi mu oni gnoj ne obležal potem na njegovi lastni glavi. Nadalje očita dopisnik Janezu Benčini, da je pred volitvami pretil nekemu kovaču v Zalogu. To je zopet navadno klerikalna laž. Omenjeni kovač je namreč takoj, ko je to laž slišal, prišel sam k Benčini ter izjavil, da mu Benčina ni nikdar pretil. Nekoliko drugače so pa postopali klerikalci. Takoj po volitvah so odvzeli Mariji Dovč, podomače Martinovski vožnjo gramoza in sicer le zaradi tega, ker ni hotela dati pooblastila klerikalcem. Koncem omenjenega članka se tudi pravi, da bo nekemu pristnemu liberalcu, kakor pravi dopisnik, gotovo neprijetno, ako izve, da je od ribjih tatov ribe kupoval. Dotičnik je dopisniku gotovo iz srca hvaležen, ker je bil o tem opozorjen, da je nevedoma take ribe kupoval, kajti prodajalci rib niso imeli nikdar nobenega znaka, da so ribji tatovi. Prav gotovo je pa tudi dopisniku znano, da so nekateri klerikalni veljaki vedoma kupovali od ribjih tatov ribe, od katerih so bile nekatere po 10 do 12 kg težke. Dopisnik pač zavida poštenim naprednim možem njihovo mirno, neskaljeno družinsko življenje, ker bi tako rad napravil sovražstvo v družinah. Toda dopisniku hočemo povedati par slučajev »zvestega« zakonskega moža, ki ga bo prav gotovo poznal, vsaj ga poznajo daleč naokoli. Prigodilo se je v Štepanji vasi, kjer so tega »zvestega« zakonskega moža zasacili, kako je izvrševal svoje nezakonske dolžnosti. Pustiti je moral kolo ter preplaviti Ljubljanico. In kako milo je potem prosil svojega vajenca in pomočnika, naj tega ne povesta njegovi ženi. Ta »zvesti« zakonski mož je imel pa enako smolo tudi pod Gradom. Toda od tam je moral bežati ter v mrzlem jesenskem času preplaviti Ljubljanico. Toliko za danes. Dopisniku pa priporočamo nadalje, naj nekoliko povpraša, kje je oni denar, ki so ga dobili zadnja štiri leta kot najemščino lova. Kdaj bo županstvo o tem položilo račun? Nadalje priporočamo dopisniku, naj ne meče naziva »revšč« tako okoli sebe, vsaj ga vsi poznamo, da zna komaj svoje ime podpisati. Ravnotako naj tudi ne govori o zapravlivosti. Če bi bil dopisnik na tako dobrem stališču kakor je tisti, ki ga je hotel oblatiti, tedaj bi bil lahko zadovoljen. Naj vendar rajše nese obresti v župnišče, kjer so mu menda že tudi odrekli kredit. Dobro je še za njega, da ga podpira ona znana stara vdova. Sicer se pa prav nič ne bojimo nadaljnjih napadov. Bojevali se bomo z odprtim vezirjem. In izvojevali bomo končno zmago brez sleparij, brez nasilstev, brez prižnice in brez spovednice.

† Vsed lahkomišljenosti velika nevarnost. Pod tem naslovom se poroča v 164. številki »Slovenskega« »Naroda«, da bi se bila prigodila vsled neprevidnosti in trgovini gosp. Merješiča v Medvodah velika nesreča vsled vnetja špirta. Z ozirom na dotično poročilo se pojasni to-le: Trgovčeva gospa je bila sama doma. Imela je špirit s pipo nastavljen v sodčku, kjer je zapazila, da čep pušča. Hotela je sodček vzdigniti ter previdno zapečatiti. V ta namen je poklicala dve sosedji v pomoč. Dotično pomagalka s svečo je takoj posvarila: »Ne preblizu s svečo!« A v tem trenutku je kanila kaplja voska na tla, kjer se je vnel razlit špirit. Precej oddaljen od soda. Seve so se pomagalki ustrašili, več ko je bilo treba. Ena je šla na dvorišče po ljudi, druga na postajo po soproga. Ostala je trgovka sama, ter se trudila z gašenjem. Došli ljudje so ji pomagali z vodo pogasiti. Ako bi bila gospa res neprevidna, bi se lahko zgodila nesreča, a ta ogenj je bil neznan. Dotični dopisnik naj bi se preje informiral, pa ne bi imelo dotično poročilo namigljaja, češ, da imajo opraviti s špiritom otroci. Toliko v pojasnilo. — Anton Merješič, trgovec v Medvodah in v Sori.

† Kaplan, ki se v cerkvi nesodobno obnaša. Iz Skofje Loke se nam piše: V tukajšnji kapucinski cerkvi so dne 26. julija obhajali češčenje sv. Rešnjega Telesa. Pater gvardijan je naprosil organista Rojnika, naj bi orgljal in vodil petje, a ko je organist prišel na kor, da izpolni svojo obljubo, je tamkaj našel starološkega kaplana. In nastal je lep prizor. Čim je organist povedal, čemu je prišel, ga je kaplan, ki je hotel sam orgljeti, začel hruliti, mu grozil, da ga bo pri Sv. Petru v Ljubljani zatožil in obkruh spravil. Kaplan je »govoril« tako glasno, da se je slišalo na drugo stran kora. Ker so pa pevci izjavili, da ne bodo peli, če ne bo orgljal organist, pri katerem so imeli tudi va-

jo, se je moral kaplan vdati. Kaplan je zapustil kor, za slovo pa je še organista opsoval, kličoč mu »smrkavce«. Tako se je obnašal kaplan v cerkvi pred sv. Rešnjim Telesom. — Nas sicer kaplanski in organistovski prepri ni ne brigajo, a v cerkvi zahtevamo, da se tudi kaplani spodobno obnašajo. — Navzočen Ločan.

Z Brezji. Vas Brezje ima že kakih sto let planino Pungrat, ležečo za Tržičem v gorskem hrbtu Košta pod najvišjim vrhom Kadivo, v svoji lasti. Kupljena je bila od grada Kamna pri Begunjah od slavnih Lambergov. Preje je bila vsa zanemarljiva in ugrabljena po grajskem nasilstvu, a sedaj jo je slavna agrarna operacija s privoljenjem ministrstva in drugih korporacij jako lepo izboljšala. Poprej je bila brez vode, sedaj so napeljali približno kilometer daleč dobro, zdravo pitno vodo, naredili lepe moderne hleve, prostorno kočjo in iztrebili grmovje in kamenje. Zato gre posebna zasluga požrtvovalnim gospodarjem od agrarne operacije, komisarju dr. Vrtačniku in nadzorniku Ivanu Preslju. Dne 15. julija so si ogledali planino gospodje iz Ljubljane in Dunaja, med njimi gospod dvorni svetnik vitez Panc, poročevalec zemljedelskega ministrstva, in se vsi jako pohvalno izrekli o legi in izboljšanju planine Pungart. Pozdravil, zahvalil in se priporočil za nadaljnjo naklonjenost kmetijstvu, je gospode v imenu sosesestnikov Florijan Pohar, mošenjski podžupan in posestnik na Brezjah. Nato je dal gospod dvorni svetnik navodila in obljubil svojo podporo kmetijstvu. Mi sosesestniki pa ključno gospodarjem za njih zanimanje in pomoč: srčna hvala!

Iz Kranjske gore. Pred nekaj časom smo imeli v Kranjski gori kaplana, ki je bil vedno zaljubljen, zdaj imamo pa župnika, s katerim tudi nismo zadovoljni. Ko je bil ta župnik še v Beli peči, so nemški listi dosti o njem pisali. — Ali bomo morali mi to nadaljevati? Župnik se namreč ni nič poboljšal. Za danes opozarjamo župnika, naj pusti politiko, naj svoje cerkvene dolžnosti izpolnjuje in naj se čuva še denunciacijo zagrešiti, ker bomo sicer ubrali druge strune.

Svetovnoznano periodično Čerkniško jezero se je skoraj popolnoma posušilo. Izletniki, letoviščarji, turisti zlasti pa dijaki, imajo sedaj najlepše prilike, si ogledati čudovite jame in dupline čerkniškega jezera, kakor tudi orjaške predore in romantične jame v Škocijanu pri Čerknici.

Zagoneten ogenj. Neki mož se je vsedel pred kratkim v mali oddelek dolenskega vlaka, kjer je bil čisto sam. Dotičnik ni kadilec in tudi vžgalic ni imel s seboj. Skozi okno sklonjen, je opazoval življenje na peronu. Nenadoma mu zasmrdi, kakor bi se palilo usnje. No, pa to se mu ni nič čudnega zdelo, saj je na kolodvoru vse polno najraznovrstnejšega dima. Takoj nato je opazil oblaček dima, ki je veslal vsled preprih mimo njegove glave iz notranjosti njegovega železniškega voza. Okrene se, pa ni nikjer nikogar. Tedaj pa le sleče suknjič in ga otiplje na vseh straneh, pa ni nič sumljivega. Končno seže še v žep svojega suknjiča in se — opeče v roko. V levem žepu je namreč tlel papir in podloga suknjiča. Zapaliti je zamogla le iskra od stroja, vsaka druga možnost je izključena. Opisani slučaj je pač menda zelo redek.

Zapri so v Novem mestu grobkopar Franceta Bedenka, ki je pomagal pri izkopavanju krste rajnega notarja Podboja. Zaslužil je pri tem preveč in se preveč napil, potem pa je doma ženo Franciško s sekiro napadel in jo na glavi poškodoval.

Smrt v zaporu. Helena Glihe iz Koprivnika na Kočevskem je bila v svojem življenju precej nesrečna. Imela je revica, ki je bila na pljučih bolna, dasi šele 25 let stara, večkrat opraviti z varnostnimi oblastmi. Nazadnje je dobila pri okrožni sodnji v Novem mestu 6 mesecev ječe, ki je pa ni prestala, marveč je umrla v ječi dne 21. julija t. l.

Neumestno pokanje z bičem po Novem mestu. Odkar se gradi belokranjska železnica, se je tovrstni promet po Novem mestu samem in od Novega mesta proti Beli Krajini podesetoril. Z dežele so prišli različni vozniki, da zaslužijo svoj vinar pri železnični zgradbi. Pridni so, toda z dežele so prinesli grdo navado, da se tisti voznik najbolj postavi, ki zna z bičem najbolje pokati. Zda pa se vrste in ropotajo po mestu tovrstni vozovi drug za drugim, vmes priropeče iz Št. Jerneja tovrstni voz na parno silo. Da pa ropotanje ne postane preveč monotono, se oglašne vmes biči: pika pok, pika pok, pok, poook. Ker se to dogaja mimo glavnih ulic, kjer sede kolikortoliko nervozni ljudje in bo tudi nova gimnazija to čutila, bi bilo umestno, pokanje po mestu čisto prepovedati. To bo tudi za razvijajoči se tujski promet mnogo boljše. Sicer so pa že po vseh mestih odpravili to, čisto nepotrebno tleskanje in pokanje.

Izkopali so dne 21. julija v Novem mestu ostanke rajnega notarja Podboja, ki je umrl in bil pokopan leta 1879 v Novem mestu. Sorodniki so dali truplo izkopati, da ga prepelejo na pokopališče menda v Ilirsko Bistrico. Sliši se, da bodo še več mrličev izkopali na tem pokopališču, ker se bo v kratkem času naredilo novo pokopališče na Hočevarjevem ob Ločenski cesti, staro pokopališče se bo pa opustilo.

Toplice na Dolenskem so postale znane daleč preko meje domače dežele. To je pokazal letošnji začetek sezone, kajti vsako leto prihajajo novi gostje iz oddaljenih krajev. Celo svetovnoznani zdravniki so se pričeli zanimati za dolenske Toplice, ki jih priporočajo in tudi sami obiskujejo. Tako n. pr. je med drugimi sedaj gost naših Toplic dr. Schmidt iz Gradca, ki mu termalna voda, kakor tudi prijazna okolica zelo ugaja. Kopališče je že daleč časa do malega zasedeno. Redno vsaki dan pa prihajajo novi gostje ter odhajajo oni, ki so že dovršili svojo kopališko dobo, tako da naše Toplice ne zastajajo preveč za drugimi svetovnoznanimi kopališči. Je pa tudi tukajšnje kopališče pridobilo z dr. Konvalinko izvrstno zdravniško moč, po katerega prizadevanju bo gotovo tudi to kopališče zelo znatno postalo.

Iz maščevanja. Pred ravno štirimi meseci so se nekaj sporekli v gostilni Alojzija Gorencarja v Ardrem pri Krškem fantje: Martin Zabkar z Ardrega, Jože Božič tudi z Ardrega in Alojzij Fabjančič iz Aplenke. Pri tem je udaril Zabkar menda z nožem Fabjančiča na lice pod levo oko in ga znatno poškodoval. Božič je bolj miril, nego se udeleževal pretepa, vendar je Zabkar tudi tega udaril s pestjo po nosu. Fabjančiču je bil pretrgan tudi bobnič v ušesu. Iz maščevanja sta najbrže napadla pred par dnevi ponoči Fabjančič in Božič Zabkarja ter ga tako hudo poškodovala, da je moral iti v bolnišnico. Zabkar sicer napadalcev ni spoznal v temni noči, toda na sumu ima Božiča in Fabjančiča, ker ve, da se rodi gorje iz gorja.

Posilstvo in umor v Št. Jerneju. V popolnoma novic, priobčenih pod tem naslovom, bodi še omenjeno, da je bila umorjena Angela Hrastrar doma iz Dobravice pri Št. Jerneju. Dne 12. julija jo je poslala njena sestra v Št. Jernej na pošto in dne 12. julija je izvršil Kopitar umor. Dne 13. julija so pa našli otroci razmesarjeno deklico v senu zakopano. Ta dan je bil Kopitar tudi aretiran.

Iz Škocijana. Pred kratkim me je privedla pot tudi v Škocijan, ki je na glasu, da je trdo napreden. Ustavil sem se seveda v napredni gostilni gosp. Durjave, ki je slučajno tudi predsednik pripravljalnega odbora »Sokola« v tej kmečki občini. Začuden povprašam in poizvem o podrobnem delovanju tega odbora. Misel dobra, a meso je slabo! Izvedel sem, da so se bratje novomeški »Sokoli« potrudili, kar je bilo v njihovih skromnih močeh, da ugnezdijo tudi tu tega krilatega ptiča. Žal, da je med večino premalo resne volje! Že čut hvalečnosti bi zahteval, da bi se Škocijanci krepkeje poprijeli započete dela — dela, ki bo v čast in ponos cele Škocijanske doline. Memini, da imajo odborniki toliko časti v sebi in ponosa, da se bodo tudi izkazali vredni izkazane jim časti, ki jim je bila podeljena. Upam, da se mi ne bo štelo v zlo, ako z najboljšim namenom malo podprezam in navedem imena tega odbora: predsednik gosp. Durjava; podpredsednik gosp. Janko Komljanec, posestnik; tajnik g. Urbančič; blaginjak g. Josip Zalokar, gostilničar in posestnik — potem gg.: župan Činkole, Franc Jerman, Jenič in Jermančič Josip, trgovec iz Telč. Tem gospodom se je poverila težka in neahvalna naloga, a vedite, da bo seme, ki ste ga zasejali, ob vaši vsestranski gojitvi tudi obrodilo stoteren sad. Ne pustite, da bi se nasprotniki veselili vašega zanemarjanja! Bi ne bila to sramota za vas in celo občino? Boste li pustili, da bi bili vaši neuspehi povod vednim napadom po klerikalnih cunjah? Zastavite vse moči — ponudite svoje krepke rame negodnemu Sokolu, da se vspne kvišku v sinje oblake, pričujoč, da ga ni udušila klerikalna lumparija, tem manje pa pomilovanje, smehljanje par nezadovoljnih, ževčev že takoj ob rojstvu. Začnite čim prej je mogoče s telovadbo, ker brez te, je obstoj društva nemogoč in brezpomemben! Najemite si kako sobico, zadovoljite se s skromnostjo, fantje bodo dobili veselje — in ne bo daleč čas, ko boste lahko tekmovali z okolinskimi društvi in verujte mi, da se ne bodo dogajali tako žalostni prizori — kot n. pr. v Zburah! Za fanta — Sokola bo pijančevanje, pretepi itd. nečastno, barabsko, prepustili bodo te »lepe« lastnosti »Čukladi«! Naj vas bodri zmagata slovenskega Sokolstva v stostolpi Pragi, zmagata nad seboj samim, zmagata krasno, vzvišene sokolske misli! Za teboj, škocijanski fant, stoji ogromna

nepremagljiva slovanska sokolska armada, katere član boš tudi sam stopal z vedrim licem, čisto mislijo, z geslom neumrljivega očeta Sokolstva Tyrša: »V mišilih domovina, v srcu pogum, v roki moč!« — Na zdar! — Tujec.

Škocijan. Zadnji pot se je napčno poročalo, da sta pri pretepu v Zburah umrli dva. Podlegel je bolečinam samo eden, ostali so pa že zdajno okrevali. Nisem se motil, naš Tone, mojster v pretvarjanju resnice, je stresel cele golide smrdu po »Laziljubu«! Pustimo mu veselje, ker pravi, da si bo s tem zaslužil deveta nebesa in rajsko veselje, ki mu ga na tem neahvalnem svetu grenijo liberalci.

Uboj. Dne 25. junija so šli proti polnoči po cesti v Mladatičih pri Mokronogu 20letni kmečki fantje Franc Zorc, Franc Repovž ter Franc Rus iz Mladatičev. Srečali so se z Vincencijem Žitnikom iz Hrastravca. Seveda niso mogli iti mirno drug mimo drugega, temveč so imenovani trije začeli poditi Žitnika spat, ki mu je bilo pa tudi pod častjo, da bi hodil spat na povelje drugih fantov. Beseda je dala besedo in nazadnje so se zgrabili. Prvi je Repovž pograbil Žitnika ter sta se oba začela ruvati in metati. Zorc ju je skušal razdvojiti, pa mu ni uspelo. Za zahvalo je Žitnik udaril Zorca z nekim železom po glavi, ki ga je imel na žici privezanega in nalašč za tepež pripravljene. Tedaj je udaril Zorc Žitnika z nekim krepelcem po glavi. Obenem je zadobil Žitnik z nožem vbojilj v prsi, da je izdihnil na licu mesta. Kdo mu je prizadejal ta smrtonosni vbojilj, še ni dognano.

Iz Semiča. Srečni smo! Kalbel — pardon, Kelbel, se je že vrnil od svojega dopusta, oziroma agitacijskega dopusta za občinske volitve v Mostah, katerega je kar na povelje dobil. Sedaj je ves blažen. Nekdo (ime je na razpolago), ga je pred odhodom vprašal, ako ima dosti denarja za dopust, je on odgovoril: »Denar, zadnja stvar, grem samo k obč. tajniku v Mostah in on mi plača iz občinske blaginje, kolikor rabim. Lepo je to klerikalno gospodarstvo! Še nekaj: Ko je bila v sobotni številki »Slovenskega Naroda« notica radi Kelbla naznanjenega tihotapstva in denunciranja, je šel z odrezkom k Peganu, ter mu ga pokazal. Ta ne bodi len, mu je hitro velel, spraviti odrezek, češ: Kadar bo rabil kako službo, naj se le oglasi z odrezkom pri njem, ker po njem bo vedel, kakšen mož da je in službo aje zagotovljena. Sedaj torej vemo, odkod to prihaja, da že vajenci pod klerikalno krinko lahko delajo kar jim je drago. Opominjam, kaj je z afero Martin Drganec Streklevec? Zakaj ni vajenec naznanil te zadeve svojemu predstojniku gosp. Geržini. To bahanje po Semiču radi politike si sploh zabranimo, gospodine Kalbel in z ljudji, ki imajo eno kolesce preveč, sploh ne debatiramo. Na zdar!

Zdravstveno stanje v Ljubljani. Novorojencev je bilo od 14. do 20. julija v ljubljanski občini 12. dva sta bila mrtva rojena. Umrlo je 26 oseb, in sicer 14 domaćinov in 12 tujcev. Za otročnico jih je umrlo 12, eden za škrlatico, 7 za jetiko, 1 vsled mrtvouda in 17 vsled raznih drugih bolezni. Za nalezljivimi boleznimi je obbolelo 6 oseb, in sicer 1 za ošpicami, 2 za škrlatico, 1 za tifuzom in 2 za dušljivim kašljem.

Nagla smrt. Včeraj dopoldne je prišla k zasebnici Franciški Kramarjevi v Studentovski ulici št. 7 leta 1866. v Babnem vrtu rojena ter v Predvor pri Kranju pristojna samska šivilja Marija Lombarjeva ter je la tožiti, da ji je slabo in prosila, da se nekoliko odpočije, kar ji je Kramarjeva dovolila. Ko se je pozneje zgrudila na tla, so jo položili na posteljo, kjer je popoldne izdihnila. Na lice mesta došli policijski zdravnik gosp. dr. Illner je konstatiral, da je Lombarjeva zadela vsled preobilo zavžite pijače srčna kap in omedlel, da so njeno truplo prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Za palico, o kateri smo včeraj poročali, da je bila minuli mesec v hotelu »Union« ukradena, se je pri policiji lastnik že javil. Toliko v znanje onim, ki tudi pogrešajo palic.

10 dragoncev je snoči iz Maribora semkaj pripeljal 7 huzarjev pod poveljstvom enega desetnika. Kakor smo že svoj čas poročali, je svojevoljno zapustilo v Slov. Bistrici 30 dragoncev vojašnico in so šli naravnost v Maribor, menda z neko pritožbo. Tam so jih djali v prisilovalni zapor, kjer so bili obsojeni vsak na 6 mesecev garnizijskega zapor. — Drugi bodo prestali kazen v Mariboru, 10 pa v Ljubljani.

Ukradeno kolo. Danes dopoldne je bilo posestnikovu sinu Stanislavu Vrhovcu iz Vrhovnika pri Dobrovi ukradeno iz veže v Gradišču št. 3 »Puchovo« kolo, ki je še dobro ohranjeno, prostega teka, črno pleškano, polne prestave z zelenimi črtami, tovarniško številko pa ima 45.659. Pred nakupom se svari!

Epileptik. Snoči okoli 7. je na Kongresnem trgu božjast vrgla prižgalca javne razsvetljave Antona Novaka, katerega je, ko je prišel nekoliko k sebi, stražnik spremil v prižgalsko spalnico.

Nagajivec. Včeraj popoldne je hlapec Anton Hostnik nalašč podrl Janca Dežmana iz Dalnje vasi, ko je le - ta po Karlovski cesti peljal s kolesom svojemu delodajalcu kosilo. Ko je kolo s kosilom ležalo že na tleh, je je Hostnik dvignil in zopet tako treščil ob tla, da se je posoda razbila, kosilo pa razlilo po cesti. — Hostnik je bil tako pošten, da je škodo takoj povrnil.

Aretiran je bil včeraj znani žganjar 57letni Karel Špindler, katerega želi zaradi neke zadeve videti okrajno sodišče v Kranju.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 35 Slovencev in 33 Bolgarov; 25 Makedoncev in Hrvatov je prišlo pa nazaj. 14 Hrvatov se je odpeljalo v Inomost.

Najdena vojaška obleka. Včeraj dopoldne je šivilja Franciška Pengova na Golovcu našla celo vojaško obleko z bodalom vred od nekega prostaka tukašnjega c. in kr. 27. pešpolka. Vojak se je moral tam bržkone preobleči v civilno obleko in dezertirati.

Izobjeljeno in najdeno. Adolf Lukon je izgubil bankovec za 50 K. Gospa dr. Fini Geigerjeva je našla zlato žensko uro.

Koncert »Slovenske Filharmonije« se vrši jutri na vrtu hotela »Južni kolodvor« (A. Stelzer), Kolodvorska ulica št. 43. Začetek ob 8. zvečer. — Vstopnina prosta.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Janko Korže, učitelj v Slovenjem gradu 7 K 45 v. Nabral je ob godu sv. Cirila in Metoda na predlog g. učitelja Runovca na zborovanju slovenjgraškega učiteljskega društva v gostilni g. Plesnika 4 K 20 vin. in v gostilni g. Gajseka 1 K 80 vin.; ostalo iz nabiralnikov. G. Stefan Rajh, odvetnik v Ribnici je nakazal iz neke kazenske poravnave 10 kron. G. Jos. Jekl poslal je iz Galicije na Koroškem 11 K 29 v, katere je darovalo slovensko učiteljsko Junske doline na Koroškem ob priliki okr. učiteljske konference dne 20. julija v Velikovu s povestjo: »Še Gorotan dihuje, — pod jarmom še ječi, — a glavo že vzdiguje — na višjo že drži. — Naprej zastava Slave! — Mi kličemo: »Pomoč!« — Vandalov dušnih glave — Zagnali bomo v noč. — G. Jos. Cvar je poslal iz Kranja 21 kuponov »Tolstovrške slatine«, za katere dobi družba 4 K 20 v. Priporočamo družbenim prijateljem, naj marljivo zbirajo te kupone pri prodajalcih »Tolstovrške slatine«.

Pomoč iz Amerike. G. Louis Andolšek, tajnik I. C. M. podružnice v New Yorku, je poslal zopet 200 K. Ta znesek se je nabral iz vplačane članarine te podružnice na rednem letnem zborovanju, nekaj se je dobilo iz raznih naselbin in svrhu pokritja družbenega deficita in pri raznih prilikah, nabranih malih doneskov v proslavo in spomin umrlega nam pesnika Aškerca. G. Andolšek je skromen človek, želi, da se opusti razglašanje po listih o njegovem rodoljubnem delovanju. Upajmo, da nam ne zameri, da mu izrečemo pomenovno najlepšo zahvalo za njegovo izredno intenzivno in smoteno delovanje v korist naši družbi. Poleg dela, katerega je že storil, stavi nov nasev, ki je zelo praktičen, izvršljiv in obeta lepih sredstev iz Amerike za našo družbo. Izvrševanje tega načrta prevzel je sam. O samem načrtu in o uspehih poročamo pozneje. **Slovenec-težak živi v neki naselbini v Ameriki.** a se je javno zavezal, da bo daroval Ciril-Metodovi družbi vsak mesec en dolar, dokler bo živ in zdrav. Svojo obljubo drži. Takih požrtvovalnih rodoljubov nam je treba, pa se ne bo treba družbi boriti z deficiti. Hvala temu zvestemu sinu naše domovine, hvala vsem prijateljem C. M. družbe v Ameriki.

Društvena naznanila.

Jutri vsi k Plankarju na Dolensko cesto na V. Šentjakovski semenj. ki ga priredi gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj v prid društveni knjižnici. Na velico bo izredne zabave v izobilju za odrasle in velike. K Plankarju vodita dve lepi poti: čez Golovec, kjer so najlepši sprehodi v senci bujnega zelenja, ali pa po Dolenski cesti, ki je gosto zasajena s košatim drevjem, ki varuje pred pekočo vročino poletnega solca. Užitek je torej tak sprehod, zato se ga gotovo vsak poslužil in pride na narodno prireditev agilnega šentjakovskega društva. Začetek veselice ob polu 4. popoldne. Vstopnina za odrasle 30 v, otroci do 10. leta v spremstvu staršev so prosti vstopnine.

Šentjakovski semenj. Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo pozivlja vse svoje člane in somišljenike krakovsko - trnovskega okraja, da se v čim največjem številu udeležijo veselice »Šentjakovski semenj«, ki jo priredi šentjakovsko gospodarsko napredno društvo v nedeljo, dne 28. julija na vrtu pri Plankarju, Dolenska cesta. Dolžni smo to, da povrnemo mnogobrojni poset od strani vrlih šentjakovskih narodnjakov pri vseh naših prireditvah, posebno še na častno udeležbo pri naši letošnji veselici. V nedeljo torej vsi na »Šentjakovski semenj« k sobojevnikom za narodno - napredne ideje.

»Sokol I.« znova opozarja, da se njegova velika letna prireditev v javno telovadbo vrši 1. septembra. — Od julija naprej je redna članska telovadba na prostornem dvorišču trg Tabor št. 3 ob ponedeljkih, sredah in petkih od polu 9 do polu 10. Pozivljamo starejše telovadce in začetnike, da vstopajo v telovadske vrste. Društveni odbor prosi svoje članstvo, da se udeleži številno prireditev bratskih društev v avgustu (Šiška, Moste, Ribnica, Trbovlje 4. avgusta; Štepanja vas, Sokol II. 11. avgusta; Bled 15. avgusta; Čerknica 18. avgusta).

Telovadno društvo »Sokol II.« v Ljubljani naznanja, da priredi dne 11. avgusta t. l. v Hribarjevem gaju v Kolesiji svojo IV. javno telovadbo z veliko ljudsko veselico. Znano je, da je »Sokol II.« izmed tistih sokolskih društev, ki jih je klerikalni šolski svet vrgel iz šolskih telovadnic na cesto, hoteč ugonobiti naše sokolsko društvo. Ker se moramo sedaj potikati po nepripravih prostorih, apeliramo na slavno napredno občinstvo, da pohiti množestevno na našo prireditev in z gmotnimi žrtvami pripomore do skorajšnjega uresničenja našega stremljenja, da si postavimo svoj lastni dom. — Skrbljeno je v vseh ozirih za najboljšo zabavo, sodelovala bode sl. »Slovenska Filharmonija«, točilo se bode izborno Štepecovo vino itd.

S. F. K. Ilirija naznanja, da začne v ponedeljek ob polu 7. zvečer na travniku pod Tivoli z novim trainingom, na katerega vabi vse svoje člane. Vabi pa ob tej priliki tudi vse one, ki se zanimajo za nogometni šport, da se priključijo kot člani. Nogometni šport je zdrav in nudi mnogo zabave. Ilirija začne s svojim trainingom popolnoma iz nava, tako, da lahko začno igrati tudi oni, ki doslej še niso igrali. Od ponedeljka naprej se bo trainiralo redno vsak dan.

Prostovoljno gasilno društvo v Zgornji Šiški priredi v nedeljo, dne 28. t. m. v gostilni »Pri kamniti mizi« vrtno veselico s sodelovanjem tamburaškega društva »Spodnja Šiška« in pevskega zbora gasilnega društva. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstop prost.

»Sokol« v Mostah. Dne 4. avgusta priredi na Selu pri »Miškotu« telovadni odsek »Sokola I.« v Mostah prvo javno telovadbo, združeno z veliko ljudsko veselico. Prvič bode mlado društvo pokazalo svoje delo na narodnem polju. Ravno v Mostah je Sokol najbolj zatiran in boriti se mora proti črnim oblakom, ki se dan za dnevom zbirajo nad njegovo glavo. Zato, prijatelji Sokolstva, vas že danes najvljudneje vabimo, da pridet in prvič vidite delo mladih rok in da vsaj nekoliko gmotno podprete mlado društvo. Pri telovadbi nastopi tudi »Sokol I.« s svojim naraščajem ter štepanjski »Sokol«. V nedeljo, dne 4. avgusta torej na svidenje na prvi sokolski prireditvi v Mostah.

Gasilci, pozor! V nedeljo, dne 4. avgusta pohiti vsak v prijazne Grosuplje! Pri Vodičarju bo ustanovna veselica gasilnega društva. Kdor se hoče razvedriti in pošteno zabavati, naj pride na to veselico. Torej vsi gasilci in prijatelji gasilcev dne 4. avgusta na Grosuplje!

Gasilno društvo v Mirni priredi dne 4. avgusta ob 3. popoldne v prostorih gostilne Malenšek na Fužini pod gradom pri Mirni veselico. Odbor prosi množestevno udeležbo.

Veliko vrtno veselico priredi v nedeljo 4. avgusta Domžalska godba na vrtu g. J. Müllerja v Štobu. Začne se veselica ob 4. popoldne. Na sporedu je koncert, ob 7. uri šaljiv prizor »Kmet in avtomat« in prosta zabava. Veselica se vrši pri vsakem vremenu, čisti dohodek veselice je namenjen za godbene naprave.

Kamniški salonski orkester (odsek Narodne Čitalnice) priredi na čast vsem Anicam v nedeljo, dne 28. julija 1912 v kamniški kopalski restavraciji koncert. Iz prijaznosti sodeluje gospodična Renée Volani.

Gor. ak. fer. društvo »Vesna« v Kranju vabi vse svoje člane k rednemu občnemu zboru, ki se vrši v nedeljo, dne 4. avgusta t. l. ob pol 10. uri dopoldne v gostilni ge. Marije Mayrjeve. Ker bodo na dnevnem redu zelo važne točke, naj se člani v

kar mogoče velikem številu občnega zbora udeležje.

Podružnice slov. plan. društva v Radovljici velika planinska veselica, ki se vrši dne 4. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne v znani gostilni »Triglav« v Lescah vzbujajo mnogo zanimanja. Kdor noče preživeti nekaj lepih uric ob vznožju Gorenjskih planin in neposredni bližini Kranjskega raja Bleda, naj prihi 4. avgusta na Gorenjsko.

»Sokol« v Zagorju priredi v nedeljo, dne 1. septembra 1912 javno tekovalbo z veliko ljudsko veselico na vrtu pri »Sokolskem domu«. Sosedna bratska društva naj torej ta dan ne prirejajo veselice ter naj raje prihi v Zagorje, kjer bo dovolj prekrbljeno za zabavo.

Prosveta.

Počitniški tečaj »Slovenske Šolske Matice« v Ljubljani v dneh 26. avgusta do 7. septembra 1912. Svoječasno smo objavili seznam predavanj in g. predavateljev počitniškega tečaja S. Š. M. Temu seznamu dodajamo sedaj podrobnejši načrt: Predaval bo: Ravnatelj dr. Josip Tomlinšek: 26.—28. avgusta od 7. do 9. ure. Prof. Ivan Grafenauer: 29.—31. avgusta od 7. do 9. ure. Prof. L. Lavtar: 26.—31. avgusta od 9. do 10. ure. Prof. dr. L. Poljanec: 26.—31. avgusta od 10. do 11. ure. Prof. dr. Ivan Sajovic: 26.—31. avgusta od 11. do 12. ure. Prof. dr. K. Ozvald: 2.—7. septembra od 7. do 8. ure. Ravnatelj H. Schreiner: 2.—7. septembra od 8. do 9. ure. Prof. dr. K. Ozvald: 2.—7. septembra od 9. do 10. ure. Prof. A. Vales: 2.—7. septembra od 10. do 11. ure. Prof. dr. P. Grošelj: 2.—7. septembra od 11. do 12. ure. Poučni izleti (po popoldnevih): v dež. muzej, botaniški vrt, potresno opazovalnico, stajajo za opazovanje brezžičnih brzojavov, plinarjo, elektrarno, predilnico, v Kleče (vodovodna črepalka), v Vevče (papirnica) itd. Predavanja se vrše v mestnem dekliškem liceju. Vsak udeleženec prejme po pošti program in urni red.

Književnost.

— **Slovenska žena.** Nova številka »Slovenske žene« izide v kratkem. Pozivljamo one slovenske žene, ki se niso naročene na ta list, da store svojo dolžnost ter se naroče na ta list. Vsaka slovenska žena bodi naročnica tega lista. List stane na leto 8 K. Uredništvo in upravnništvo je v Spodnji Šiški št. 208.

— **»Lovec«**, glasilo »Slovenskega lovskega društva« prinaša v 7. številki sledečo vsebino: »Zadel ali zgrešil«, Podgorški, »Spomini belokranjskega lovca«, Fr. Lokar. »Iz Trnovskega gozda«, J. Plesničar, »Lovsko gibanje v idrijski okolici«, V. Karče in »Iz lovskega opornika«. »Po belokranjskih vodah«, Julij Bučar, in »Iz ribarske mreže«. Listek: »Lovska smola«, Ant. Godec. List vsebuje tudi lovski koledar za mesec avgust.

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Ante Gaber — cerkven policaj pri katoliških procesijah. Bivši ateist in vse, kar mu je prišlo, sedaj na videz velik klerikalec in pobožnjak Ante Gaber, doma iz Škofje Loke, je pokazal včeraj pred sodiščem jasno, da več ne misli resno. Ta mož, ki se je post tot discrimina rerum z vso silo vrgel končno v naročje klerikalcev, da bi si priboril kak mehak stolček ali mastno korito na Kranjskem, pri čemer je v svojih pobožnih željah zelo visoko segal, je hotel svoji klerikalni gospodi na čuden način dokazati, da je spreobrnjenec vreden 99 pobožnih. — Udeležil se je zadnje procesije sv. Rešnjega Telesa. Pobožno je korakal v vrstah pobožnih, in bogzna kako visoko so plule njegove misli. Morda so bile še višje kot pri bogu. Med procesijo pa je zagledal naš mož nekega človeka, ki je stal za vrstami gledalcev in je bil pokrit s čepico. Dasi je bila duhovščina še toliko oddaljena, da se še ni bilo treba odkriti, je vendar Gabra tako ujezilo, da se ta predreže še ni odkril, da je skočil v sveti jezi iz vrst procesije, se preril do dotičnega moža in mu potegnil čepico raz glavo. Ta mož pa je bil tramvajski preglednik in takrat v službi. Naznanil je to predrzno Gabrovo početje magistratu, magistrat pa je izročil zadevo sodišču. Pobožni Gabrov Tonček je včeraj pred sodiščem priznal svoje dejanje, vendar pa se je možakarja sodnik usmilil in ga oprostil, ker je Gaber trdil, da v svoji razburjenosti in svetim ogorčenjem ni videl, da je ta mož uradnik, tramvajске uniforme pa Gaber, kot trdi sam, ne pozna, ker stanuje predaleč od tramvaja.

Razne stvari.

* **Zastrupljena pojedina.** Iz Hamburga poročajo: Pri neki pojedini v Lindnu so vsi gostje zboleli na znanih zastrupljenja. Stirinajst oseb je v smrtni nevarnosti.

* **Tovarna za šampanjec zgorela.** Tovarna za šampanjec Mercier v Eprenay je popolnoma zgorela. Dva delavca sta zgorela. Tudi več ognjegašev se je ponesrečilo. Škoda je velika, cenijo jo trideset milijona frankov.

* **Poplave.** Iz Budimpešte poročajo: Prevladajšnjim se je nad obično Gyergo-Bekes utrgal oblak. Ker so vse ceste in vsi mostovi razdrti, je 8000 prebivalcev popolnoma odločeno od okolice in morejo le brzojavno obveščati s sosednimi kraji.

* **Nezgoda na morju.** Iz Filadelfije poročajo: Na krovu ladje »Trinidadiau«, ki je vozil veliko množino olja, je izbruhnil požar in naenkrat je bila cela ladja v ognju. Nato se je dogodila velika eksplozija. Posameznosti o katastrofi še niso znane.

* **Umor vsled ljubosumnosti.** Iz Petrograda poročajo: Predvčerajšnjim ponoči je bil trgovec Beljaev, eden najbolj uglednih trgovcev na Ruskem, umorjen od žene stotnika Bogdanoviča, ki je pri njem živela. Vzrok umoru je bila ljubosumnost. Morilko so aretirali.

* **Dražba zapuščine srbskega kralja Aleksandra.** Iz Belgrada poročajo: 20. avgusta bo v Tokovi javna dražba zapuščine kralja Aleksandra in njegove žene. Prodajala se bo kuhinjska oprava, fina steklena posoda in pa oni dve postelji, v katerih je bila kraljeva dvojica umorjena.

* **Skrivnostna skrinja.** Iz Budimpešte poročajo: Pri neki novi zgradbi so našli delavci 70 centimetrov visoko, umetno izdelano skrinjo. Delavci so izjavili, da je bila skrinja prazna, vendar pa govore, da je bilo v skrinji ogromno premoženje. Skrinja je stara kakih 300 let.

* **Povodnji na Japonskem.** Berolinskemu »Lokalanzeiger« poročajo iz Tokia: Na zahodni obali japonski so velikanske poplave. Mnogo oseb je potonilo. Železniške zveze so pretrgane, riževa letina je popolnoma uničena. V mestu Okana je baje potonilo štiristo letoviščanjev.

* **Velik požar v Srbiji.** Iz Belgrada poročajo: V tovarni za platno bratov Ilin v Leskovcu je izbruhnil požar. Tovarna je bila skoro največje industrijsko podjetje v Srbiji in šele pred kratkim zgrajena. Tovarna je bila za pol milijon frankov zavarovana.

* **Elementarne nesreče v Srbiji.** Iz Belgrada poročajo: V preteklem tednu so bile v Srbiji velike elementarne neizgode. V skoro dvesto občinah je toča vse razbila. Škode je okoli deset milijonov frankov. V nekaterih krajih je vse poplavljenost in lakota grozi prebivalstvu.

* **Zopet napad na smodnišnico.** Iz Segedina poročajo, da je straža pred smodnišnico ponoči zapazila pet oseb, ki so se na sumljiv način bližale smodnišnici. Ker se trikratnemu pozivu niso odzvale, je straža streljala, vsled česar je bila vsa straža alahirana. Vendar se pa straži ni posrečilo prijeti sumljive ljudi.

* **Zaljubljenec — morilec.** Poročali smo že o umoru v Rovgu. Neko drugo poročilo pravi sledeče: V vasi Fiesso Umbertiano nedaleč od Roviga so predvčerajšnjim ponoči našli štiriindvajsetletno Renato Masoli v njeni postelji zadavljen. Starši dekleta so bili že par dni v neki jadranjski morskopelji in Renato je bila doma sama z deklo Giovanni Tosi. Umora sta sumljiva dva delavca, ki sta bila uslužbena v tiskarni Masoli in ki sta po umoru pobegnili v gospodarstevnem avtomobilu. Morilca sta hotela pokrasti vse dragocenosti ter deklico odpeljati. Ker se je pa ta branila, sta jo umorila. Eden od morilcev, Andreasi, je bil baje zaljubljen v Renato, vendar se pa ni upal, prositi za njeno roko, ker se je kot navaden delavec bal, da bo zavržen. Dozda se še ni posrečilo dobiti morilcev. Policija jima je pa na sledu.

* **Novi razgledni vozovi.** Sporazumno z železniškim ministrstvom so določili, da bodo novi razgledni vozovi z 19. avgustom začeli voziti. V to svrhu bodo povabljeni zastopniki prvih ameriških, angleških in kontinentalnih listov, šefi svetovnih potovalnih pisarn in druge merodajne osebe, da se udeležijo te prve vožnje. Na programu je slavnost na Dunaju, na kar se odpeljejo v Solno grad, Beljak in Trst. Dne 21. avgusta bo peljal poseben vlak iz Trsta v Celovec in dne 22. avgusta po južni železnici čez Semering na Dunaj.

* **Mednarodna tatinska družba.** Iz Ostende poročajo: Policija je aretirala mednarodno tatinsko družbo, ki obstoji iz treh Angležev, dveh Rusov in dveh Nemcev, ki so po tukajšnjih hotelih kradli denar in razne dragocenosti. Ti tatovi so ukradli tu-

di princezinji Thurn in Taxis kolije iz dijamantov, vendar pa niso mogli odpreti omare, v kateri je imela princezinja za več milijonov nakita. Dva člana te družbe sta pobegnila v London ter odnesla seboj kolije iz dijamantov.

* **Nevihite.** Iz Inomosta poročajo: Včeraj ob pol 2. popoldne je med nevihto pri postaji Radberg udarila strela v neko drevo, pod katerim je stala družina nekega kmeta. Kmet, kmetica, hlapec in pes so bili takoj mrtvi. Dekla je bila obžgana. — Iz Prerova poročajo: Med hudo nevihto je trela ubila tri deklice, ki so stale pod neko lipo. — Iz Pariza poročajo: Generalni tajnik maroške državne banke Marquis de Montebello je bil v Isle Adam pri Parizu od strele ubit. — Iz Pittsburga poročajo: Veliki nalivi so v zahodni Pensilvaniji, Ostolim in Zahodni Virginiji napravili veliko škodo. Od vseh strani poročajo, da je razdejanih mnogo hiš, mostov, brzojavnih prog, železniških prog. Letina je vsa uničena. Več oseb je utonilo.

* **Maflja v Novem Yorku.** Iz Novega Yorka poročajo: Pri razpravi pred policijskim sodiščem o umoru Rosenthala se je odigral dramatičen prizor. Državni pravdnik je dal pripeljati glavno pričjo, brivca Reislera. Reislar je bil priča umora pred hotelom Rosenthal. V predpreiskavi je pod prisogo označil morilce Rosenthala. Med poslušalci so bili sami znani hazardisti. Reislar je postal bled kakor zid, ko je zagledal grozeče obraze poslušalcev. Nekateri so Reislaru očito kazali svoje mnenje ter se grizli v palec, kar pomeni smrtno obsodbo. Reislar se je zgrudil in je izjavil preklical svojo prejšnjo trditev. Prijeli so ga zaradi krivega pričevanja, vendar pa niso prijeli niti enega od poslušalcev. Sodno postopanje najbrže ne bo imelo uspeha.

* **Dragoceno kamenje in moda.** Tudi cena in vrednost dragocenih kamnov je odvisna od mode. Včasih bolj cenijo diamante nego bisere, včasih pa obratno. In med barvastimi kamni je tudi različno. Včasih cenijo bolj smaragd, včasih rubine, včasih pa safirje. V zadnjih letih so najbolj cenili rubine in za lepe, nepokvarjene rubine so plačevali zelo visoke cene. Safir je bil bolj zapostavljen. Navzlic njegovi krasni barvi ga je moda kar prezirala, v prvi vrsti zaradi tega, ker je bil cenejši nego smaragd ali rubin. Kakor se doždeva, dobiva safir zopet polagoma svojo prejšnjo veljavo. Londonski juvelirji, ki so glede mode merodajni, delajo nato, da pridejo safirji zopet do svoje prejšnje veljave. Pravijo, da njihovi odjemalci niso več tako zavzeti za rubine, ker se teh preveč ponaredi, kajti od vseh dragocenih kamnov se rubini najlažje ponarede. Cena lepega safirja je zdaj 100 do 240 mark karat. Cena se ravna po lepoti in barvi kamna. Najdražje so safirji, ki so plavi kot nebo, ker se ti ne morejo ponarediti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Scotus Viator o trijalizmu in o Jugoslovanih.

Dunaj, 27. julija. Znani odlični angleški publicist Scotus Viator (Seton Watson), katerega dela o narodnostnih razmerah v habsburški monarhiji, zlasti pa njegove knjige o plemenskem problemu na Ogrskem in o jugoslovanskem vprašanju so vzbudile naravnost svetovno pozornost, priobčuje v reviji »Die Wage« članek o jugoslovanskem vprašanju, ki obsega ostro in uničujočo kritiko sedanje avstrijske jugoslovanske politike, svari pred njenimi posledicami ter končno odgovarja na vprašanje o trijalizmu v pozitivnem smislu predlagajoč zaeno temeljne ideje preustrojitve habsburške monarhije v modernem federalističnem smislu. Scotus Viator poudarja pred vsem, da je pojem trijalizma jako nejasen.

Nasprotniki Jugoslovancev zlorabljajo to dejstvo ter skušajo razkričati trijalizem kot državi in njeni »častitljivi ustavi« nevarno prekuščstvo. Tako obrekovanja so mogoča, ker se Jugoslavi sami ne poribigajo precizirati besedo trijalizem po njeni programski vsebini, temveč jim je le nekako geslo, kateremu daje vsaka stranka drugi obseg. To je velika napaka, ker zavaja najširšo avstrijsko in inozemsko javnost, ki bi se Jugoslovancem nikakor ne smela zdeti quantitate negligable, da verjame tudi najneumnejšim zavajanjem o ciljih in namenih avstrijskega jugoslovanskega gibanja. Pisatelji zavračajo na to domnevanje, da bi jugoslovanske trijalistične ideje predstavljale v državi centrifugalno stremenje. Ne trijalizem temveč dualizem se je v monarhiji vedno pojavljalo kot centrifugalna sila. Njemu podoben je le trijalizem, kakor

ga imamo od leta 1908 vsled Aehrenthalove aneksijske politike, ki je pridružila monarhiji tretji »samostojni« del — Bosno in Hercegovina — toda na način, ki je ne le naperjen proti državnim ideji temveč uničuje celo čustvo solidarnosti med novimi deželami in ostalimi deli monarhije. Desetkrat centrifugalnejši pa je še sistem golega absolutizma, ki ga reprezentira

Cuvajem režim, kateri ne more imeti drugega cilja, kakor da uniči historično dinastično zvestobo Jugoslovancev v namenu, da oropa Habsburžane pri zopetnih sporih med vladarjem in Madžari zveste opore. To so tajni načrti madžarske oligarhije, katere Avstrija mirno trpi in postaja tako sokriva lastnega pogina.

Dualizem se nahaja v veliki krizi, katerega je v nesporni zvezi s splošnim jugoslovanskim vprašanjem. Rešitev tega vprašanja z njim pa tudi uspešna balkanska politika habsburške monarhije je nemogoča, dokler traja sistem ki razdvaja Jugoslovane v nebroj političnih enot, ki preprečujejo vsak intenziven gospodarski razvoj jugoslovanskega plemena.

Revizija dualizma je neobhodna. Ni treba da bi bila preveč revolucionarna. Sredstva so deloma že pripravljena. — Delegacije, ki so v svoji dosedanj obliki prava monstra se naj spremene v skupni centralni parlament, v katerega naj bi za enkrat volila avstrijski in ogrski parlament (dvojno število dosedanjih delegatov), hrvaški in bosanski sabor. V Zagrebu se naj ustvari jugoslovanski parlament, deželni zbori kot provincialne upravne korporacije bi mogli ostati.

Ta načrt se seveda ne da izvesti v soglasju z ono kliko, ki vlada danes na Ogrskem temveč le proti nji. Ta klika, ki zlorablja vladarjevo ime, ter uničuje na podlagi in v imenu ogrske ustave hrvaško konstitucijo je vrgla državo nazaj v »naravno stanje« o katerem govori Holbes in nima nikake pravice tožiti o nasilju, katero je ona sama uvedla na mesto zakona in pravice.

Avstrija se nahaja v historično vелеpomembnem momentu — kje je državnik onih velikih sposobnosti in one patrijotične pripravljenosti, da popelje domovino iz pogubne politike na pota srečne bodočnosti? Samostojna jugoslovanska država v mejah monarhije, kakor si jo želi radikalni državnapravni program ni mogoča, edino dobra je le rešitev avstrijskega problema v smislu pametnega kompromisa med centralističnim in federativnim načelom. Tradicije avstrijskih »historičnih narodov« se morajo respektirati, pravice »narodov brez domovine« pa se morajo vzpostaviti da doseže država potom organičnih reform ono enotnost in iniciativno silo, ki je za njen razvoj neobhodno potrebna. Tak »kompromisni« trijalizem se zdi pisatelju edino pameten pa tudi najnujnejše potreben da zamore spraviti država v sklad interese Jugoslovanstva zlasti pa stremjenja po edinosti Hrvatov in Srbov s svojimi lastnimi interesi in cilji.

Resignacije nadvojvod.

Dunaj, 27. julija. Vesti, da bodo razni nadvojvode izstopili iz vojaške službe se potrjujejo. Današnji listi javljajo, da bo na jesen izstopil iz vojaške službe poveljnik 3. divizije nadvojvoda Josip Ferdinand, sedanji šef rodbine Toskana, ki je pred leti služboval tudi v Ljubljani. Takisto se potrjuje, vest o odstopu nadvojvode Friderika. Tudi nadvojvoda Leopold Salvator, artilerijski nadzornik, ki se sedaj mudi v Bosni bo baje izstopil iz vojaške službe, ter se umaknil v privatno življenje.

Poneverjenje v Tulnu.

Dunaj, 27. julija. Kolikor se je do sedaj dogladno je blagajnik pri krščansko socialni hranilnici v Tulnu Liexl poneveril nad 200.000 kron. Hranilnica se nahaja v veliki denarni stiski. Liexl je igral veliko vlogo v krščansko socialni stranki.

Češko-nemška pravna pogajanja.

Praga, 27. julija. Češko-nemške pravne konference so odgodene do »ceni«. Vsi listi komentirajo odgoditev, ter naglašajo, da sta obe dve stranki prepričani, da se na jesen na vsak način posreči skleniti spravo med Nemci in Čehi.

Poskušeni atentati na avstro-ogrske smodnišnice.

Budimpešta, 27. julija. List »Budapest« javlja, da so preiskave dogladne, da se gre pri poskušanih atentatih na razne smodnišnice in vojaška skladišča za sovražne čine, ki so jih baje izvršili individui, ki so bili v to najeti od Italije in Srbije.

Ruski car na Poljskem.

Berolin, 27. julija. Car Nikolaj priredi velik lov na svojih posestvih v kraljestvu Poljskem. Na ta lov je povabljen tudi bodoči avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Karel Fran Josip.

Potovanje ruskega ministra na zapad.

Petrograd, 27. julija. Minister zunanjih del Sazanov odpotuje koncem meseca septembra v London. Iz Londona se napoti v Pariz.

Avstrija in Turčija.

Dunaj, 27. julija. Minister zunanjih del Berchtold, ki je bival na dopustu v Karlovi varih je nenadoma prekinil dopust in se vrnil na Dunaj. Ministrov povratek na Dunaj, smatrajo da je v zvezi s homatijami na Turškem.

Bolgarska vlada in eksarhat.

Sofija, 27. julija. Poluradni list »Mir« demantuje vest, da bi bolgarska vlada težila za tem, da odcepi bolgarsko cerkev od bolgarskega eksarhata.

Revolucija v Turčiji.

Carigrad, 27. julija. Veliki vezir Ahmed Muktar paša odpotuje v Albanijo dne 29. ali 30. julija.

Carigrad, 27. julija. Mladoturški komite je izročil vladi spomenico, v kateri protestuje proti eventualnemu razpustu parlamenta, pripušča pa odgovodje zasedanja državne zbornice.

Carigrad, 27. julija. Častniki turške vojne mornarice so poslali vladi memorandum, v katerem zahtevajo, da mora sultan imenovati za ministra vojne mornarice kakega aktivnega pomorskega častnika, sicer da bo brodogradje takoj zapustilo Dardanele ter se umaknilo v Carigrad.

Solun, 27. julija. V zadnjih dneh so izvršili uporniki več bombnih atentatov na železnico. Včeraj so albanski železniški čuvaji pri postajališču Mirovec z bombami razstrelili v zrak odnotni železniški most.

Skoplje, 27. julija. Vodstvo albanskega vsaškega gibanja je v rokah bivšega poslanca Hasan beja.

Skoplje, 27. julija. V Prištini je nastanjenih 6 infanterijskih bataljonov, en polk konjenice in ena baterija artilerije. Vse to vojaštvo je brez vsakega odpora pristupilo, da so Prištino zasedli uporni Albanci.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo Anton Hren, nadučitelj, Muta na Štajerskem 3 K 70, nabral na Muti mesto C. M. kresa; dr. Weibl v Metliki 86 kron, nabrano med Metličani po Aškerčevi smrti, Janez Jančar v Semiču 9 K, nabrano na predlog brata Hrvača v veseli družbi v gostilni »Klander« v Semiču, Fran Zagorac, nadučitelj v Beli cerkvi pri St. Jerneju 32 kron, nabrano ob priliki svatbe g. učitelja Ivana Gantarja v St. Jerneju dne 23. t. m. z geslom: Glasile strune, petje triindvajst'ga v temu meš'cu

Ah! Dan veselja, slave milega tovariša!

Ni bilo hrupa v vasi, slično malemu je mestu.

Tu zbrala množica ljudi, povzdignila se čaša.

Al' čuj! Tovariš je obhajal svojo svatbo.

Res čula sta nebo in zemlja mnogo petja.

Igral je čut ljubezni nikad v krivo sodbo

Vihral odmev po sobi v času je poletja.

Al' zabi ne, da srčna je čestitka

Nebrojne množice, je svatov Ti izrekla!

Up sreče mile, blagostanja in počitka!

A tega ni omejila ognjena sila pekla

Nikakor tud' kot pušča reka mrtvo stvar na progu

Izbrati družbi nekaj v prid Ciril-Metodu.

in dr. Stanko Lapajne, odvetnik na Dunaju 20 K, v spomin na svojega sošolca in prijatelja, prerano umrlega g. Frana Korošca. Skupaj 150 K 70 vin.

Živel nabiralci in darovalci!

Gospodarstvo.

Gospodarska vojna Nemčije.

(Glej št. 167 »Slov. Nar.«)

II.

Večkrat se sliši začudeno vprašanje: »Kako neki je postal narod nemških filozofov kar naenkrat narod trgovcev?«

Po mojem mnenju se tu ni zgodilo nič čudnega. Nemci so bili ne le filozofi, nego tudi ljudje razsodni, sistematični, varčni in osobito vajeni logičnega mišljenja sploh v vseh razmerah, ne le pri važnih dogodkih, ampak vedno. Slovani vse premalo cenimo zmisel varčnosti na človeško značajnost, zavednost, moralnost in silo volje! Nam se zdi nagon do varčnosti le nekako ekonomično vprašanje, nekaka sigurnost in zavarovanje pred neprijetno situacijo v denarnih zadevah. Najvažnejši moment pri tem je ta, da nam je mogoče z varčnostnim zmisлом takorekoč telovaditi svojo voljo in jo narediti zavedno in pokorno logičnemu mišljenju.

Razbudite misel varčnosti v razposajenci, nezmernežu, čudaku, kričanju, flegmatiki itd. — in lahko računate na to, da ste napravili iz njega premišljenega državljana, ljubitelja rednega življenja in poslovanja, sploh človeka, gredočega energično in pogumno do stavljenege si cilja in smotra!

Nemški narod si je bil nabral po svojem nagnjenju in tendenci do varčnosti velikanskih moralnih sil, katere so samo čakale na klic, da postanejo delotvorne! In v resnici v treh srečnih vojnah, katere je povzročil Nemcem smeli in brezobzirni veliki državnik Bismarck, je pokazal malone zedinjeni nemški narod, da ima brezmejno zaupanje v svojo lastno moč! Začel je misliti na svojo bodočnost ne le smelo, ampak tudi tako zavestno, da bi mogel tudi vraga prijeti za roge.

In glej, tu je napeljal »kapital« zmisla do varčnosti ta nemški narod na čisto nova pota! Neoporečno mu je pripomogla v tem pogledu osrednja vlada v Berlinu, ki je ponudila vso svojo izborni administrativno organizacijo na uslugo trgovini in obrti. Poslaniki in konzuli so začeli z vso svojo avtoriteto podpirati nemške ekspozitorje in kupce — trgovce; ministrstva so pospeševala razvoj trgovine; vse tehnične visoke šole so podpirale tovarne! Mi hočemo podpreti svojo trgovino s tem, da posojujemo denar na male obresti osebam, ki hočejo postaviti si tovarne; ampak večkrat se prepričamo, da smo dragi denar proč vrgli. Nemška država ne daje podjetniku cenega kredita, ampak mu le zagotovi za njegove tovarniške izdelke svetovne trge ter odpravlja podjetniški energiji vedno nova polja!

Tako sta se vlada in narod strnila v solidarno enoto s stremiljem zagospodariti celemu svetu s pomočjo stvarjajočega dela.

Vse naj služi trgovini in obrti ter podvzetnosti. Pri nemških političnikih so nastavljeni docentje, kateri so obvezani po službeni pragmatiki, da proučavajo tuje dežele v geološkem pogledu in morajo poročati centralni vladi o vseh svojih opazovanjih! Kemija in tehnični nauki so v vedni zvezi z raznimi tovarnami, koje takoj porabijo naučne poskušnje in pridobitve. Osrednja vlada podpira »strokovne šole« in razne nadaljevalne kurze, v katerih se izobražajo rokodelci, kupci, trgovci. Trgovina ima svojo zaslobo pri vojni upravi, pri narodni sposobnosti in značaju, z eno besedo pri vzajemnosti vsega naroda in države!

Vztrajnost pri podjetjih, zmoglost prisvojiti si znanje tujih jezikov, šeg in običajev, dalje lahkota, prilagoditi se novim razmeram: to vse je usposobil Nemca, da si je priporil svojim tovarniškim izdelkom svetovni trg! Zaupanje v lastno moč in še zdatna podpora od strani države, velikanski gnotni dobiček pri raznih podjetjih in kupcih, brezmejna vera v materialna sredstva: vse to je rodilo misel na »splendid materializem!« Ideja materializma je prešla v kri in meso Všenemštva!

Namesto vojne z orožjem v roki, izvršujejo Nemci vojno gospodarsko s pomočjo kupcev, trgovcev in kolonistov! — »Drang nach Osten« ni edini njihov smoter, ampak Nemci so si že podvrgli polovico sveta svojim nameram, kakor smo že preje dokazali! — Zemlja v Galiciji jim je predraga za kolonije, ampak nemški kapital je naložen na naša podzemeljska bogastva (petrolej, železo in premog), nemški tovarniški izdelki preplavljajo naše pokrajine, — med tem pa nemški politiki manevrirajo med nami z ukrajinštvom, sionizmom itd., zato da bi bili mi slabi, razdeljeni na več strank, ki se druga drugo koljejo in pobijajo. Na tak način moremo doživeti — splošni narodni potop!« Tout comme chez nous!! Komentarija za naše razmere ni potreba!

Poslano.)*

Gosp. Jakobu Rižnerju, načelniku gospodarskega odseka trga Radeče v Radečah.

Ker vzlic opravičenim opetovanjem pritožbam trško premoženje le ne najde varstva, primorana sva vas javno vprašati: Zakaj niste dali prenesti po revizorjih konstatirani primanjkljaj 600 K v novo blagajniško

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

knjigo, dasiravno vas je na to opozoril vaš zasebni tajnik? Kam ste vtaknili teh 600 K? Kaj ne, stara blagajniška knjiga se odstrani, da se tako izbriše sled vašega za javno korporacijo »tako vzornega« gospodarstva? Z računi se istotako lahko stori.

To vaše »delovanje« kriči po državnem pravdnstvu.

ALBERT MOSER,
odbornik gospodarskega odseka.
EMIL GMEINER,
posestnik.

Današnji list obsega 16 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

V boju proti draginji. V Nemčiji, Holandski, Franciji in Švici, kjer je napredek in znanje redilnih sredstev dosegel po ženski gospodinski organizaciji do viška, najdemo, da je stopila pri vsakem gospodinjstvu na mesto navadnega sirovega masla živalska margarina, zapomnite si, živalska margarina. Tudi v Avstriji se je povzdignil konzum margarine, posebno gotovih znamk, kar posebno dokazujejo številke konzuma margarine znamke »Unikum«. Toda v Avstriji obstaja pri gospodinjah še vedno neki predsodek, ki je popolnoma neutemeljen proti uporabi margarine v gospodinjstvu, in ki temelji na neznanju pridobivanja margarine. V interesu naših bralk smo se informirali pri združenih tvornicah margarine in sirovega masla na Dunaju XIV. in smo prešli glede njenega izdelka, znamka »Unikum« sledeče pojasnili: »Predvsem se mora poudarjati, da ta margarina popolnoma nadomešča drago in tudi najboljše sirovo maslo. Margarina »Unikum« pravzaprav nioben umeten, temveč čisto naraven izdelek, ki obstaja v prvi vrsti iz goveje masti in sicer se uporablja samo najboljša obstina in jedrna mast (slično kakor salo pri prašičih) za izdelovanje te izborne margarine. Ta zmes se potem s kravjim mlekom (smetano), ki se je popreje pasteuriziralo in s čistim jedilnim oljem (avstrijski margarinski zakon predpisuje 10% jedilnega olja) zmeša v čistih strojih za mešenje, večkrat z vodo ohladi, nato se v stiskalnicah odpravi nepotrebna množina vode in končno se spravlja v gotovih oblikah v promet.« Podjetje daje onim bralkam, ki še ne poznajo tega izdelka, brezplačno na razpolago poskušne pošiljke, če se sklicujejo pri naročilu na naš list. Cena margarine »Unikum« je za polovico manjša od cene za sirovo maslo, pri čemer pripomnimo, da je ta izdelek mnogo izdatnejši nego sirovo maslo. Znamka »Unikum« margarine se dobiva v vsakem mestu in v vsaki vasici. To naj vspodbuja naše bralke, da poskusijo margarino »Unikum« in izprevidelo bodo, da se mnogo prihrani pri gospodarstvu.

Svarilo!

Koder se
prodajajo ponaredbe,
naročite pristni

naravnost od izdelovalnice
pod naslovom:

Rastlinska destilacija
»FLORIAN«
v Ljubljani.

Postavno varovano.

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolesta utešujoča, milica in živce krepijoča, kot maslo dobro znano »Narodno zdravilo« imamo na voljo, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2.—. Po poštnem povzetju razpošilja to maslo vsak dan lekarnar A. MOSE, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuschlauben 6. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOSE-ov prenos, zagnanovan z varstveno znamko in podpisom. 5 19

Svarim Vas, ne odpotujite,

ne da ste vzeli seboj vsaj škatljico pristnih Fayevev sodenskih mineralnih pastilj. Na potovanju smo vedno izpostavljeni nevarnostim: vroč in suh zrak, prah, prepih itd. Vse te nevarnosti se primajo najprej požiralniških sluznic, zato pa je treba imeti pri roki udobno zauživalno sredstvo, da se tem nevarnostim takoj izognemo. Tako sredstvo so pa kakor priznalo Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje, ki se po K 125 dobivajo po vseh lekarnah, drogerijah itd.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi današnje borze 27. julija 1912

Metelbeni papirji.	Beznar.	Blagova
4½% majeva renta	87-10	87-30
4½% srebrna renta	90-15	90-35
4½% avstr. krona renta	87-10	87-30
4½% ogr.	87-15	87-35
4½% kranjsko deželno posojilo	93-50	94-50
4½% k. o. češke dež. banke	90-65	91-65
Srečke iz 1. 1860 1/2		
» 1864	439—	451—
» tisk	606—	618—
» zemeljske 1. izdaje	279-50	291-50
» II.	276-50	288-50
» ogrske hipotekne	254—	267—
» dun. komunalne	242-50	254-50
» avstr. kreditne	490—	502—
» ljubljanske	485—	497—
» avstr. rdeč. križa	69-50	75-50
» ogr.	52-50	58-50
» bazilika	33-25	39-25
» turške	28—	32—
»	239-40	242-40
Ljubljanske kreditne banke		
Avstr. kreditnega zavoda	445—	449—
Dunajske bančne družbe	649-75	650-75
Žužne železnice	534-75	535-75
Državne železnice	97-25	98-25
Alpine-Montan	712—	713—
Češke sladkorne družbe	986-50	987-50
Zivnostenske banke	363—	364-50
»	281—	282—
Cekni		
Marka	11-38	11-40
Frankl	117-75	117-95
Lire	95-57	95-77
Rublj.	94-65	94-85
»	254—	255—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 28. julija 1912.

Termin.

Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg	11-50
Rž za oktober 1912	za 50 kg	8-40
Oves za oktober 1912	za 50 kg	9-48
Koruza za julij 1912	za 50 kg	8-84
Koruza za avgust 1912	za 50 kg	8-82
Koruza za maj 1913	za 50 kg	7-39

Efektiv

Vzdržno.

Meteorološko poročilo.

Vilna nad morjem 300-2 Srednji vrtalni tlak 30-76 mm

Julija	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
26	2. pop.	735-4	27-1	sr. jzh.	del. jasno
9. zv.	736-8	19-9	sr. vzh.	jasno	
27.	7. zj.	737-0	15-7	sl. jzh.	

Srednja večerajšnja temperatura 20-9°, norm. 19-9° Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Mesto drugega obvestila.

Potrjim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moja mati

Marija Lombar

življaja

po kratki in mučni bolezn v 64. letu svoje starosti preminula.

Pogreb predraže se vrši 28. julija ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Drago najnico priporočam v molitev in prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 27. julija 1912.

Alojzij Lombar

sin.

Dobre vpeljana 2650 sedlarska obrt

v bližini Ljubljane,

se z vsem orodjem ugodno prodaja. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Zaradi odpotovanja v Nemčijo predam prav ceno 2656

motorno kolo

3½ HP. s priklopnim vozom, trvdke Laurin & Klement. Na razpolago samo 1 teden. — Natančneje pove

Frano Kristan, Dunajska cesta 47.

V najem ali na račun se išče

dobro idoča 2654

gostilna

Ponudbe je poslati pod:

„Gostilna“ poštno ležeče, Ljubljana.

Lepo stanovanje

Obstoječe iz 3 sob, kuhinje kopalne sobe, verande, pritlikin ter z uporabo dela vrta se odda za avgustov termin v vili Bergman na Poljanski cesti šte. 83. na Kodeljevem. Posebno priporočljivo onim, kateri želijo izven mesta in v miru stanovati. 2646

Lepo stanovanje

obstoječe iz 4 sob s pritliklinami se odda za avgustov termin v Slomškovi ulici 12.

Poizve se pri hišniku istotam, ali pri Obrtnem pomožnem društvu, Kongresni trg šte. 4, I. nadst. 2658

Sprejme se 2653

prodajalka

izučena manufakturne stroke.

Z dežele imajo prednost.

Jakob Fajdiga, trgovec v Vipavi.

Samo K 3-80.

Najnovejša posebno ploščata, z dvema pokrovčema

kavalirska ura Chronos

z nikljastim žepnim vžigalom in amer. dvojzato verzičeno najmodernejših členkov s prekr. obeskom

in 3 letnim jamstvom. Vse skupaj po povzetju za samo K 3-80.

Izvoz ur L. Schächter, Dunaj 920 XVI/2 Lerchenfelderg. 5.

Stampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Cerne
graver in izdelovatelj kavčkovih stampilij
Ljubljana, Stari trg 20.
Ceniki franko. 235

Št. 19.501.

Razglas.

Na podlagi § 26, al. a, b, občinskega reda za stolno mesto Ljubljano prepevduje mestni magistrat iz ozirov na varnost oseb in prometa

izvoz z vsakovrstnimi vozovi, avtomobili, motociklij in kolesi iz Franciškanske ulice na Dunajsko cesto

ter odreja, da se sme v nerazširjenem delu Franciškanske ulice, t. j. počenši od poslopja »Učiteljske tiskarne« do vogala Dunajske ceste vršiti vojni promet z navedenimi vozili le v smeri od Dunajske ceste proti Franciškanski cerkvi, ne pa nasprotno. — Prestopniki zapadejo zakoniti kazni.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 20. julija 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Službo v pisarni

ali pa pri kakem odvetniku ali notarju išče gospodična

zmešana slovenščine, nemščine, italijanščine in strojopisja. 2610

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

!! 500 kron !!

Vam plačamako moj izkoreninjevalec „mazilo RIA“ (Riasalbe) Vaših kurjih očes, bradavic, trde kože v treh dneh ne odstrani brez bolečin. Lonček z garancijskim listom I. K. Komény, Kačava 1, Postfach 12/64 Ogrsko.

Hiša z gostilno v Ljubljani

pripravna za vsako podjetje, se vsled gospodarske bolezni pod jako ugodnimi pogoji preda ali pa da v najem. Vprašanja pismeno na „poštni predal 123“. 2564

Stanovanje

z 2 oziroma 3 sobami in vsemi pripadki se odda takoj ali za pozneje.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Proda se nova hiša

pri Mariboru, 20 minut od glavnega trga; 2 sobi, 1 kuhinja, klet, vrt. — Več pove Marija Žager, Koroška cesta šte. 18, Maribor. 2497

Proda se hiša

z dobro vpeljano trgovino, prostori pripravljeni tudi za gostilno, z gospodarskim poslojem in lepim vrtom. V hiši stanuje tudi več strank. Cena 26.000 K. — Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 2640

V najem se odda

dobro idoča 2654

gostilna

na Dolenjski cesti pri „Kramarju“ s 1. septembrom 1912.

Natančna pojasnila se izvejo pri gosp. Josipu Plankarju na isti cesti.

Dr. E. Vašek

v Postojni

ne ordinira od 2. do 15. avgusta.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci pošiljne prosto.

ANTON SCHUSTER

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluže, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pletti, šerpe, rute in žepni robci.

✕ □ ✕
Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavní
okraski itd.
✕ □ ✕

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 20

M. GELBAUS, oblastveno avtor. in zaprižeženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., **Mariahilferstrasse št. 37.**

Primarij dr. Derganc
 .: naznanja, da začne ordinirati .:
5. avgusta t. l.
 v lastni hiši, poleg starega stanovanja,
Komenskega ulica 4.

Josip Gregorin
krojačnica prve vrste za
gospode in dame
" se nahaja na " **Dunajski c. 20**
nasproti kavarne "Evropa" — Tramvajska
postaja.

**Zaloga inozemskega in
pristno angleš. blaga.**

Cene solidne. :: Posredstva točna.
Z odličnim spoštovanjem

Jos. Gregorin, krojač.

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič 2377
Ljubljana, Mestni trg štev. 5
naznanja **okasijsko prodajo**
poletnih oblek in slamnikov za gospode in dečke,
ter poletne damske konfekcije z globoko redu-
ciranimi cenami.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da imam vedno na razpolago
avtomobil za vožnje po mestu in na deželo.
 Cene zmerno. Priporočam se slavnemu občinstvu za cenjena naročila
 ter bilježim z odličnim spoštovanjem 2606
Jvan Belič, Ljubljana, Dunajska cesta 8.

kašlju

**hripavosti, kataru in zasle-
zenju, krčnemu in oslovske-
mu kašlju, nego slastne**

 Keiserjeve
prsne karamele
s „tremi jelkami“,

6050 not. poverjenih
izpričeval od
zdravnikov in
zasebnikov za-
amčuje gotov uspeh. Izredno prijetni
in slastni bonboni.

Zavitek 20 in 40 vin, škatlja 60 x Brodski 11h x Ljubljani.

Ublad pl. Trnovec, lekarna. Rih. Sušnik, lek.
karn. Dr. J. Wala, lekarna. Učeniška
karn. Mr. Pij. And. Bohinc, lekarna pri kroni.
Mr. Ph. Jo. Čizmar, lekarna. Ant. Kanc, dro-
gerija. Š. Cvančara, drogerija. »Adria«.

Dobro jutro! Družba, Banič, lekarna.
lekarna, Novo mesto. C. Andrejčič, lekarna,
Novo mesto. Žit. Hus, lekarna pri Mar. P. Vi-
pava. Milan Wach, lekarna. Metlika. A. Ro-
man, lekarna. Ljubljana. M. V. Benc, lekarna.
karn. Litija. Karaj Savnik, lekarna pri »Sv.
Trojici«. Kranj. Fr. Baccarich, lek., Postojna.
Jo. Močnik, lekarna. Kamnik. E. Burdych,
lekarna. Ptuj. G. Zupan, lekarna. Trebnje.
Trzin. Ph. Mr. E. Koželj, lekarna. Jesenice.
V. Arko, trgovce. Senožete. Jo. Rudolf, dro-
gerija. S. J. Gustav, trg. Menges. Jos. Ancic,
Lutina. Rihovci, 1965.

Zaradi opustitve

raznih vrst perila in švicarskih vezenin posameznih prtov in spodnjih kril, se prodaja po zelo nizkih cenah.

Opreme za neveste

Platno, šifon in švicarske vezanine se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtiči, oprave za kavo, nogavice in žepni robci.

Glavna zaloga c. kr. priv. tovaren platna

in vseh platnenih izdelkov **Norbert Langer & Söhne**
znano najboljši izdelki, originalne tovarniške cene.

Opreme za novorojenčke.

Anton Šarc

Samo 6 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najkrajša vožnja čez Havre v New York.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš **edino** pri 3439

ED. ŠMARDA

oblastveno potrjena potovalna
pisarna v

Ljubljani, Dunajska cesta 18
v hiši Kmetске posojilnice, nasproti
gostilne pri „Figovcu“.

Vozne listke iz Amerike v stare domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne listke po vseh železnicaх za prirejanje zabavnih in romarskih vlakov. Vsa pojasnila isotam brezplačno.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica K 8.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agencija v Gradežu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

= ter jih obrestuje od dne vloge po čistih =

$$4^1 \mid 2^0 \mid 0 =$$

**Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje
= vseh vrst po dnevnem kurzu. =**

Sokolska slavnost v Litiji.

Teško smo pričakovali dan župnega zlata in otvoritve sokolskega doma. Na predpripravi delalo se je več tednov. Veselični odsek je napel vse sile, da napravi slavnost kar najsijajnejšo. Kolikor bližje je prihajal dan slavnosti, toliko večje je bilo gibanje in veselo razpoloženje. V soboto, dan pred slavnostjo je kar mrgolelo na telovadišču, moški so bili zaposleni s pripravami za telovadbo, dame z okrašenjem šotorov. Vreme je postajalo bolj in bolj dvomljivo, barometer je stal trdno na slabem, a vse to nas ni strašilo, delali smo naprej. V nedeljo jutraj ni za tukajšnje razmere kazalo slabo; megla je ležala nizko, kar pomeni za isti dan ugodno. Hipoma pa nastane tema, dvigne se megla in pričelo je deževati. Veselih obrazov ni bilo več, vse je tarnalo, kaj bo, kaj bo. Pride čas sprejema na kolodvoru, občinstvo z dežniki, sokoli s pelerinami; vse ogleduje oblake, poparjenost na vse strani, samo vremenski preroki obljubljajo lepo vreme, ker je pred sedmo uro deževalo. Vlak iz Ljubljane se pripelje z dvema lokomotivama in polurno zamudo. Iz vozov stopi nad sto Sokolov in mnogo občinstva. Vse odkoraka na telovadišče, domači Sokoli hitro nazaj na kolodvor k pozdravu tistih, ki so se pripeljali od Zidanega mosta. Od tod zopet mnogo Sokolstva in gostov. Med tem se obrne vreme na bolje. Na telovadišču pričnejo skupne vaje. Proti 11. se je zvedrilo in zavladalo je vsepovsodi veselje. Sokoli nastopijo v vrste, prapori se razvijajo, vse odkoraka pred Sokolski dom. Tu se vrši slavnostna otvoritev s pozdravi, govori, okinčanjem petero praporjev in točno ob 12. z odigranjem himne »Lepa naša domovina«. Takoj na to se pomika spreved po trgu, ki je bil z mlaji in zastavami bogato okrašen. Z visokega slavoloka na savskem mostu so pozdravljale Sokolice dolgi spreved, vihraje s trobojnicami. Pri pošti se obrne spreved in koraka naprej v Smartno, kjer je bil zopet pred slavolokom pozdrav od strani narodnega ženstva in pevskega društva »Zvon«, nakar so bili Sokoli porazdeljeni po gostilnah k obedu, domači pa se vrnili v Litijo. Proti drugi uri pride, česar se je vse balo, namreč dež; lije s tako silo, da je občinstvo, zbirajoče se na telovadišču, moralo zavrteti iskati po hišah, v šotorih in drugod. Sedaj nastane kritični čas; javne telovadbe ni pričakovati, veselični spored je nemogoč — kaj torej storiti? Sokolstvo iz Smartna radi dežja ne more nazaj v Litijo. Ves daljni spored smo nameravali prenesti v Sokolski dom. Polagoma pa se je vendar na bolje obrnilo in sklenili smo vstrajati na telovadišču. Med tem prikorakajo Sokoli iz Smartna ter se pripravljajo k telovadbi. Akoravno je stala na telovadišču voda, vendar nastopijo prve Sokolice, za njimi naraščaj, dalje telovadci in ena vzorna vrsta na orodju. Druge orodne telovadbe ni bilo moči izvršiti, ker je bilo orodje mokro. Prizor prostih vaj je bil naravnost občudovanja vreden, kajti po mokri zemlji videti vesele telovadkinje in telovadce izvrševati proste vaje ne glede na to, da je pri nožnih gibih voda na vse strani brizgala, je nekaj nenavadnega. Po končani telovadbi obstopijo Sokolice praškega zmagovalca in ga počaste s tem, da mu izročijo lipov venec s trakom. Končno je ponehal vendar dež ter se pričela veselica. Ker je z drugimi vlaki in iz okolice došlo mnogoštevilno gostov, je bil veselični prostor do malega zaseden. Vse je hotelo zamujeno nadomestiti, ter se je neprijetno vdalo zabavi. Slavnosti udeležile so se župa Ljubljana, Ljubljana I., Gorenjska, Novomeška, Celjska, Posavsko okrožje ter deputacije drugih bratskih društev, v vsem nad 220 Sokolov v kroju ter v velikem številu narodno občinstvo. Radi neugodnega vremena se je vrnilo med potjo — posebno v Ljubljani — na stotine ljudi. V slučaju ugodnega vremena bi bila udeležba naravnost ogromna. Pa tudi s tem sme biti domači Sokol zadovoljen, kajti končni gnotni rezultat je, da niso le izdatki pokriti, kar je bilo pričakovati, temveč preostajal bo še znatni znesek za društvo, čemur se je zahvaliti dorežljivosti občinstva, katero je bogato prispevalo s prostovoljnimi darovi. Obiskovalcem vseh stanov, ki so kritični društveni položaj uvideli in zato tudi niso štedili v nikakem oziru gre najsrčnejša zahvala. Sokolski savez v Zagrebu je poslal brzojavno društvu pozdrav, želeč napredek v novem domu.

Na tem mestu bodi izrečena najtoplejša bratska hvala vsem darovateljem lepih, izdatnih daril, vsem posetnikom, br. društvom, gospem in gosposdicam, ki so rade volje sodelovale, sploh bodi izrečena hvala vsem, ki so na katerikoli način pri-

pomogli, da je slavnost sijajno uspešna. Priznalno je omeniti, da pri celi prireditvi ni nastal niti najmanjši nered, vladalo je vse povsodi najboljša sporazumljenost, iz česar sledi, da ima sokolstvo v narodu trdna tla. Na zdar!

Naš planetni sistem.

Vprašanje o obljudenosti naših planetov je že od nekdaj zanimalo človeštvo in po poročilu listov je še l. 1905. pariška akademija znanosti razpisala 100.000 frankov nagrade, da se najde sredstvo, s katerim bi bilo mogoče kako sporazumljenje kateregakoli planeta, izvemši Marta.

Zakaj je prišel ubogi Mart hors de concours, bomo razvideli v kratkem.

O obljudenosti planetov se je izjavil Marcel Moye, profesor na univerzi v Montpellieru približno podobno, kakor smo že tekom razprave povedali. Kar se tiče notranjih planetov (Merkurja, Venere, zemlje in Marta) je njegovo mnenje tako: Merkur kaže iz biološkega stališča možnost obljudenja, ker ima za življenje potrebne elemente: vodo, zrak in toploto.

Kar se toplote na Merkurju tiče, je prof. Poynting izračunal, da pri srednji temperaturi izžarivanja solne površine, ki jo smemo računati na 6000° C. znaša toplota na Merkurju celih 210° C. Seveda pa ne smemo pri tem prezreti, da ima Merkur temu primerno gosto atmosfero, ki odvzame solnčnim žarkom velik del njihove intenzitete.

Podobne razmere vladajo na Veneri, kjer znaša, ne oziraje se na vpliv atmosfere, po prof. Poyntingovem računu temperatura + 85° C. Najtrdovratnejše pa se vzdržuje mnenje o obljudenosti Marta. In v resnici so pogoji za življenje na Martu razmeroma ugodni. Zavrti se Mart okrog svoje osi v nekoliko več kakor 24 urah; letni časi so podobni našim in atmosfera je od naše nekoliko redkejša. Poleg tega opazujemo na Martu perijodične izpremembe, ki se najlažje razlagajo tako, da na tečajih staljena voda poživi vegetacijo ob obrežju. Sicer pa so ravno vodne razmere na Martu mnogim najvažnejši dokaz za bivanje ljudi na Martu.

Na tem planetu opazimo namreč velikanske sporedne prekope, ki vodijo v glavnem od tečajeve proti ravniki. Te vodovode, ki jih je opazoval že Schiaparelli, ne moremo smatrati kot kako optično prevaro, ker jih je v novjšem času tudi astronom Percival Lowell na svojem observatoriju v Flagstaffu (Arizona) opazoval večstokrat in je Martovo ploščo tudi 735krat natančno po opazovanjih narisal. Da ti prekopji začasno izginejo in na njih mesto pridejo drugi, ki jih poprej ni bilo videti, se razlaga tako, da se nekateri prekopji z ozirom na vodne razmere zapro, drugi pa odpro in zato vsled svoje temne vode izgledajo jasnejše in za nas razločnejše.

Potrebnoost teh prekopov izhaja iz dejstva, da je Mart že star planet, ki ima naš zemeljski razvoj že daleč za sabo. Erozijske vode je tam svoje delo že tako daleč dokončala, da so prvotni hribovi že odplavljeni in z njihovo sipino zasuto morje, ki vsled tega prestopa vedno huje svoje bregove. Da se tedaj izognejo splošni preplavi, so prebivalci na Martu napravili prekope, ki odvajajo vodo v notranje dele.

Razven tega imajo pa prekopji na Martu po Lowellovem mnenju še isti pomen kakor pri nas kanali ob Nilu in nekdaj v Mezopotamiji ob Tigridu. Kakor v Egiptu ozka reka s svojim kanalskim sistemom napravila rodovitno celo dolino, tako Martovi kanali ogromno omogočajo splošno vegetacijo.

Seveda so se tem nazorom o Martu pridruževali vedno razni ugovori in v zadnjem času je posebn Cerulli (L' image du Mars.) odločno pobijal Schiaparellijeve trditve.

Če se ozremo po teh razmotiranih zopet v teoretični načrt našega solnčnega sistema, vidimo, da smo opisali do sedaj šele prvih 5 krogov pramatinj.

Od solna šest krog pa je za nas toliko zanimivejši zato, ker je iz njega nastali planet že davno razbit in je mesto njega sedaj širok asteroidni pas, ki sestaja iz milijonov majhnih svetovnih droben in morda do tisoč večjih planetoidov, izmed katerih smo jih do pričetka avgusta leta 1905 spoznali 570.

Ta majhna svetovna telesa so izročena seveda na milost in nemilost večjim planetom. Tako jih pritegne nekaj naša zemlja in Mart kot meteorite k sebi, večje planetoida pa si je najbrže pritegnil velikan Jupiter, ter si je na račun povečal svojo maso. Do tega zaključka moramo priti zlasti, če se spomnimo svoje tr-

ditve, da narašča masa planetov do Jupitra in od tu, da se dalje zopet zmanjšuje. Do naše zemlje gre to gladko. Mart pa je naenkrat manjši. To si razlagamo tako, da sta se 5. in 6. krog materije ločila šele sekundarno in tako je skupna masa Marta, njegovih lun in planetoidnega kolobarja večja ko zemlja in manjša ko Jupiter.

Ti planetoidi so seveda razmeroma zelo majhni. Največji, Vesta, ima v premeru 834 km, planetoid 1906 T. G. (Ahil) ima v premeru 55 km. Erps pa ima v ekvatorialnem obsegu le 116 km.

Zanimivo je teoretičen račun; po katerem smo našli razvojno zgodovino asteroidnega pasa. Kakor razvidno, je solnce oddaljeno od planetov Merkurja, Venere, zemlje, Marta, Jupitra, Saturna, Urana in Neptuna v razmerju 4:7:10:16:52:100:196. Če se od tega razmerja povsod 4 subtrahiramo dobimo: 0:3:6:12:48:96:192. Jasno je, da v tej progresiji manjka člen 24. In res so mesto planeta v razmerju 24 od solna dobili le njegove razvaline, naš asteroidni pas.

Taki teoretični računi so v astronomiji sploh velikanske vrednosti. Poleg tega Bode - Titijevega pravila je znamenito tudi odkritje Urana, po računih, na podlagi katerih je Leverrier l. 1846 res na določenem mestu našel ta planet.

Čenjene bralce moramo opozoriti na netočnost, ki se žalibog ni dala več popraviti: Srednji del rokopiisa, ki ga prinašamo danes se je v svojem prvotnem tekstu izgubil in smo zadnjič pomotoma natisnili le konec te razprave.

Da bo sestavek vendar le celoten prinašamo danes rekonstruiran srednji del razprave. Logično si slede tedaj pričetek, natisnjen dne 13. t. m., nadaljevanje (natisnjeno, danes, 27. julija) in konec (natisnjen 20. t. m.).

Spominjajte se dijaškega društva 'Domovina'.

Svila za neveste

od 1 K 35 vin. meter naprej v vseh barvah. Franko in še ocarinjenost se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. Tovarna za svilu Menneberg, Zürich. 3 164

Izborno varstveno sredstvo

MATTONIJEV
GISSHÜBLER

alkalična kiselina
proti vsem
infekcijskim
boleznam
izvira iz čiste
granitne skale.
Pri mnogih epidemijah sijajno preizkušeno.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za preganje peg ter za pridobitev in ohranitev neč, mehke polti ni boljšega mila nego svetovnoznano **lilijasto mlečno milo s konjičkom**, znamka konjiček tvrdke Bergmann & Co., Dečin n. L. — Komad po 80 vinarjev se dobiva po lekarnah, drogerijah, parfumerijah in vseh enakih trgovinah. — Istotako se Bergmannova lilijaska krema „**Manoa**“ čudovito obnaša za pridobitev nežnih, mehkih damskih rok. V puščah po : : 70 vin. se dobiva povsod. : :

SALVATOR

gumijevi podpetniki

Nedosegljive trdnosti.

Glavna zalog: Anton Krisper, Ljubljana.

Dobiva se povsod.

Perje

za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

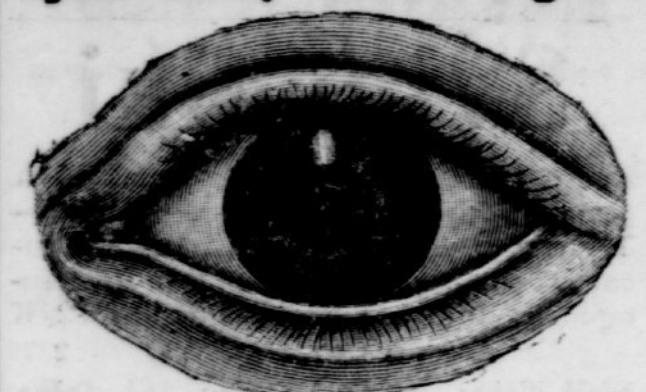
preje F. Hiti

Pred Skofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Kot prvi edini slovenski oblastveno konce sion. optik in strokovnjak priporoča svo

optični zavod

kakor vsakovrstna očala in štčpalnike, toplotne, zrakomere, hygrometre, daljnogled vseh vrst, kakor „Zeiss, Busch, Goerz“ itd., ter vse v to stroko spadajoče predmete. Vsa popravila izvršujemo točno in solidno v svoji z električnim obratom urejeni delavnici.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastoj.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

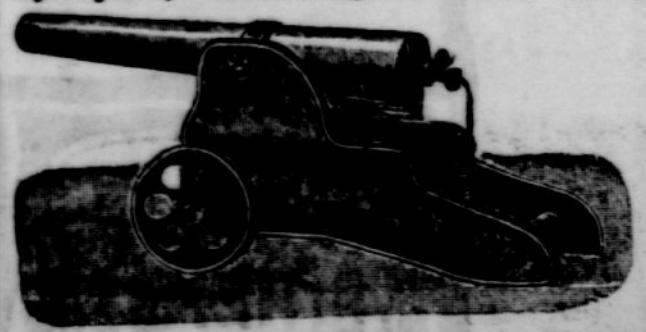
Velika zalog

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov
l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda
po najnižjih cenah.

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov

lovskih potrebin, vseh del koles (biciklov)
kakor tudi

metalni ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov
točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštne prosto.

Trgovski lokal

prostoren, z večjimi izložbenimi okni

lšč ali takoj prevzame

dunajska tvorniška firma za ustanovitve trgovine na drobno. — Najboljša lega za nadrobno prodajo: Glavni trg ali Stritarjeva ulica. — Pismene ponudbe z navedbo cene in event. skico pod „Vorwärts 5000“ na Dunaj, Postamt 88-

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomajnkanka prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom.

Parna žaga **SCAGNETTI**, za skladiščem državnega kolodvora. :

Večje posestvo z vinogradom

na Sp. Stajerskem 2602

na okrajni cesti, četrt ure od kolodvora, meri približno vinograd 6 oralov, od tega je 2 orala novo nasajenega trsa, ostale 4 orale pa je čisto zdrav in dober trs na izvršni senčnati legi. 11 oralov sadnega vrta s travniki, 5 oralov njiv, 8 oralov jako lepega gozda. Lepa zidana hiša z gospodarskim poslopjem, z veliko sadno prešo, z 2 obokanimi velikimi kletama na jako zloženem kraju in s krasnimi razgledi, se radi drugih prevelikih opravkov poceni prodaja.

Natančnejša pojasnila daje gospod Aleksander Grundner, Zreče pri Konjicah.

Lasne kite

najtineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — lasulje, brade in druge potreščine za maskiranje vse po zmernih cenah priporoča

Stefan Strmoli,
brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Tranco št. 1,
(zraven čevljarstva mostu).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Cena za delo kite 3 K. Kupuje zmedene in rezane ženske lase po najvišjih cenah. 1788

FRANC KOS

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Specijalna mehanična
pletilna industrija
in trgovina

za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, ročavice, posebne obleke zoper trganje pletilni material i. t. d. na drobno in debelo

Sivalni stroji od 70 K naprej;

pletilni stroj

patent »Wederman« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, poduk brezplačen, trajno delo zagotovljeno; ker se ne poslužujem agentur so cene veliko nižje. — Stare nogavice se ceno doplenujejo. 232

:: Podpirajte domačo industrijo. ::

M. DRENK

Ljubljana

KONGRESNI TRG ST. 7

priporoča

ŽENSKA ROČNA DELA

in pripadajoči material v največji izbiri. — Predtiskarija. Tamburiranje. Plišanje itd.

Popolna zalog

TELOVADSKIH OBLEK

Narečila se izvršujejo točno.

Sprejmeta se takoj 2088
2 čevljarska pomočnika
pri Karlu Blazu, Rimaka cesta 19.

Proda se blizu Celja, hucem mestnega parka
nova hiša z vrtom

za 7000 K. Ceno se tudi dobi večji ali
manjši stavljeni prostori v Gaberjkih pri
Celju poleg tovarne. — Natančneje pri la-
stniku, Božinar, Celje. 2496

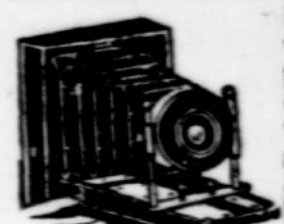
Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove
vzorke 3 za 1 K, 6 za
1 K 80 h, 12 za K 3-40.
Ilustrovan cenovnik z
zdravniškimi nasveti
gratis in franko (zaprto
30 h). — I. Singer,
higienična manu-
faktura, Dunaj 1,
Wiesingerstr. 8 F.

Samo K 1-80

najnovejši
amerik. fotograf. aparat „Mignon“

Elegantna in priznana iz-
vršitev, pripravno tudi za
potovanja in izlete. 4x4
cm vel., kompletno z opre-
mo, poizkusno sliko in
šolo, po kateri vsak za-
četnik lahko takoj ne da
bi prej kaj znal fotogra-
firati in slike izvrši. Po
povzetju za samo K 1-80. Slike nato vsakdo
kupi. — Več pove pri naročitvi aparata
Leopold Schächter, Dunaj 841 XVI/2 Lerchenfeldergürtel 5.

Optični zavod
Jos. Ph. Goldstein
Ljubljana, Pod trančo 1
priporoča svojo bogato
zalogo naočnikov, sei-
palnikov, daljnogledov
in vse v to stroko spa-
-- daje predmete. ::

„ Tvornica „
plutovinastih
zamaškov

Zuckerman & Löbl 1986

Praga, Potič 26 nova. — Cenovniki gratis in franko

Podružnica

lukrativnega, odličnega prometa

se odda,

spretnemu, energičnemu gospodu. Ob
primerni pridnosti raste letni dohodek
okoli 12 — 16.000 kron.

Primerno tudi za častnike in uradnike
časno vpokojene, ker strokovnega
znanja ni potreba. Gospodje, ki imajo
lastne gotovine okoli 3—5000 naj po-
slijejo natančne ponudbe pod „W. B.
661“ na anonimno ekspedicijsko **Rudolf**
Mosse, Dunaj 1. 2633

Dr. Gallatia 2648

zopet ordinira

od 3/11 — 12 ure in od 2 — 4.

Zajamčen uspeh

ali denar nazaj.
Zdravniški izkaz
o izvršnem učinku.

Bujne, lepe
prsi

dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi

oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za
vsako starost, **zanesljiv uspeh.** Rabi
se zunanje. Poizkusna pušica K 3, ve-
lika pušica, zadostna za uspeh K 8 —
Razpošiljanje strogo diskretno. 2399

Kas dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Burggasse 17/E

pisalni stroj 2565

se ceno proda. Vprašanja naj se
naslovijo na uprav. „Slov. Narodas.“

Dobre izurjene 2636

prodajalko

veščo slov. in nem. jezika,

sprejme v trgovino z meš. blagom:

Karl Cimperšek, Sevnica ob Savi.

Svinčniki

sloviti budejeviški izdelek tucat 40 h.
Cena na drobno okoli 80—96 h. —
Trgovci zaslužijo 50%. Vzorec: 30 tu-
catov sortiranih, cedrov les, šestero-
ogelnat, tudi anilinov svinčnik 12 K
po povzetju. 2326

Adolf Weber, Budejovice šte. 144, Celko.

Več plemen krasnih čistokrvnih

pekingskih rac

ima naprodaj 2635

Mara Penca v Mokronogu.

Race so bile že 2 odlikovane s I. darilom.

Majhna kmetija s hišo

in drugim kmetijskim poslopjem blizu

Ljubljane 2637

se da za več let v najem

človeku, ki je vajen kmetiškega dela
in zmožen za posest dobro obdelovati.

Več pove gosp.

F. Gerkman v Ljubljani, Sv. Petra
cesta šte. 14., I. nadstropje, od
11. do 12. ure dopoldne.

2 mali stanovanji

vsako z eno sobo in kuhinjo

se takoj oddasta.

Takoj se tudi odda

kovačnica

pripravna za ključavničarja ali skla-
de. — Več pove lastnik **Rimaka**
cesta 17. Ljubljana. 2647

Stalni krajevni agenti

zmožni nemškega jezika se sprejmo ali
nastavijo s stalno plačo za prodajo v
Avstro-Ogrski dovoljenih srečk. Po-
nudbe pod „Merkur“, Brno, Nova ul. 20.

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo

se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom

Anton Sadnek, Senožeče.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.

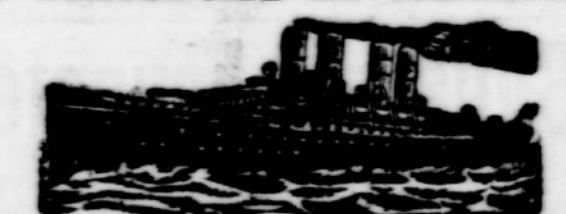
se priporoča v izdelovanje vseh vrstnih
pušk za lovcu in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
vibriruje. Vse puške so na c. kr. preskušene
in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani ocniki zaštetj. 31

Odlikovana z najvišjo odliko grand prix
: na svetovni razstavi St. Louis 1904. :

V tablicah po 10 vin. se dobi povsod.

V Ameriko in Kanado

pripravna, oena in zanesljiva vožnja

CUNARD LINE.

Ivernia iz Trsta, dne 26. julija 1912.
Carpathia iz Trsta, dne 6. avgusta 1912.
Saxonia iz Trsta, dne 20. avgusta 1912.

iz Liverpoola:

Najhitrejši in najlepši parnik sveta,
Lusitania, dne 27. julija, 17. avgusta, 7. sep-
tembra, 28. septembra, 26. oktobra 1912.
Mauretania, dne 10. avgusta, 31. avgusta,
21. septembra, 12. oktobra 1912.

Pojasnila in vozne liste pri
Andr. Odisek v Ljubljani, Slomškova ulica št. 23
poleg cerkve Srca Jezusovega.

Prodajalka

s primerno šolsko izobrazbo, ki zna
tudi šivati, najraje z dežele,

se sprejme

v c. kr. glavno tobačno zalogo
pri **Gabrielu Jolevščku na Vrhniki.**

Proda se v Trstu

manufakturna trgovina

Specijaliteta: blago za podlago in
različni mali predmeti za moške
krojače. Centralna lega, moderna izlož-
ba, mala najemnina, kontrakt za lo-
kal 5 let. — Resne ponudbe in natan-
čnejša vprašanja naslovijo naj se na
J. Gregorčiča, krojača, Kjadin.S.
Luigi 763. 2588

Proda se iz proste roke

lepo posestvo

v Srednjem vrhu pri Kranjski gori,
obstoječe iz zidane hiše, gospodarskega
poslopja, ter 150 oralov njiv, travnikov
in gozda. Proda se ugodno radi dru-
žinskih razmer. — Vprašanja na
Nežo Lavtižar, Srednji vrh, pošta Kranjska gora.

Marxov email in glazure
za pode,

izvrstne specijalitete, ki se hitro
suše in jih lahko vsak uporablja.

Zaloga tovarne lakov Ludivika Marx.

Depot: 1041

Brata Eberl v Ljubljani.

Uradno dovoljena, že 20 let obsto-
ječa najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Poljanska cesta št. 6, pritličje

2 minuti od tržnega prostora

(od 1. avgusta Gosposka ul. 4, I. levo, I. vrata)

priporoča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobe
izbira različnih služeb, vlasti za ženske
Vestna in kolikor možno hitra postrežba
zagotovljena. 2627

Pri vnanjih vprašanjih se prosi znamka za odgovor.

Učenca

sprejme v trgovino mešanega blaga

Peter Durjava v Škocijanu.

Učenca za pekarijo

sprejme pod jako ugodnimi pogoji

Ivan Švigelj, lastnik pekarije v Borovnici.

Učenca in učenko

sprejme 2629

za svojo trgovino z meš. blagom

F. Skušek v Metliki.

Sprejmeta se takoj v stalno delo

2 sedlarska pomočnika

za izdelovanje konjskih oprav in

2 učenca.

**Mihael Osolin, sedlar in jerme-
nar, Domžale.** 2578

Zastopnika

za prodajo oljčnih tropin za krepko

krmljenje 2626

išče za Ljubljano in zunaj proti dobri proviziji

Oljarnica, Zidan most.

Elegantno 2611

stanovanje

s 6 sobami, erkerjem in pritlikinami
z vsem konforom (razgled na park)

se odda z novembrom t. l.

Natančneje se izve

na Slovenskem trgu 3.

Blagajničarko

dobro računarico, 2634

sprejemem takoj ali pozneje.

Ponudbe naj se vpošljejo z navedbo
dneva mogočega vstopa, plačilnim za-
htevkom in sliko na naslov

„Merkur“ Peter Majdič, Celje.

Jeste li radi pepel?
ali opekin prah?
ali žažanje?

Vi menite, da se kaj takega ne je? In vendar se nahajajo vse te
ljubke reči v semletem začimbinem prašku, ki ga kupujete odprto.

Ako hočete obvarovati svoj želodec takih zdravju škodljivih
snovi, tedaj ne kupujte

nikdar semletih začimb odprto

temveč izključno le

zajamčeno čiste začimbine praške

Varnostna znamka: **Küchensegen** v pušicah in zavitkih

firme **Alex. Ertl sinovi v Gradcu**

v poleg stoječi, postavno varovani opremiti

Dobiva se
povsod!

Pozor na
varnostno znamko!

Zapeljivka — indijanica,

Rimskemu papežu so pred kratkim priredili posebno kinematografsko predstavo. Pokazali so mu, kako se je vršilo razkritje novega stolpa cerkve sv. Marka v Benetkah. Naravno je, da je to Pija X. zanimalo, saj se bil predno je postal papež, patrijarh v Benetkah in je sploh tako skozinsko Benečan, da uživa samo po benečanski navadi kuhana jedila in govori vedno le benečansko naraje — pravijo celo, da zna italijanski književni jezik samo pisati, govoriti pa le z največjo težavo. S to kinematografsko predstavo v Vatikanu je dobilo kinogledališče takorekoč oficijelno cerkveno priznanje. Prej je bilo kinogledališče proglazeno za zapeljivca. Kako se pač časi preminjajo.

Za veliko zapeljivko mladine veljajo tudi takomenovane »indijanice«. Koliko bridkih besed je pač vsakdo v svojih otroških letih moral slišati zaradi čitanja »indijanice«. Kako neprijazno so nas gledali starši in učitelji, ker smo raje segali po indijanici, kakor po vzpodbudnih spisih Kristofa Šmida in drugih takih pisateljev in kako živo so nas svarili pred pogubnostjo teh nesrečnih »indijanice».

In vendar so indijanice za vsakega kaj prijetni spomini na otroška leta. Indijanica je prva senzacija vsakega otroka, prva sila, ki odpre otroku pogled v divji svet, mu pokaže boje in nasilstva, pa tudi grozovitosti človeškega življenja. Romantično nagnenje, ki je prirojeno vsakemu človeku, dobi zadostilo v indijanici, da, indijanica je nekak simbol tistega hrepenenja, ki nas vse navdaja in ki ne doživi nikdar zadostila.

Oficijelno velja indijanica za veliko zapeljivko — a skrivaj pod tujo firmo producirajo ravno naši klerikali največ indijanice in preplavljajo z njo vse slovenske pokrajine. Ni ravno dobro blago, kar spravljajo klerikali v svet, a vendar sega mladina prav strastno po teh knjigah. Vzrok je pač ta, da je naša mladinska literatura — dolgočasna. Prečital sem celo vrsto teh mladinskih knjig. So lepo pisane, polne lepih naukov, kar cede se modrosti in morale ampak dolgočasne so, tako dolgočasne, da mora človek obupati. Kaj čuda, če ima otrok z najslabšo indijanico veliko več veselja, kakor z najboljšo knjigo oficijelnega mladinskega značaja.

Zapeljivka indijanica bo vladala med mladino, dokler ne bodo pisatelji mladinskih spisov prišli do spoznanja, da morajo nuditi mladini drugačno dušno hrano, kakor jim jo nudijo zdaj. Mladinski pisatelji, ki ho- di dandanes po potih Kristofa Šmida, se nam pač ne zdi resen in njegov vpliv na mladino je ničven. Pa če bi bil še tak umetnik kot pripovedovalec, ga bo indijanica premagala, ako vsebinsko ne bo ugodil mladostnim dušam in hrepenenjem.

Indijanica v umetniški obliki in z estetsko ublaženo vsebino — to je moderni vzor mladinskih spisov. Kipling, May — vzlic vsi tendencioznosti njihovih spisov — imajo večji vpliv na mladino, kakor na stotine drugih mladinskih pisateljev.

Živimo v časih, ko meri vsa pedagogika na vzgajanje krepkih ljudi, na vzgajanje ljudi, ki imajo krepke mišice in krepko voljo, ker le taki ljudje so zmogni za življenski boj. Samo oficijelna mladinska literatura koraka še vedno po izhujenih potih predpotopne tradicije in nič ne zapazi, da poleg zapeljivke indijanice sploh ne pride več resno v poštev. Učitelj.

Za kratek čas.

Eksekutor Martin Pečar je izvršten mož in ima le eno napako, da hudo jeclja. Nekega dne ga obišče njegov tovariš, sodni sluga Anton Rubežnik in ostrmi videč, da ima Pečar lepo papigo.

Rubežnik: Kaj — papagaja imaš? Kaj pa boš z njim.
Pečar: Gogogo — govori riririti gagaga — mučičičim...

Kaplan Miško pridrvi ves poten in zasopel na kolodvor, ravno ko je vlak odšel.

Portir mu zakliče dobrodušno: Le počasi — tudi počasi boste vlak zamudili.

— Ti si svojemu ženinu dala slovo, zaročni prstan imaš pa še vedno? To vendar ne gre!
— Zakaj ne?
— Če si spremenila svoja čustva do fanta, mu moraš prstan vrniti.
— Kajpak! Moja čustva do fanta so se res izpremenila, ampak moja čustva do prstana se niso prav nič predrugačila.

Fajmošter Matevž: Kaj praviš — kako je to, da so v hotelih postelje vedno par pedit odmaknjene od zidov?

Fajmošter Jaka. Viš ga — vendar zato, da lahko v zid pljuješ!

Po cesti se pomika pogrebni sprevod. Tuj gospod, videč Sokole in zastave vpraša bosopetega fantiča za pojasnilo.

Gospod: Ali veš, kdo je umrl?

Fantič: Ja! — Tisti, ki v trgu leži.

Šef: Tako — zdaj sem vam vse povedal in pokazal in s tem sem vam izročil vodstvo svojega podjetja.

Poslovodja: Prosim samo še pojasnila, gospod šef, kako je z najemanjem prodajalcev in prodajalk.

Šef: To prepuščam popolnoma vam. Samo pazite, da bodo naši uslužbenci vsi dobro izgledali; hočem namreč, naj mislijo ljudje, da se uslužbenem pri nas dobro godi.

Turist: Kaj pravite, natakari- ca, ali bo jutri lepo vreme.

Natakari- ca: Morate vprašati gospodinjjo, jaz sem šele tri mesece tu.

Gospod: Kako vam ugaja naš novi zdravnik?

Gospodična: Strašen človek je! Vse najbolj nesramne in nespodobne pesmi zna.

Gospod: Kako pa to veste. Pa vam jih vendar ni pel ali deklamiral.

Gospodična: Tisto ne, ampak — žvižga jih.

— Kaj — zaradi bolezni si dobil dopust, si ostavil prijazni kraj svojega službovanja na Gorenjskem in hočeš šest tednov ostati v Ljubljani?
— Da! Veš, jaz sem bolan na živcih in zdravnik mi je priporočal naj grem v Ljubljano, ker vlada tu v poletnem času idiličen mir.

Gospod (dekli): Slišite, Mi- ca, kaj pa je to — ali poje moja žena ali cvili pes?

Dekla: Oba.

Sodnik: Kje ste rojeni — koliko ste stari — kje ste v šolo hodili.
Obožene- ca: Oh, naj ne gredo, kaj bi tako izpraševali, kakor da bi me ne bili še nikoli videli! Saj se vendar dobro poznava. Najmanj desetkrat so me že sodili. Zdaj pa tako izpraševanje!

Katehet (v dekliški šoli): Gospodična Olga — kaj veže ljudi in jih drži pokonci v vseh bojih življenja?

Olga: Modrc.

Študentka: Že več let imam svoj dnevnik in zapišem vanj vse, kar je vredno da si zapomnim. Ali spisujete vi tudi dnevnik?

Študent: Ne! Kar je treba, da si zapomnim, to si vse zapiše natakar.

Zakonska dvojica je z velikim trudom in naporom dospela na Triglav in občuduje ogledovala veličastvo planin.

Zena: Ni čuda, da se v hribih zgodi toliko nesreč. Povej, ljubi Joško, kaj bi ti storil, če bi jaz zdaj padla v kako brezno in se ubila?

Mož: Oh veš da — znorel bi, gotovo bi znorel.

Zena: Meni se pa zdi, da bi se kmalu spet oženil.

Mož: Ne — tako hudo pa ne bi znorel.

Razširjenost Ruberoida je tako pomembna, da se vsako leto porabi več nego 9 milijonov tega znanega kritja; to odgovarja dnevni porabi okoli 24.000 kvadratnih metrov Ruberoida. Take številke povedo več nego vsa hvala; Ruberoid (specijalna lepka brez katrana in asfalta ter brez duha) je pa tudi eno onih redkih pokrivalnih pomočkov, ki dajo ob pravilni porabi strehe brez popravil, ki za mnoga leta ne potrebujejo negovanja ali prebarvanja zaradi konserviranja. Novejši čas delajo tudi rdeč Ruberoid. Zahtevajte brošuro in vzorce. (Več današnji in- se- rat.)

No torej... To so ja prave

Jakobi antikotinske
cigaretno stročnice. 1468—II
Na debelo: Adolf & Alexander Jacobi, Dunaj VIII.

Čevlji s pristnimi

podpetniki

Berson

izboren plen.

Proti 18
zobobolu in gnjilobi zob

izborna delujo dobro znana
antiseptična

Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 kruno.

Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Realijska cesta št. 1

1 poleg Franc Jožičevega jubilejnega mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!

Prosim vlijudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborna delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katere je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Kocke za govejo juho

dajo najboljšo jamstvo za
izvorno kakovost ker so
v največji tovarni za
mesne izločke
na svetu

Liebig-družbo
napravljene.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.

Vsakič naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovni vzorce poslati. 40

G. F. JURÁSEK

prvi in edini slovenski uglasjevalec in
trgovca glasovirjev

Ljubljana, Poljanska c. 13. I.

Glasovirje, pla-
ninske in harmo-
ninske iz prvost-
nih dvornih in
komornih tvrdk
imam v lastni
zalogi bogato
izbiro po solid-
nih cenah. Jam-
čim pismeno 10
let! Tudi stare
glasovirje imam vedno v zalogi. Vglaševanje
vseh sistemov glasovirjev in harmonijev ter
vsa popravila izvršujem precizno in ceno.
Stare glasovirje ugodno zamenjam! — Glas-
beni Matici in drugim slovenskim zavodom
uglašuje glasovirje izključno le

koncesijonirana tvrdka G. F. Jurásek.

Svoji k svojim!
Zastonj

dobi vsak 1 ploš-
čo in 200 igel,
ako naenkrat na-
roči 6 plošč. ::

: Zastonj :

dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako
naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej
Automati že od 80 K naprej

tudi na prav primerne mesečne obroke.
Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje.
Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji
lastni delavnici točno in solidno. — Glavni
zastopnik največjih tvornic, kakor znamke
Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

□□□□□□□□□□

Josip Stupica

jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejše

vprežno opravo

katere imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ne stvari, že obrabljene vozove in u

konjske opravo.

□□□□□□□□□□

Specialna trgovina

starih

ročnih del
TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Spretni zastopnike

za provizijsko prodajanje šivalnih strojev na
zmeroma delna odplačila sprejme J. Kli-
mesch, veletrgovina s šivalnimi stroji,
Praga, Smichov 593. 2570

Učenec

iz boljše hiše, ki ima veselje do trgovine,
se sprejme v trgovino z mešanim blagom.
L. Modic, Nova vas pri Rakeku.

Tvornica motorjev,

zelo solidna posebno glede kakovosti, poši-
ljanja, cene in plačilnih pogojev 5215

išče samo dobro vpeljane, marljive

zastopnike

za razpečevanje tvorniških izdelkov
proti visoki proviziji. — Cenjene dopise pod
»Motoran Nro 62270« na anončno ekspe-
dijo Heinrich Schalek, Dunaj I. Wollzeile 11.

Marija Budkovič, trgovčeva vdova
v Semiču št. 7,

prodaja svojo bogato založeno

trgovino

z mešanim blagom. 2607

Trgovina se sedaj, ko se gradi Belo-
kranjska železnica, zelo lepo razvija in
ima mnogo prometa; ker pa zgoraj
imenovana ne more radi družinskih
razmer voditi trgovine, oddaja svojo ve-
liko zalogo pod najugodnejšimi pogoji.

Pozor!!

!! Za sladokusce !!

Najfinejša namizna olja brez duha za
družine, gostilne, jedilnice.

Narobe se izvršujejo točno in skrbno
zavite ter z obratno pošto po povzetju v
posodah po 5 kg in naprej, vstevši omo,

franko poštarina:

fino olje prima po K 1:80 — 2:— liter

izredno fino " " 2:40 — 2:80 "

izredno subline " " 3:— — 3:50 "

Cisto oljčno fino " " 2:20 "

Narobe s točnim naslovom prosim po-
slati na skladišče olja

Reka, ulica Giuseppe Parini št. 9.

S spoštovanjem E. P. Marče.

Od leta 1868 se

Bergerjevo medicinsko

kotranovo milo

G. Hella & Comp.

ki ga priporočajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih
državah z odličnim uspehom uporabljajo proti

vsake vrste izpuščajem

zlasti proti kroničnim lišajem in paraz. izpuščajem, luskinam
na glavi in v bradi, ima v sebi

40 odstotkov lezanega kotrana in se razlikuje
bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini

Pri polnih bolniških receptih jako uspešno

Bergerjevo kotranovo žvepleno milo.

Kot blažje kotranovo milo:

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo.

Daje:

Bergerjevo boraksovo milo

in skler proti ogrcom, oporenju, pesam, mo-
žnostim in drugim neprijetnim kož.

Cena komadu vsake vrste z navodilom

o uporabi 70 vinarjev.

Novo: Bergerjevo tekoče kotranovo milo

je izvestnega učinka pri kožnih boleznih, lu-
skinam na glavi in v bradi kakor tudi kot

sredstvo za rast las. Steklenica 1 K 50 vin.

Zahtevajte po lekarnah in zaščitnih trgovinah

izključno Bergerjevo kotranovo milo in

pažite na poleg stotke varstveno znamko

in na poleg stotke firmni podpis

G. Hella & Co., na vsaki eti-
keti, odlikovan s črtno diplo-
mo na Dunaju 1863 in z zlato

svetlinjo na svetovni razstavi v Parizu 1900

Tvornica:

G. Hella & Comp., Dunaj, I., Biberstrasse 8.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah:

Milana Leusteka dedič, Ph. Mr. Josip

čimr, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pl.

Frakoczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem

Uničevalec stenice

Zing - Zing, 2056

oblastveno varovan, pomori takoj vse

stenice z zalogo vred.

Nestrupeno, blagodišeče, razkužujoče

Dobiva se v steklenicah po 60 vin.

zraven spadajoča brizgalna 20 vin.

v 1/4 in 1/2 litrskih steklenicah raz-

meroma ceneje

v glavni zalogi v Ljubljani pri

Antonu Kanc, drogerija.

Druga sredstva odlično odvrtačite!

Poglavna zaloga: Dunaj, XVIII. Gumpelstrasse 27.

Prodajalke

za zajtrkovalnico in trgovino z deli-
katesami **sprednje** 2621

Oton Homan v Radovljici.

Po ceni se prodaja posestvo

v bližini Dobrne na Stajerskem s stalno
dobro vodno močjo; v bližini se bo iz-
delala železnica; pripravno za povečanje milina
in nove žage; močno zidana in dobro obra-
njena hiša, z lepo kletjo, sadnim vrtom,
travnikom in njivami. — Vpraša se:
Golja, Gosposka ulica št. 17, II. nadst.

Izredna prilika!

Trgovina z mešanim blagom
s trafiko in gostilno,

vsako posebej v svoji hiši, se da takoj v
zakup, ker lastnik stopi v privatno življenje.
Staro mesto, že 17 let obstoječe, trgovanje
z deželimi produkti, pol kilometra od pri-
hodnje železniške postaje. Nadatka 6000 K.
Vprašanja na E. Rother, Podzemelj pri
Metliki na Dolenjskem. 2612

E. 2458/12/2

Dražbeni oklic.

Prodajo se dne 30. julija 1912 dopoldne ob 9. uri
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 42 na javni dražbi:
pisarniška oprava, wertheimerica, razni železni izdelki, motorji, stroji itd.

Predmeti se lahko ogledajo na dan in mestu prodaje med 9.—1/2 10. dopoldne.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek V.,
dne 6. julija 1912.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem
prevzel od g. Ane Gorec lokal na Rimski cesti št. 11 ter
bom vodil naprej kot večletni poslovodja trške Gorec
trgovino s kolesi in izposojevanje koles
obenem tudi popraviljanje motorjev, koles, šivalnih stro-
jev itd. Priporočam se sl. občinstvu za cenjena naročila
in za popravila ter za vsa v to stroko spadajoča dela.

Beležim z odličnim spoštovanjem

PETER ŠKAFAR,

strojni ključavničar in mehanik

Rimska cesta št. 11
na dvorišču

Tvornica za stroje G. Tönnies, Ljubljana

Popravljalnica avtomobilov

Garaže Pneumatike Bencin

Za tiste, ki trpijo na želodcu.

LJON, 5. februarja 1897.

Imela sem pregret želodec, piše gospa Bompard, trgovka s svinjskim mesom v Lijonu
Potem ko sem použila, me je sililo k bljuvanju in takrat sem čutila vroče stiskanje v prsih.
Cutilla sem v želodcu delovanje žolča. Umazan jezik, usta sem imela suha, bolela me je glava
in tudi teka nisem imela. Poskusila sem magnezijo, grenčice, rabarboro, toda nič mi ni pomagalo.

Nekega dne mi moj soprog ukaže, vzeti oglice „Belloc“ v prahu,
katerega je kupil pri lekarnarju. — Vzela sem za dve navadni žlici po
vsaki hrani. Takoj po prvem poskusu sem čutila olajšanje bolečin. Dva
dni pozneje sem bila dobro. Vzdrževanje in drugi nerodni znaki so se
odstranili. V prav kratkem času sem dobila tek ter začela z veseljem
jesti. V osmih dneh sem pridobila izgubljeno zdravje in od tistega časa
sem popolnoma zdrava. FANNY MARTIN soproga BOMPARD.

V resnici zadostuje, da se uživa oglice Belloc po vsakem ko-
silu po 2—3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bo-
lezni, da celo zastarele bolezni in take, ki se zoperstavljajo vsa-
kemu drugemu zdravilu.

Oglice Belloc provzročajo prijeten občutek v želodcu, daje tek,
pospešuje prebavo in odstranjuje telesno zaprtje, oglice Belloc je ne-
prekosljivo sredstvo proti težavam v želodcu po jedi, proti migreni,
asem živčnim boleznim želodca in čreves.

Najpreprostejše sredstvo vživati oglice Belloc v prašku je, da se v kupci na čisti ali
poslajeni vodi pomeša in naenkrat ali v presledkih spije.

Oglice Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo
Dobiva se po vseh lekarnah.

Poskušali so oglice Belloc ponarejati, ali so te ponaredbes brez učinka in ne ogdravijo
nič, ker so pač slabo pripravljene.

Da se izognete vsaki pomoti, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime
Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi oglicev prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc.

2—3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolečine, zavzeti zadostujejo
popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglice Belloc. Zadoštuje v sni jih
dati, in s silami, ki jih raztopi, požreli.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Seifalt, lekarna U. pl. Trnkočny
A. Bohinc lekarna Ph. Mr. Jos. Čizmar.

Moderno stanovanje

s 4 oziroma 5 sobami in drugimi
pritiklinami go odda za avgustov rek
Poljanska cesta št. 22.

Zakonska brez otrok, v gostilniški
stroki dobro izurjena,

iščeta za takoj ali v teku do 1.
novembra v Ljubljani v najem

vinotoč ali gostilno na račun.

Sprejmeta tudi primeren prostor za
ureditev vinotoča ali manjše gostilniške
prostore s pohištvom ali brez pohištva.

Takojšne ponudbe na 2616

„Mestne posredovalnice za delo
in stanovanja“ v Ljubljani.

2649

Ključavničarstvo

Ig. Faschinga vdova
Poljanski nasip št. 8.
Reichova hiša.

Velika zaloga
štedilnih ognjišč.

Izvrstno in solidno delo.

Cene zmerno. Popravila se
točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov

in navadne do najfinjših

žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Naznanim naročnikom se
poizjima v povzajem.

Josip Rojina

krojač prve vrste

se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi trdkami

glede finega kroja in ele-
gantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl.

in franc. specialitet blaga.

: Zavod za uniformiranje.

2635

Najboljši košmetiški predmeti

za olepšanje polti in telesa so:

da milo po 80 h.

da cream po 1 K;

da Menthol po 1 K;

da ustna voda po 1 K;

sohni prašek po 60h;

za ohranitev in rast las:

da lasna voda po 1 K;

da lasna pomada 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno

varovani, so naprodaj lev

Orlovi lekarni

Ph. Mr. Josip Čizmar

v Ljubljani.

Kupujte zaupno te domače izdelke!

2635

Odlikovana Prva kranjska tvornica klavirjev

Ljubljana

Hitšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša

RUDOLF A. WARBIK

Jamstvo šest let.

Ekspert v vsake vrste

Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja

solidno narejene pianine, klavirje in

harmonije tudi samogralne

za gotov denar, na dolga od-
plačila ali naposled.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno

in računajo najceneje.

Največja tvornica na avstrijskem jugu

2635

2635

2635

2635

2635

2635

2635

2635

2635

2635

2635

2635

2635

2635

2635

2635

2635

Odda se v najem 2576

prodajalna

za špecerijsko blago, z opravo vred v
„Stejanji vasi št. 50 pri Ljubljani.“

Orožje

vseh vrst

razpošiljam na deset dni na poskušajo in

ogled. Enocevne lancastre od 20 K naprej,

dvocevne od 30 K naprej, Hammerloss od

70 K naprej, Floberti od 8 K naprej, samo-

kresni od 5 K naprej, Flobertrevolver od 2 K

naprej. — Ilustr. cenovnik gratis in franko.

Fran Dušek, tvornica orožja, Opčevo

št. 2145 na stat. dr. Četko. 2492

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

Uradnik

v osemtridesetem letu 2571

želi znanja s samostojno in
simpatično gospodično.

Cenjeni dopisi se prosijo pod „Gostilnoljubljana, glavna pošta restorante, prot,

inzeratnemu listu.

Na Jesenicah se prodaja

hiša

z vsemi gospodarskimi

pritiklinami, ležeča ob

državni cesti na zelo

prometnem prostoru blizu

kolodvoza, pripravna po-

sebnost za rokodelce.

Pojasnila daje

Mihael Cerne, pekov-

ski mojster, Jesenice,

Gorenjsko. 2500

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

2639

Izdelovatelj vozov
Franz Vlejan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu ugodno naznanjam, da sem svoj lokal na Rimske cesti številka 11 opustila ter da bom imela svojo trgovino s kolesi in izposojevalnico koles od danes naprej samo na Marije Terezije cesti številka 14 (pri „Novem svetu“). — Priporočam se slavnemu občinstvu za cenjena naročila ter beležim z odličnim spoštovanjem

Ljubljana, dne 23. julija 1912. **Ana Gorec.**

Edina zaloga
izvirnih ameriških čevljev.
Avstr.-Ameriška zaloga čevljev
Ljubljana, Prešernova ulica št. 50.

Naznanilo prodaje.

Iz konkurznega sklada Karla Lenčeta, vinskega trgovca v Laverči prodala se bode
dne 1. avgusta t. l. na licu mesta v Zužemberku
se nahajajoča

vinska zaloga
obstoječa iz okoli 123 hl belega in okoli 100 hl rdečega vina iz proste roke.
Prodala se bode tudi v Zužemberku se nahajajoča
vinska posoda

(hranilni in transportni sodi), posamezno ali z blagom vred.
Začetek prodaje ob 8. zjutraj v Zužemberku.
V Ljubljani, dne 23. julija 1912.

Dr. Ivan Tavčar
kot upravnik konkurzne mase Karla Lenčeta na Laverči.

Mihael Kastner
Najcenejši nakup za:
špecijsko blago, kuhinjsko in živinsko sol. Petrolej, tudi v originalnih pločevinastih kangljah, obdavčeni in neobdavčeni bencin (za motorje in avtomobile). Gasolin, ligroin (za razsvetljavo). Kurilno olje za Dieslove motorje. Vseh vrst strojna olja. Parafin. Vse mineralne vode in vsi proizvodi izvirkov vodno sveži v zalogi.
Ljubljana, Kongresni trg 10.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE
PRIMOŽA TRUBARJA
— USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI —
Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.
Cena s pošto kron 3-20
NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. ST. 7

August Repič
sodar v Ljubljani v Trnovem,
izdeluje in popravlja vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.
Kupuje in prodaja stare vinske sode.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuke, slamnike
cilindre, čepice itd.
najnovejša fasone
po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto.

Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.
Najcenejše
dežnike in solnčnike
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Najboljši in najcenejši nakup!
Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.
Predno se obrnete drugam, oglejte si
mojo bogato zalogo pravih, na finih
švicarskih ur iz
zlata in srebra, ure
za dame z diamanti
in briljanti, zapest-
nice, uhane, vratne
veržice, poročne
in druge prstane,
krasne nastavke iz
kina srebra, na-
mizna orodja itd.
Zahtevajte cenik,
pošljem ga zastoj!
Vsa popravila izvršujem v svoji lastni
delavnici točno in solidno.

Teodor Korn
(poprej Kariš Korn)
pokrivalet streh in klepar, vpeljalet
strelododov, ter instalater vodododov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.
Priporoča se sl. občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter po-
krivanje z angleškim, francoskim in
tuzemskim škrljem z
zabojem-cementom (Korn) potni Natschki
z izbočno in ploščnato opeko, lesno-
cementno in strešno opeko.
Vsa stavbinska in galanterijska kle-
parska dela v priznani solidni izvršitvi.
Nim in iznajdba oprav. Potokljane posoda.
Poprave točno in ceno.
Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Lope prsi
dobe debelice in kane vsake starosti, ako rabijo moje najnovejšo
mazilo ali vodo za prsi, rabi se samo na sunaj, edino
rešilno zdravilo za vse, sajane neškodljivo. Cena K 3-—,
K 5-— in K 8-—. Zastonj spodbujate malo 60 vinarjev.
Suhi
dobe lepe, polne telesne oblike s moje rodino moko „Käthe“,
sajane neškodljivo, mnogo zahvalnih pisem. Cena kartona K
2-50 po povprečju. Od 4 kartonov naprej pošt. prosto. — Pošljate
posla restane samo če se pošlje desat naprej. — Raspoložja ga.
Käthe Menzel, Dunaj IX., Währingerstr. 55 I. P.
Pred porabo. Po porabi.

Izboljšajte promet v svoji gostilni
2150 z izvršnim cenim
plzenjskim pivom
iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejovicah.
Največja čisto slovanska pivovarna.
Zaloga v Ljubljani: V. H. Rohrmann.
Zaloga v Zagrebu, Trstu, Pulju, Zadru itd.

C. kr. priv. tovarna za cement
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj priznani izvršni Portland-cement v vedno enakomerni, vse od
avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in
podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvršni apno.
Priporočila in izpričevala
raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Obrtno oblastvena preizkuševalna komisija za pomočnike v Ljubljani
naznanja, da se bodo vršile prihodnje
preizkušnje za pomočnike:
1.) v ponedeljek, dne 14. oktobra 1912
2.) v ponedeljek, dne 2. decembra 1912.
K preizkušnji pred to komisijo se pripuščajo pomagali, ki so zaposleni
v tovarniškem podjetju ali pa pri mojstru, ki ne pripada nobeni zadrugi, ozi-
roma ki je član kake zadruge, pri kateri še ne obstoji zadruga izpraševalna
komisija za pomočnike.
Da se pripusti pomagati k preizkušnji, mora predložiti lastnoročno pi-
sano, nekoliko proučeno prošnjo, katero je nasloviti na komisijo. Prošnje je opremiti
z učnim izpričevalom, z morebitnimi izpričevali obrtne nadaljevalnice in z de-
lavskimi izpričevali.
V Ljubljani, dne 17. julija 1912.
Predsednik komisije: **Ing. Jaroslav Foerster**, c. kr. profesor na drž. obrtni šoli.
Naslov predsednika: Ljubljana, Rimska cesta številka 13.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko
z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
Red Star Line
Rdeča zvezda
Na naših parnikih Finland, Kronland
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.
Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.
Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik
Franz Dolenc Anversa
v Ljubljani, Kolodvorska ulica odsej **stev. 26,**
od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“

Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Turjaški trg številka 7.
Največja zaloga pohištva
za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, medroci na vzmeti
kmetijski medroci, otroški vozički itd.
Najsolidnejše blago.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puha 5-10 K; kg. večinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg. puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinjši prani puh 12 K. Naročila od 5 kg. naprej franko.

Zgostovljene postelje

iz gostonitiga rdečega, modrega, belega ali rumenega dreva, belega ali rumenega, 180 cm dolga, 120 cm široka, s dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir, polnjena s novim, sivim, prav stanovitnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 8-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir, 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtaštega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir, 12 K 80, 14 K 80. Raspošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajočo se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češke.

Tovarna oljnatih barv, laka in firnežaBate-
novljeno
1. 1942.Telefon
Številka
154.**Brata EBERL**

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja

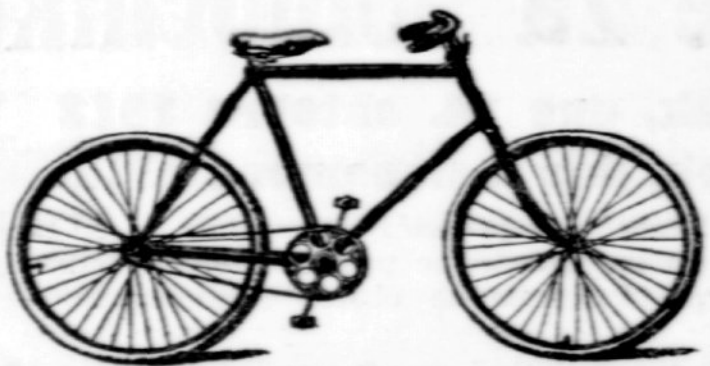
Prodajalnica:
Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:
Igriška ulica št. 6.
Električna sila.**Ivan Jax in sin**

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

:: priporoča svojo bogato zalogo ::

voznih koles.**Šivalni stroji**

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Pletilni stroji

vseh velikosti.

Zahtevajte brezplačno!

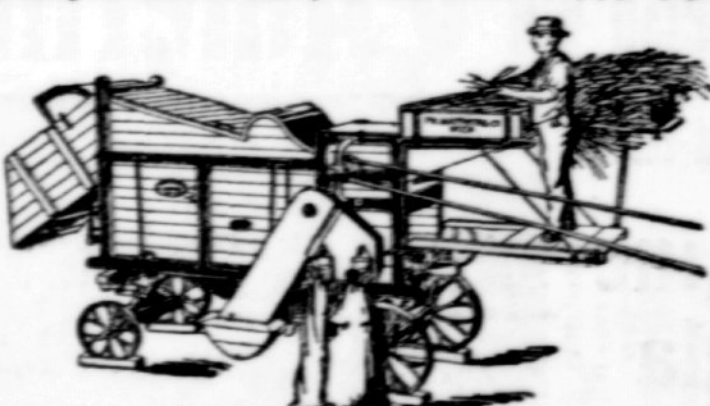
1596

ilustrovani katalog št. 284a o

mlatilnih strojih**gepljih**

z okroglimi težilci za mazarje za ročni motorji ali gepljev pogon.

za vozno živino.

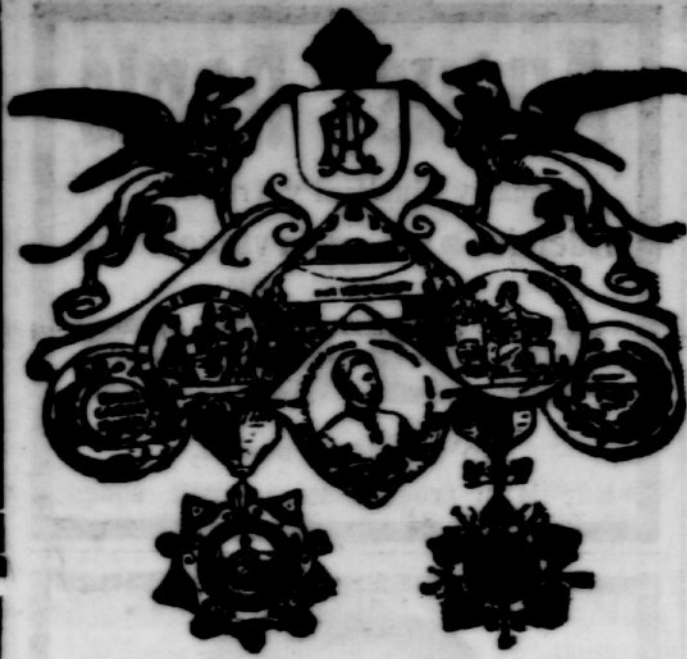
kosilnih strojih za travo, de-
teljo in žito, obračalnih za
seno, grabalnikov za seno in
žito, čistilnikov za žito, trije-
rjih, robkalnikov za koruzo,
strojih za rezanico, krhalnikov
za repo, drobilnikov in vseh
drugih poljedelskih strojih naj-
novejše odlikovane konstruk. od

Ph. Mayrath & Ko.tvarnice poljedelskih strojev, telezo-
livnice in parne turbine**DUNAJ II.1, Taborskega št. 71.**

Ustan. 1872.

1500 delavcev.

Zelo povečano, najmodernejše urejeno tvorniško podjetje. Odlikovano z nad 700 darili. Zelo se preprodajalci in zastopniki

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

velike zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopice
in plaščev za gospe, nepre-
močljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan svež

sladoled

in

ledena kava

se dobi

J. ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine

priporoča

**klobuke
slamnike**

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber

dožnikov in solnčnikov.
Popravlja se izvršujejo točno in solidno.

Triumph
Štedilnike, peči,
trajnogoreče vloge.
(za uzidat v lončene peči)

varstvena znamka

ceniki zastoj!
Do bavi naslovi se vsakemu naznani jo.

Triumph tovarna
Štedilnikov in peči z z.o.z. Wels
Gorenje Avstrijsko.

Združeni čevljarji
v Ljubljani, Wolfova ulica št. 14

Odlikovani na mednarodni raz-
stavi na Dunaju leta 1900.

priporočajo svojo bogato zalogo obuhval za poletno sezijo.

Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev
lastnega in tujega izdelka.

Gumi za poto, vrvice, zapenke, čistila itd.
vedno v največji izbiri.

Specialisti za prave gorske in lovske čevlje.

Izdelujejo se po meri v lastni delav-
nici, sprejemajo se tudi popravila.

Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja
naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenike.

Alfonz Breznik

sodni izvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojevalnica klavirjev in har-
monijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja strun in muzikalijskega.

C. hr. avstrijski pošto-
branski konto št. 114.003.

Ljubljana, Kongresni trg št. 15

(nasproti dunjske cerkve).

Klavirje dvorne trdke Bösen-
dorfer, Czapska, Böhl & Heitz-
mann, Stelzhammer in Hor-
gel (amer. harm.) imam le jaz
izključno edini zastopnik za
Kranjsko v velikanski zalogi
in izbiri. Ne dajte se varati
po navidezno cenem, vsiljivem
blagu, osobito, ker nudim
vsakomur, da si po kolikor mo-
goče najnižji ceni ali na žu-
dovito majhne obroke brez
vsakega zadatja nabavi prvo-
vrstni instrument z resnično

pismeno 10 letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojevalnica naj-
nižja. Popravila in ugrajevanje vseh glasbil najceneje. Preigrani klavirji vedno v
zalogi. Violine, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov, rogovi in strune po to-
varniških cenah. — Ves dan odprto!

Večkrat sukane, šesterooglate, v ognju pocinkane žične strojne pletenine
s 13 — 120 mm širokimi petljami različnih debelosti

prilagoditve za ograditve parkov za divjačino, vinogradov, drevesnic, kot varstvo proti
zajem, za pasjake, varstvo proti toči, fazanerije, voliere in kletke, za igra-
lišča lawn-tenisa (do 3 m širokosti v zalogi), za Rabitzve stene, monirake gradnje itd.
Te pletenine se žele po spletenju v ognju pocinkajo in zatorej ne rjave in so tudi trdnije nego vse
iz pocinkane žice napravljene pletenine, dalje štiriooglate žične strojne pletenine za ograditve vseh
vrst, okenske mreže in mreže za pesek in gramo, vse ogradniški material, jeklena
bodeča žica za plotove, žične in žiroželezne ograje, stopniške, okenske, grob-
ne, grobniške, pročelne in balkonske ograje ter vse zadnje izdelke dobavljajo po nizkih cenah

Hutter & Schrantz d. d., Dunaj VI., Windmühlg. 23
tvarnica sitarskega in klobučevinskega blaga.

Vzorčne knjige, preračuni in pojasnila vsake vrste gratis in franko. 985—II

.. Dobiva se v vseh večjih železninskih trgovinah. ..

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“
iz
Bremna
v
New York

s cesarskimi brzojarniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite
v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica št. 35
nasproti občezani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa
pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. —
Postrežba poštena, resna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Meksiko, Kalifornijo,
Arizona, Utah, Wisconsin, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno
ugodno in izredno ceno čez Balveston. Odhod na tej progi iz Bremna
enkrat mesečno.

u se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor
Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!! Bertelli

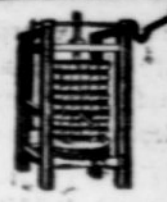
**ELEKTROTEHNIŠKA
DELNIŠKA DRUŽBA
PREJE
KOLBEN IN DR.
PRAGA-VYSOCANY**

Dinamo stroji in električni motorji. :
Naprave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. : Električni
obrat vseh vrst. : Ventilatorji. : Tur-
bogeneratorji, električne železnice in
lokomotive, žerjavi in dvigala. : Obloč-
nice in žarnice vseh vrst. : Vodne
turbine vseh sestavov (Francija, Poljska).
: Točna, cena in hitra popravila vseh
električnih strojev drugih vrst. : Vse
potrebe za instaliranje. : : : : :

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Za nabavo vsakovrstne železnine se priporoča
veletrgov. z železnino Merkur

Peter Majdič :: Celje

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma,
električno razsvetljavo, brezčimnim brzojavom, na
katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobí dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.
Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za
Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj priležni, lični in najboljše
kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

Deček, 14 let star, ki je dovršil 8 raz-
redov ljudske šole, želi vstopiti kot

trgovski vajenec

v večjo trgovino v Ljubljani ali na deželi
Več pove g. **IVAN SOKLIČ**, trgovec s
klobuki, v Ljubljani, Pod Trančo. 2595

Vodne elevatorje

Superfosfati

mineralni in živalski, najbolj preizkušeni,
najzanesljivejši in najcenejši gnojilo s fos-
forjevo kislino za vse

vrste zemlje

Vsebinsko strogo zagotovljeno.

Najzanesljivejši in najhitrejši oživiljenje
krmskih nasadov, doseženje velikih dono-
sov fosforovih soli polne krme.

Superfosfat

povzroča pri žitu in sočju najpopolnejšo
tvoritev zrn in požlahtnenje sadu, tako tudi
pri krompirju, repi itd.

dalje amonijakove, kalijeve in solitrove

superfosfate

dobavljajo 4323

vse tvornice umetnih gnojil, trgovci, po-
ljedelske zadruge in društva.

Centralna pisarna: Praga, Příkopy 17/III

Otroška igrača

je opravljanje domačega perila, ako
rabimo 1208

Persil

samodeljuječe pralno sredstvo.

Zagotovljeno neškodljivo! Ni klor!

Po polurnem kuhanju

bleščeče belo perilo.

„Persil“ varuje tkanine in perilo se v kotlu
obelí kakor od solca na trati.

Tvornica: Bogemil Voith, Dunaj III. 11.

Dobiva se povsod.

Strogo solidna najstarejša domača trdnika.

Juveli, zlatnina,

srebrnina ter razne ure.

Popravila in
nova dela po
najnižji ceni.

Edina zaloga ur
z znamko

„TUP“

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-
sojeni sodni centlec.

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

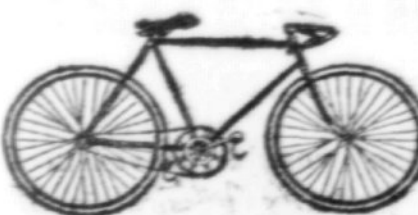
Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Zastopstvo le prvovrstnih to-
varen in priznanih najboljših
koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avto-
mobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za
vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmat-
ikov za avtomobile, motorje in kolesa

Popravila pnevmatikov potom
vulkaniziranja. Bencin in olje za
vse uporabe. Izposojevalnica ko-
les. Sola za vožnje z vsemi vo-
zili. Interesentom smo s strokov-
nimi pojasnili brezplačno na razpolago.

CERESIT

dela mokre kleti vlažna
stanovanja
zagotovljeno suha

IA REFERENCE. AVSTR. PATENT
PROSPEKTI ZASTON.

Avstr. ceresitna družba z. ex. Dunaj XIV, Martins-Strasse 71. T. Tel. 22288.

Edino slovensko narodno podjetje

HOTEL TRABESINGER

v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.

Podpisani voditelji hotela **Trabesinger** se vlijudno
priporočata vsem velenjenim slovenskim in slovanskim gostom,
ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu.

V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi
se izborna kuhinja in zagotovljeno pristna in dobra vina iz Slo-
venskih gor. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnega
vrta. V hotelu **Trabesinger** dobite vsak dan, posebno pa v
sredah, prijetno slovensko družbo. — V poletnem času priča-
kuje na kolodvoru gostov domači omnibus.

Slovenski romarji in romarice, ustavljajte se samo v edini
slovenski gostilni „**Hotel Trabesinger**“ v Celovcu, kjer boste
vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporočata voditelji hotela

Lojzika in Pepca Leon.

2403

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Maršič trg št. 1.

Vse vrste:
„firnežev,“
„čopičev,“
„lakov,“

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje;

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastoj!

Ceniki zastoj!

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

:: tovarna zarezanih strešnikov ::

ponudi vsako poljubno množino patent. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

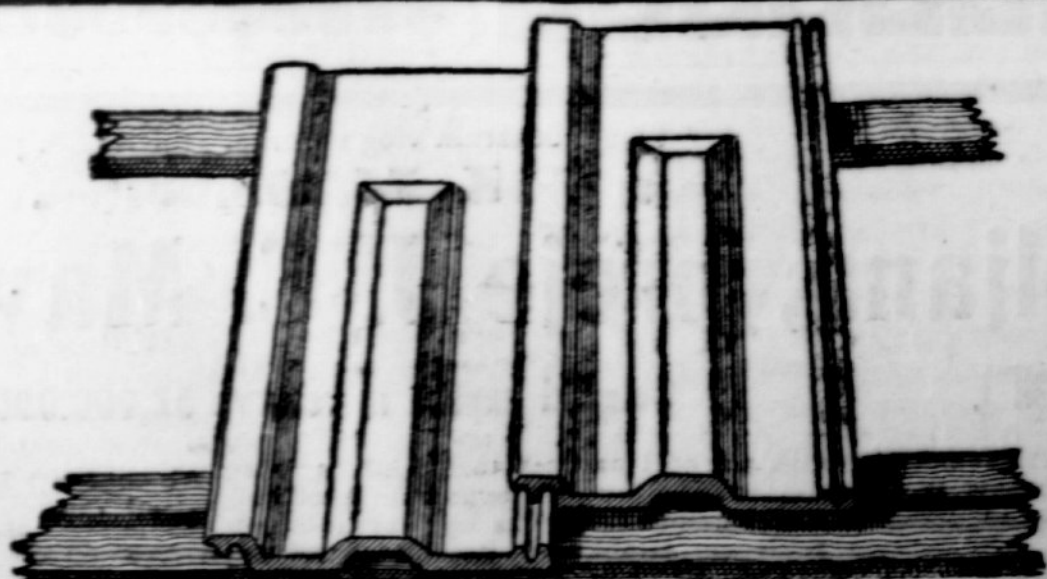
s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem MARZOLA“.

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpraprtejša, najcenejša in najtrpežnejša kritje streh sedanostil.

Na željo pošljemo takoj vzorca in popis.
Spretni zastopniki so iščejo.

Na obroke!
Iz velikanke-tvorilke zaloge dobavljamo po vsem Avstro-Ogrskem takoj za K 14 — prve vrste **polno srebrno remonirane** in s tremi srebrnimi pokrovi, najfineje graviranimi. In **14 karatno zlato oklepno veržico** najmodernejše oblike, 60 gramov težko za K 140 — po mojih najugodnejših pogojih samo K 4 — mesečno. Dobavlja se takoj na vse strani po povzetju prvega zneska K 14 — Trgovina z zlatino
R. LECHNER, Riedlava (Lundenburg) št. 299.

Nadležne kocine
na obrazu ali na rokah odstrani v 5 minutah
Dr. A. Rixa odstranjevalec kocin.
Zaj. neškodljivo, gotov uspeh. Pušica za 4 K zadostuje. Raz-2395 pošiljanje strogo diskretno.
Kas. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.

Gramofoni — avtomati
iz prve roke se dobe le v
:: ateljeju za gramofone ::
A. Rasberger, Ljubljana
Sodna ulica št. 5.
Velika tvorniška zaloga.

Gramofon za gostilničarje z magnetnim vmetom, popolnoma sam delujoč, začne in jenja sam — K 60 — Enoletno pismono jamstvo. Pišite po cenik. Igle K 1-50 za 1000 Velika zaloga gramofonov, fonov, plošč, ...
Pazite natančno na naslov: ::

STOCK COGNAC MEDIZINAL
parne destilerije
CAMTS & STOCK
Barkovlje
v uradno plombiranih steklenicah.
Dobiva se povsod!

Kdor je siv, izgleda star!
Izborno, zajamčeno, zdravju neškodljivo barvilo za lase in brado je
1. Vitekov „**Odoline**“, ki barva takoj in trajno, plavo (blond), rjavo in črno. 1. karton z navodilom K 4.—
2. Vitekov „**Nucia**“, dvojnata, cenejša vrsta. 1. karton K 2.—
3. Vitekov „**Nucia**“, enostavno barvilo. 1. steklenica K 1.—
Ta barvila so se v tisočih in tisočih slučajih izkazala najboljša. Edino pravo (vse drugo zavračajte) iz tvornice kosmet. in diet. izdelkov tvrdke **Fran Vitek & drug, Praga.**
Glavna zaloga: **Drogerija Adrija**
Ljubljana, Seidenburg. ul. 5, nasproti glav. pošti.
Anton Kanc, drogerija, Zidovska ulica št. 1.

Ni več beganja kadilcev cigaret „Ottoman“

ker so s sodbo upravnega sodišča na Dunaju od 9. marca 1912 vse imitacije izbrisane.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 101

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 3,758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115.390.603-61.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa posojila daje čigar pisarne so v lastni bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in obecnokoristne namene.

Naznanilo prodaje.

Vsled sklepa upniškega odbora in dovolila c. kr. dež. sodnije v Ljubljani se

trgovina tvrdke Franc Souvan sin
v Ljubljani na Mestnem trgu

sedaj nadaljuje ter se vse v konkurzno maso te tvrdke spadajoče manufakturno in modno blago, kakor: moško in žensko sukno, svila, preproge, odeje, zastori, zagrinjala, linolej, pletenine, bela kotonina, platno, podloge itd.

prodaja po zelo nizkih cenah.

Prodajalo se bode vsak dan od 8. do 12. dop. in od 2. do 7. pop. izveniš ob nedeljah in praznikih.

V Ljubljani, dne 25. julija 1912.

Dr. Fran Tekavčič,
odvetnik v Ljubljani kot upravnik konkurza.

3000 hl naravnega vina

belega svetlordečega po K 52 do K 56, daje pristno

slivovko in tropinovec
po K 116 hl prodaja

J. Kravagna v Ptuj, Stajersko.

Hotel pri pošti

v Kranjski gori 2494

se priporoča cenj. izletnikom, turistom in potnikom. — Novo opremljen! — Lepa poletna stanovanja. Dobra kuhinja

Lastnik **Jakob Pečar.**

Razglas.

Uprava „**Nar. doma**“ v Pazinu, Istra
išče 2553

gostilničarja

za svoj restavrant in hotel.
Nastop 1. septembra 1912. Informacije daje uprava, kateri se naj pošljejo
:: ponudbe do 10. avgusta t. l. ::

Večja tvornica išče spretnega

kontoarista.

Zahteva se: kristjan, samski, starost 22—28 let, razločno pisavo, točno delo ter popolno znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.

Reflektira se samo na zanesljivo

in zmožno delavno moč.

Ponudbe s sliko na upravnstvo „Slovenskega Naroda“ pod „**R. M. 1912**“.

Gospodinje! Pozor!!
Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke
BLAIMSCHINA UNIKUM MARGARINE
„**UNIKUM**“ ni rastlinska margarina. se izdeluje iz najčistejše goveje obistne toščice z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.
„**UNIKUM**“ ni umeten, nego najčisti naravni izdelek.
„**UNIKUM**“ je 50% cenejši od našega vladnega presnega masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.
SAMO BLAIMSCHINOV
„**UNIKUM**“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisane.
Izdelovanje
BLAIMSCHINA „UNIKUM“
je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.
Cenjena gospodinja!
:: Ne dajte se torej bogati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za ::
pečenje praženje kuhanje maslen kruh
samo
BLAIMSCHINA „UNIKUM“ MARGARINO
Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.
Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana.
Telefon št. 41.

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 28. jun. 1912
:: K 74,399.681.— ::

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vojal Marija try-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje **borznih naročil** na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zbiranja. **Izplačila in nakasila v Ameriko in iz Amerike.** 166

Ustmena in pisarna posojila in naložbe v vseh v bančni stroki spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.